

Oameni cu dor de bine

Există această categorie de oameni — oameni cu dor de bine. Sînt mulți la număr și faptele lor ar merita povestite pe îndelete. Cînd spunem că astăzi România oferă tabloul unei societăți strîns unite, al unei societăți care, cu elan revoluționar, asigură dezvoltarea în ritm înalt a tuturor sectoarelor vieții economice și sociale, înaintarea țării pe calea bunăstării și civilizației, afirmarea numelui său în

lumea contemporană, înțelegem zilele de muncă ale acestor oameni, puterea lor de efort. Ei pleacă de la o constatare devenită simplă: construim aici o societate nouă, cea mai dreaptă, mai umană orînduire din lume. O construim deliberat, deci printr-un act de voință. În acest front general al propășirii țării, fiecareia îi revine o îndatorire. Cu o expresie intrată în limbajul curent, „ii revine o sarcină”. A o îndeplini este obligația fiecăruia, fiindcă îndeplinirea acelei sarcini reprezintă o necesitate. Este nevoie de un anumit lucru și un om sau un grup de oameni sînt chemați să îndeplinească acel lucru. Dar tot o necesitate este ca sarcina aceea să fie îndeplinită în cea mai bună din variantele ei posibile. Asumarea creatoare a sarcinilor începe de aici. De la identificarea acestor variante, de la opțiunea pentru cea mai bună. Începe, așadar, de la puterea de creație a fiecăruia și-a tuturor. Să nu uităm că Proiectul Directivelor celui de-al XII-lea Congres al partidului se încheie cu următoarele cuvinte:

„Fără îndoială, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, își vor consacra întreaga putere de muncă și creație în slujba îndeplinirii tuturor acestor mărețe obiective, a Programului partidului, asigurînd astfel înaintarea României pe drumul prosperității și bunăstării, al civilizației socialiste și comuniste”.

(Continuare în pag. 12)

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Scornicești — veche vatră de pîine și istorie

Pe șoseaua care merge de la Pițești la Slatina, la 44 de kilometri de capitala Argeșului și la 20 de cea a Oltului, o tablă indicatoare, ieșită parcă la mal dintr-un ocean de porumb, te avertizează că ai ajuns la Scornicești. De fapt, în satul cu acest nume, comuna fiind mult mai întinsă. Pe 158 de kilometri pătrați și pe 13 mii de hectare de teren

agricol ea adună 14 așezări, risipite pe talgerul imens al cîmpiei, presărată aici și colo cu dealuri, printre care se strecoară, cînd ferindu-se de banda de asfalt, cînd cochetînd cu ea, piriul Plapcea, iat cit un briu. Pătruns definitiv în conștiința țării, ca loc de naștere al tovarășului Nicolae Ceaușescu, satul e atestat documentar de 400

de ani, dar vechimea lui pare să fie mai mare. Dacă primele hri-soave datează, e drept, din secolul 16, nu începe nici o îndoială că mediul natural a favorizat aici apariția și dezvoltarea societății omenești încă din vremuri tinînd de abecedarul istoriei. Citeva fragmente de topoare din piatră șlefuită, descoperite nu demult la Constantinești, la Mogoșești și la Jitaru, în perimetrul actual al Scorniceștilor, demonstrează că zona a fost populată din timpurile cele mai vechi, lăsînd specialiștilor datorita de a le descifra și limpezi.

(Continuare în pag. 12—13)

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Dreptul la neliniște

Starea de neliniște nu e numai starea de incertitudine, de teamă, de angoasă, cum e cunoscută prin unele tratate de filozofie. Sigur că există o neliniște inhibitivă, o neliniște terifiantă în împrejurările delirante ale crizei înarmărilor, de pildă, neliniștea plină de spaime din somnul oamenilor conștienți că trăim cu 15 tone de trinitrotoluen sub pernă! Există, de asemenea, o neliniște sub presiunea zilei de mîine, o neliniște galopantă în raport cu evoluția crizei financiare, a crizei de energie, de combustibil, a nesigurății umilitoare privind locurile de muncă, în condițiile fluxului și refluxului aleatorii în apele turburi ale șomajului cronic, a escaladării preturilor la

(Continuare în pag. 4)

ARON DOMIDE ■

Știința, această forță unificatoare a omenirii

● Interviu cu prof. dr.

George Emil Palade,

laureat al Premiului Nobel

— Domnule profesor, arătați absolut minunat. Ați descoperit cumva, în cadrul cercetărilor dumneavoastră, un elixir al tineretii?

— Tiner, ești generos și flateur. O vorbă veche românească zice să nu te iei după cum arată lucrurile, ci după

cum sînt ele. Va fi o diferență în cazul acesta, între cum arată și cum sînt lucrurile. Dacă vrei, singura rețetă este să te fii de treabă. Dacă muncești, ești în permanență ocupat și ai satisfacții în activitatea ta, cred eu, e greu să îmbătrinești.

— Acum cinci ani, cu prilejul decernării Premiului Nobel, ați declarat unui ziarist că această distincție este „un accident” în cariera dumneavoastră. Vă mai mențineți aprecierea?

— Da, e absolut adevărat. Cu alte cuvinte, un premiu, fie el și Nobel, este doar o recunoaștere a activității pe care ai prestat-o, o încurajare ca aceasta să continue. E „un accident” într-o continuitate de efort științific, nu este nici un început, nici un sfîrșit. Nici n-ar trebui să fie. Din cînd în cînd, e sfîrșit, ceea ce e regretabil.

— Cunoașteți programul românesc de cercetare pentru perioada pînă în anul 2000? Care este opinia dumneavoastră despre această viziune largă asupra rosturilor științei?

— Din păcate, nu sînt la curent în amănunt cu planul românesc, prin urmare nu sînt calificat să-l judec. Ceea ce este clar, este faptul că asemenea planuri sînt necesare pentru toate țările. Și dacă România are înțelepciunea să se gîndească ce-o să se întîmple nu numai în anul viitor, ci și în decursul anilor pînă în 2000, merită să fie felicitat.

(Continuare în pag. 24)

IOAN ROȘCA ■

Să facem totul, ACUM, pentru porumb!

Există aici, în Cîmpia Burnasului, vaste întinderi, printre cele mai vaste din țară, în care domină, lingă civilizația grîului, cea a porumbului, a plantelor care, îmi aminteste tînărul inginer Florian Gruia, își dăruiesc splendoarea o singură dată, într-un singur sezon. Apoi miristile, de cînd e lumea, sînt pascute cu vitele, arse, întoarse cu plugul, pe fata cealaltă a țărîinii urmînd a se scrie cu sămîntă nouă. Apoi iar, într-o aspră inversunare de a înveșnici nimicul, fiindcă, scăpat o singură dată din mîini, din hături, pămîntul devine sălbatic, pe coama lui cresc numai spini și bălării. Plantele nu rămîn nici măcar în amintiri, pînă și rădăcinile lor se re-

sorb. Pentru a construi un etaj vegetal deasupra țărîinii — grîu pînă la piept, cum a fost în vara asta, porumb cu mult peste creștet, cum e în toamna asta — trebuie să trudești zi și noapte, să trudești ca la o mare construcție, să închipui cărămizile, să le zidești, cheltuind mușchi, sudoare, imaginație, nervi, pentru ca, atunci cînd edificiul e isprăvit, să-l doborîi tu însuși, iar apoi s-o lei de la capăt. Ceea ce vedeți acum, continuă tînărul inginer, mîine n-o să mai fie, fiindcă această somptuoasă, dar efemeră arhitectură a vegetalelor, e chiar efemerul, dispare ca și cum nici n-ar fi fost. La uități-vă, zice (și, cînd zice asta, Florian

Gruia își desfăce larg bratele, cuprînzînd, pentru ultima oară, privelistea somptuoasei arhitecturi, care mîine n-o să mai fie), ia uități-vă ce pădure, zici că-i aici de cînd lumea, zici e-o să fie cit va fi lumea!

Între brațele inginerului Gruia, directorul Trustului I.A.S. al județului Teleorman, se cuprînd, în clipa de fată, 800 de hectare de porumb, aparținînd unei singure ferme a I.A.S. Turnu. Privelistea, într-adevăr, e fabuloasă, porumbul e chiar pădure, dacă i-ai lua perspectiva de sus, dintr-un avion, l-ai crede chiar astfel, adică un codru bătrîn, adică o geografie (sau o arhitectură, cum zice insotitorul nostru) arhidurabilă, care se îngînă cu

(Continuare în pag. 6)

ILIE PURCARU ■

Confesiune

sînt îndrăgostit de banatul meu acum cînd blînda natură își șterge iarna din gene și picură rouă pe oseminte strămoșești iubesc fiecare fărîmă de țărînă și soarele surizător iubesc fiecare boare cu mireasmă și ploaia care-mi purifică sufletul iubesc orăcăitul la buza satului și fîntina cu cumpănă trecîndu-și umbrele prin apusul de soare iubesc dragostea primelor berze pentru iazul la margine de drum iubesc toți oamenii

care duc dorul dangătului de clopot în amiază mare peste cîmpia bănățeană și care cer vieții mai mult decît tihnă și odihnă

urăsc casele fără fronton și visez umbră salcîmilor cînd soarele aurul își toarnă in spice

urăsc orice fel de rachete care încet și sigurucid somnul nostru urăsc prostia căci cu lașitatea face cumetrie urăsc totul ce-i artificial și visez noapte de noapte cîmpul inundat de mac însingerat.

NIKOLAUS BERWANGER ■

In românește de Anton PALFI

In acest număr:

● SENZAȚIONALE
DESCOPERIRI
ARHEOLOGICE

De la Cugir
la Singidava,
o întoarcere
în timp cu peste
2000 de ani

(pag. 19)

Ședința comună a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale

Marti, 11 septembrie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-au desfășurat lucrările ședinței comune a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale.

A fost supus dezbaterii și aprobării Raportul cu privire la planul dezvoltării economico-sociale a României în perioada 1981—1985, în profil teritorial.

Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și Biroul Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale au dat o înaltă apreciere aportului hotărâtor al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la ampla activitate de întocmire și fundamentare a planului în profil teritorial, care, prin orientările și sarcinile pe care le conține, asigură dezvoltarea potențialului economic al tuturor zonelor țării, creșterea echilibrată a producției pe locuitor, sporirea gradului de ocupare a populației fiecărui județ, ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

În strinsă concordanță cu obiectivele fundamentale ale planului cincinal pe perioada 1981—1985, prevederile referitoare la dezvoltarea economico-socială a județelor asigură dezvoltarea în ritm susținut a zonelor și localităților țării rămase în urmă, valorificarea intensă a resurselor de care dispune fiecare județ, prin dezvoltarea armonioasă a producției industriale, agricole și a celorlalte activități economice-sociale. Pe această bază, până în 1985, în fiecare județ se va obține o producție globală — din industrie, agricultură, construcții, transporturi, servicii și din alte ramuri — în valoare de cel puțin 70.000 lei pe locuitor; în toate județele țării valoarea producției globale va fi de peste 15 miliarde lei.

Comitetul Politic Executiv a indicat ca în zonele și localitățile mai puțin dezvoltate să fie amplasate unități economice, în general de dimensiuni mai reduse, iar în apropierea marilor centre industriale să fie create unități-satelit. În orașele și județele cu industrie dezvoltată, sporul de producție urmează să fie obținut exclusiv prin sporirea productivității muncii. Au

fost stabilite măsuri pentru dezvoltarea industriei mici și artizanale, lărgirea și diversificarea rețelei prestațiilor de servicii, atât prin valorificarea pe scară largă a resurselor locale, cât și prin extinderea cooperării în producție cu industria de stat.

Măsurile stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și Biroul Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale vor asigura, de asemenea, realizarea „Programului național de sistematizare a teritoriului și localităților urbane și rurale” în scopul creării unei rețele de orașe și centre urbane repartizate echilibrat pe teritoriul țării.

În continuare, Comitetul Politic Executiv și Biroul Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale au dezbătut și aprobat Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții, elaborat din inițiativa și sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Subliniind marile înfăptuiri obținute în țara noastră în asigurarea condițiilor de viață ale populației, comparabile cu ale unora dintre țările dezvoltate, Programul-directivă asigură transpunerea în viață a indicațiilor secretarului general al partidului ca viitorul plan cincinal să constituie o nouă etapă în ridicarea nivelului de civilizație a societății noastre, de sporire a bunăstării întregului popor și afirmare deplină a personalității umane. Întocmit pe baza prevederilor proiectului de Directive ale celui de-al XII-lea Congres al partidului, programul situează, în continuare, în centrul atenției omul și nevoile sale, satisfacerea, în cel mai bun condiții, a cerințelor tuturor membrilor societății, în concordanță cu un consum fundamentat științific, în seama de necesitatea cheltuirii cu simț gospodăresc a fondurilor sociale de consum și urmărește evitarea oricărei risipe, a cheltuielilor neeconomice sau neraționale.

Pe baza dezvoltării economiei noastre socialiste, a sporirii veniturii naționale, în perioada 1981—1985 se vor majora veniturile tuturor categoriilor populației, în mod deosebit cele provenite din retribuirea

muncii, vor crește pensiile de asigurări sociale de stat, cele ale membrilor cooperativelor agricole de producție și cooperativelor meșteșugărești, precum și ale personalului din alte sectoare de activitate. Programul prevede sporirea numărului locurilor de muncă, îmbunătățirea structurii populației ocupate prin creșterea ponderii acestora în ramurile neagricole. Va continua acțiunea de reducere a săptămânii de lucru, prin trecerea la etapa a II-a, astfel încât până în anul 1985 să se generalizeze săptămâna de lucru de 44 de ore. Statul va promova, ca și până acum, o politică de sprijinire activă a familiei, de ocrotire a mamei și copilului, de mărirea a alocațiilor pentru copii. Nivelul prețurilor la produsele de larg consum și al tarifelor pentru servicii va fi menținut în limita unui indice de creștere de 5—6 la sută. Va spori fondul locativ prin construirea unui important număr de apartamente din fondurile statului și se vor dezvolta construcțiile de locuințe proprietate personală, cu sprijinul statului. Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 conține importante măsuri care asigură extinderea prestațiilor de servicii, activităților turistice și de agrement, dezvoltarea bazei materiale a învățământului, îmbunătățirea asistenței medicale a populației.

Comitetul Politic Executiv și Biroul Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale își exprimă convingerea că oamenii muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — în dubla lor calitate de producători și proprietari ai mijloacelor de producție, își vor uni eforturile pentru creșterea neîntreruptă a productivității muncii, îndeplinirea integrală a sarcinilor privind realizarea producției nete și fizice, cu consumuri cât mai mici de materii prime, materiale, combustibili și energie.

Comitetul Politic Executiv și Biroul Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale au hotărât ca Planul dezvoltării economico-sociale a României în perioada 1981—1985, în profil teritorial, și Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă

a calității vieții să fie date publicității și supuse dezbaterii publice.

Comitetul Politic Executiv și Biroul Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale au dezbătut și aprobat un raport cu privire la relația dintre producție, fondul de retribuire, numărul mediu de personal muncitor, productivitatea muncii și retribuirea medie în primul semestru al anului în curs.

Ca urmare a dezvoltării continue a activității economico-sociale, pe ansamblul economiei naționale numărul personalului muncitor a fost, în primul semestru al anului, cu 213.900 mai mare față de aceeași perioadă a anului trecut, sporurile cele mai însemnate ale numărului personalului muncitor înregistrându-se în ramurile de bază ale economiei.

Aprecind rezultatele obținute în creșterea producției, productivității muncii, numărului de personal muncitor și retribuirei medii, Comitetul Politic Executiv a indicat ministerelor, centralelor, organelor de sinteză să ia măsuri hotărâte pentru lichidarea grabnică a lipsurilor și neajunsurilor manifestate, îndeosebi în ce privește organizarea muncii și producției în industrie și construcții. Pentru a se asigura corelarea indicatorilor planului de muncă și retribuire s-a cerut să se acorde o deosebită atenție punerii la timp în funcțiune a noilor obiective de investiții la parametrii proiectați, realizării și depășirii indicilor de utilizare a mașinilor, utilajelor și instalațiilor, mecanizării și automatizării lucrărilor cu volum mare de muncă, introducerii de tehnologii noi, utilizării cu mai înaltă eficiență a forței de muncă și timpului de lucru. De asemenea, s-au stabilit măsuri privind trecerea unor muncitori de la activități auxiliare la activități de bază, calificarea unui număr mai mare de muncitori din rândul personalului necalificat, în special pentru meseriile deficitare, atragerea în mai mare măsură a femeilor în activități productive, întărirea disciplinei în muncă și a controlului în producție.

Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a soluționat, de asemenea, probleme curente ale activității de partid și de stat.

În prezența președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarăsei Elena Ceaușescu și-a început lucrările, la București,

Congresul Mondial al Petrolului

În aceste zile se desfășoară la București, sub înaltul patronaj al tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, lucrările celui de-al X-lea Congres Mondial al Petrolului, care reunește aproape 5.000 de participanți din mai mult de 70 de țări și este chemat să prilejuiască o largă dezbateră, un amplu schimb de opinii și experiență între oamenii de știință și reputați specialiști din domeniul prospectării, extracției zăcămintelor petroliere și al prelucrării lor, să contribuie la investigarea a noi căi și posibilități de depășire a gravelor consecințe ale crizei energetice actuale, de asigurare a dezvoltării civilizației moderne în noile condiții cărora este obligată să se adapteze, în împrejurările cind, pe plan mondial, continuă să se agraveze criza economică, îndeosebi criza de energie, a petrolului, ceea ce creează greutăți și complicații tot mai serioase pentru dezvoltarea economică și socială a tuturor statelor.

În soluționarea tuturor acestor probleme — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită cu prilejul deschiderii lucrărilor Congresului — o însemnată hotărâtoare are dezvoltarea largă a colaborării internaționale, pe toate planurile, a cooperării economice și în producție a tuturor țărilor, impunându-se intensificarea conlucrării în domeniul cercetării științifice și tehnologice, știința fiind factorul fundamental chemat să asigure, prin apro-

fundarea structurii materiei și a fenomenelor naturale, rezolvarea în perspectivă a nevoilor energetice ale planetei. În ceea ce o privește, arată secretarul general al partidului nostru, România și-a propus un program cuprinzător de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei, inclusiv al producției petroliere, elaborând orientările directe în acest sens până în anul 2000. Acest program, care urmează să fie dezbătut și aprobat de cel de-al XII-lea Congres al partidului, pornește de la necesitatea ca în viitorul deceniu România să devină independentă din punctul de vedere al energiei și combustibilului. Acționând pentru transpunerea cu succes în viață a acestui program, țara noastră este hotărâtă, totodată, să dezvolte o largă colaborare în domeniul energiei cu toate statele, pe baze reciproce avantajoase și în spiritul principiilor de egalitate, respect al independenței și suveranității naționale, care stau la baza întregii sale politici internaționale.

Referindu-se la implicațiile politice ale crizei energetice mondiale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat în continuare că abordând problemele exploatații și utilizării raționale a petrolului nu putem face abstracție de proporțiile pe care le-a luat cursa inarmărilor. Pe lângă faptul că a pasat tot mai greu umerii popoarelor și sporește pericolul unui nou război mondial, puternicul arsenal de arme și tehnică mi-

litară acumulat în lume constituie astăzi un uriaș consumator de energie, de petrol, un factor de accelerare a crizei.

Multe dintre dificultățile pe care le întâmpină astăzi omenirea apar ca rezultat al crizei economice, sint consecința perpetuării în viața internațională a unor raporturi inechitabile, generate de vechea politică imperialistă și colonialistă, de dominație și aspirare, care a dus la împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace, făcând ca în epoca noastră de afirmare fără precedent a științei, a tehnicii, o mare parte a popoarelor să se aplece în stare de subdezvoltare economică și socială. După cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, menținerea și chiar adâncirea marilor decalaje dintre state, ca urmare a acestei politici, constituie un factor grav de instabilitate economică, de adâncire a crizei, de perpetuare a încordării în viața internațională. Se impune, de aceea, instaurarea unor relații noi, inclusiv în domeniul folosirii resurselor de petrol ale planetei, precum și raporturi juste între prețurile materiilor prime și cele ale produselor industrializate, care să stimuleze eforturile tuturor țărilor — și îndeosebi ale celor în curs de dezvoltare — de a-și dezvolta economia, de a-și pune tot mai larg în valoare bogățiile naturale, întrucât aceasta va întări stabilitatea economică mondială, se va reflecta pozitiv în între-

ga dezvoltare contemporană, în viața tuturor popoarelor.

Strins legată de criza energetică, a petrolului — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — este accentuarea pe arena internațională a tendințelor de reimpărțire a zonelor de influență și dominație, ceea ce duce la adâncirea contradicțiilor dintre state și creează stări de încordare și conflict, punând în pericol însăși pacea și securitatea lumii. Este cunoscut că stăpânirea surselor de petrol și desfacere a acestuia pe piața mondială a constituit în trecut și mai constituie și astăzi un obiect de dispută, un factor serios de animozitate în viața internațională. De aceea, sublinia în cuvântarea sa tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să facem totul pentru ca petrolul să nu mai constituie sursă de conflicte și litigii între state, ci obiectul unei largi și fructuoase colaborări între națiuni deplin suverane, egale în drepturi, stăpâne pe bogățiile lor naționale, pe propriile lor destine.

În încheiere, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că această importantă reunune mondială se va desfășura cu cele mai bune rezultate, înscriind un moment nou în progresul științei și practicii în domeniul petrolului, în conlucrarea tot mai strinsă a popoarelor pentru soluționarea unor probleme vitale ale civilizației umane.

E. DUMITRU ■

Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.

Consultarea permanentă cu comuniștii, cu masele de oameni ai muncii din toate sectoarele de activitate în legătură cu toate marile probleme ale țării reprezintă o constantă definitorie a activității partidului nostru, face parte din stilul de lucru al conducerii partidului, al secretariatului nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Profundul și realul democratism cu care sînt analizate, dezbătute și elaborate soluții în toate marile domenii reprezintă un incontestabil efort, o permanentă preocupare a Partidului Comunist Român. Consfătuirile de lucru care au loc din ce în ce mai frecvent în ultima vreme la C.C. al P.C.R. reflectă neîntreruptă strădanie de perfecționare a activității de conducere a societății, exprimă calitatea acestei activități. Un moment deosebit de important pentru această evoluție l-a constituit, săptămîna trecută, consfătuirea de lucru cu primii secretari, secretarii cu probleme organizatorice și de propagandă ai comitetelor județene de partid, redactorii-șefi ai presei centrale și locale, adjuncții șefilor secțiilor organizatorice, șefii ai sectoarelor de cadre de la comitetele județene și directorii direcțiilor personal-învățămînt din ministere și alte organe centrale, desfășurată în zilele de 5, 6 și 7 septembrie la sediul C.C. al P.C.R.

„Munca întregului nostru partid se reflectă nemijlocit în felul cum se realizează planul de dezvoltare economico-socială, activitatea politico-educativă generală din patria noastră”

Lucrările consfătuirii au prilejuit un amplu schimb de experiență între comitetele județene cu privire la creșterea rolului organizațiilor de partid în conducerea tuturor sectoarelor de activitate.

Vorbitorii au înfățișat activitatea comitetelor județene de partid pentru îndeplinirea hotărîrilor de partid și de stat în toate domeniile, s-au referit la stilul și metodele de muncă ale organizațiilor de partid, la unele probleme privind munca de cadre; au abordat, de asemenea, aspecte ale activității politico-ideologice, ale muncii politice de masă și ale activității presei, ca și probleme legate de viitorul congres, al XII-lea, al partidului. La toate aceste mari și importante direcții ale activității de partid s-a referit, cu aceeași impresionantă capacitate de esențializare, cu aceeași pătrunzătoare forță de analiză și de descifrare a sensului dialectic, cu același susținut patos revoluționar cu care ne-a obișnuit de cînd se află la cirna țării, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

„În îndeplinirea rolului de forță politică conducătoare a întregii vieți economice și sociale — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — partidului, organizațiilor sale, membrilor de partid le revine rolul de a asigura organizarea și conducerea științifică a tuturor sectoarelor de activitate, pe baza planului unic de dezvoltare economico-socială a țării”. În concordanță cu acest imperativ, cu această necesitate obiectivă a procesului revoluționar din România socialistă, este

firesc ca principalul criteriu de apreciere a calității și eficienței organizațiilor de partid să fie realizarea cu succes a tuturor obiectivelor dezvoltării economico-sociale a țării, felul în care își exercită rolul de mare răspundere ce le revine în conducerea activității economico-sociale. Analiza în spirit critic și autocritic a realizărilor obținute în primii trei ani și jumătate din cincinalul 1976-1980 a evidențiat, prin succesele obținute, că avem o linie politică justă, bazată pe concepția revoluționară, materialist-dialectică, pe aplicarea creatoare a adevărilor generale la condițiile concrete din România. Cu atât mai mult nu pot fi trecute cu vederea lipsurile existente în diferite sectoare de activitate. O parte însemnată a acestor nerealizări — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — este legată nemijlocit de deficiențe în activitatea organelor și organizațiilor de partid, a consiliilor oamenilor muncii, a consiliilor populare, a altor organe de partid și de stat. Sînt deficiențe de organizare, de conducere. Secretarul general al partidului a oferit, în cuvîntare sa, destule exemple, foarte concrete în acest sens, a insistat pe adevărata substanță revoluționară a muncii de partid: să acționezi fără să ai liniște, pînă la soluționarea tuturor problemelor, pentru realizarea planului de dezvoltare economică la toți indicatorii, aceasta fiind problema centrală a muncii de partid. „Aprecierea muncii organizațiilor de partid nu se poate face după numărul ședințelor și conferințelor ținute sau al dispozițiilor date, ci în primul rînd după felul în care se îndeplinește planul de producție — a atras atenția tovarășul Nicolae Ceaușescu. Aceasta constituie problema fundamentală a activității partidului, baza dezvoltării generale a țării noastre! Întreaga activitate de partid trebuie concentrată în direcția soluționării concrete a problemelor din industrie, agricultură,

transporturi, din activitatea științifică, a tuturor problemelor legate de realizarea planului la toți indicatorii”. Acesta este spiritul sub imperiul căruia trebuie unite eforturile comunistilor, eforturile tuturor oamenilor muncii, printr-o organizare superioară, printr-o implicare totală în prezent, în destinele țării.

„Între elaborarea liniei politice și activitatea organizatorică practică există o condiționare reciprocă, o strînsă unitate dialectică”

Accentul pus de secretarul general al partidului pe necesitatea ridicării nivelului muncii de conducere a comitetelor județene de partid, a organelor și organizațiilor de partid, pe îndeplinirea de către fiecare organizație și de către fiecare comunist în unirea eforturilor întregului popor pentru înfăptuirea politicii generale a partidului și statului este explicat prin rolul politic tot mai înalt al partidului în conducerea științifică a întregii societăți, în condițiile complexe ale dezvoltării rapide, fără precedent a forțelor de producție în țara noastră. „Pentru o conducere științifică se cere o linie politică justă, a exprimat foarte limpede tovarășul Nicolae Ceaușescu o teză fundamentală, de principiu, a activității politice. **Viața a demonstrat și demonstrează că avem o asemenea linie politică justă și, totodată, dispunem de forțele materiale și umane necesare realizării programului de dezvoltare generală a țării. Dar, după cum este bine cunoscut, numai linia politică și Programul, oricît de juste și realiste ar fi, nu sînt suficiente; deși au o importanță primordială, ele pot rămîne numai documente, în broșuri sau volume, dacă nu se iau toate măsurile și nu se acționează pentru realizarea lor în viață.** Toate marile idei au nevoie de acțiunea oamenilor pentru a deveni realitate, viața adevărată, pentru a ridica umanitatea pe trepte superioare de dezvoltare, pentru a spori calitatea a tot ceea ce face traiul oamenilor. Conducerea științifică a societății cere participarea totală, cere fapte. Partidul nostru, oamenii muncii din țara noastră sînt participanți activi la elaborarea politicii generale, a diferitelor hotărîri și legi ale țării. Munca de conducere științifică, participarea comunistilor la conducerea tuturor sectoarelor de activitate își măsoară eficiența și după felul organizării. „Munca de organizare începe cu înțelegerea hotărîrilor și cu repartizarea corespunzătoare a forțelor și răspunderilor, punînd oameni în stare să soluționeze pînă la capăt problemele”, a precizat conducătorul partidului și al statului. Această muncă presupune, desigur, și o mai atentă repartizare a forțelor, alegînd oamenii potriviți pentru fiecare sector, în raport cu pregătirea lor profesională și politică, dar și sporirea spiritului de exigență, a spiritului critic, a spiritului de răspundere și al combativității.

„Să îmbunătățim munca deosebit de importantă de cunoaștere, selecționare, creștere și promovare a cadrelor în toate sectoarele de activitate”

În aplicarea în viață cu succes a Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate un factor deosebit însemnat este constituirea politică de cadre. Pentru că lipsurile existente în munca de cadre, deficiențele din acest important domeniu al activității politice se reflectă nemijlocit în calitatea, sau lipsa de calitate, a activității acestor cadre. Zeci și zeci de mii de cadre de partid, zeci și zeci de mii de cadre de stat, de activiști în toate domeniile acționează cu spirit de răspundere și devotament pentru înfăptuirea politicii partidului și statului nostru, și „toate rezultatele minunate pe care le avem — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — în toate domeniile, sînt indisolubil legate de felul în care cadrele de partid și de stat, activul nostru din toate sectoarele, acționează, își desfășoară activitatea”. Lipsurile și deficiențele care mai există constau, în principal, „în faptul că nu acordăm suficientă atenție cunoașterii îndeaproape a calităților oamenilor, a capacității lor de muncă, a nivelului lor politico-ideologic”. Pentru buna desfășurare a activității, pentru întărirea legăturii cu masele populare și înfăptuirea în bune condiții a politicii generale a partidului și statului nostru și, nu în cele din urmă pentru autoritatea organelor de partid și de stat, o problemă de mare importanță o reprezintă profilul moral, politic, al activistului, al cadrelor de partid și de stat.

Și în acest domeniu, ca în toate celelalte domenii de activitate politică, trebuie păstrat permanent viu spiritul revoluționar, novator, preocuparea pentru dezvoltarea continuă a societății noastre. Lupta împotriva a tot ceea ce este vechi și perimat, promovarea cu curaj a noului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit în detaliu asupra numeroaselor aspecte ce definesc această muncă, a analizat numeroase probleme legate de aceasta, a

vorbit despre răspunderi și despre promovarea cadrelor, despre formarea de cadre cu o capacitate multilaterală și despre intensă activitate politico-educativă de pregătire a cadrelor, despre crearea rezervei de cadre și despre criteriile care trebuie să orienteze munca de cadre. Citînd cele rostite de secretarul general al partidului în legătură cu acest sensibil domeniu al activității politice, al activității de conducere de către partid a tuturor sectoarelor vieții noastre, se desprinde îndemnul mobilizator la activitate responsabilă, exigentă, se desprinde imaginea puternică și exemplară a revoluționarului de profesie, căruia i se adresează președintele Nicolae Ceaușescu, pe care îl intrupează comunistul Nicolae Ceaușescu.

„Munca cu oamenii, preocuparea pentru educația lor trebuie să fie una din preocupările centrale ale organizațiilor de partid, o latură esențială a activității politico-educative, a întregii noastre activități”

În tot ceea ce am realizat, în întreaga viață economică și socială — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — se oglindesc și activitatea de educație, de formare a conștiinței socialiste, a omului nou. Iar dacă succesele obținute pot fi considerate și un rezultat al activității politico-ideologice, tot astfel, lipsurile ogîndesc neajunsurile acestei activități. Secretarul general al partidului a apreciat că acestea sînt încă „lipsuri foarte serioase”. Principala critică — și esențială — este aceea că propaganda nu este legată în suficientă măsură de înfăptuirea în practică a planurilor de dezvoltare economico-socială, de activitatea concretă din fiecare unitate, din fiecare localitate. Nu se reușește totdeauna să se răspundă cerințelor puse de activitatea practică, se manifestă încă mult formalism și superficialitate. Deoarece în centrul activității educative, ideologice trebuie să stea mobilizarea și unirea eforturilor comunistilor, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, pentru înfăptuirea Programului partidului, este necesar să realizăm — spune secretarul general al partidului — „o nouă calitate și în acest domeniu, alături în organizarea și desfășurarea muncii ideologice și politico-educative, ci și în ridicarea nivelului ideologic și politic al comunistilor, al maselor largi populare.”

Societatea noastră socialistă multilateral dezvoltată pe care o făurim în România cere oameni de o calitate nouă, cu o concepție nouă. „Să ne preocupăm de fiecare om”, îndeamnă conducătorul partidului și al statului. Aceasta înseamnă dezvoltarea spiritului revoluționar, militant, la toți comunistii, la toți oamenii muncii, ridicarea răspunderii patriotice a tuturor față de popor, față de cuceririle socialiste. Această calitate nouă, aceste exigențe trebuie să fie prezente și atunci cînd este vorba de demascarea propagandei care se face în unele țări de a ne negri țara, de a dezinforma opinia publică în legătură cu adevăratele stări de lucruri din România. „Nu e suficient că știm noi că avem dreptate, trebuie să explicăm această dreptate și să facem să o înțeleagă și alții, inclusiv din străinătate. Să fim activi în demonstrarea justeții politicii noastre naționale. Să demascăm pe cei ce încearcă să ducă o politică de învrăjbiere între români, maghiari, germani și alte naționalități!” — ne îndeamnă tovarășul Nicolae Ceaușescu. Una din sarcinile importante ale muncii politice și ideologice din toate domeniile este contribuția la politica de destindere, pace și colaborare internațională, prezentînd peste granițe realitățile noastre socialiste, politica noastră în diverse domenii. Și, mai cu seamă, pentru activitatea noastră ideologică este necesar să se țină seamă, în studierea și explicarea unor fenomene, de faptul că procesul revoluționar este continuu, că se va manifesta cu putere în toată opera de făurire a socialismului, alături în societatea socialistă multilateral dezvoltată, cit și în comunism. „Numai înțelegînd în acest sens problema luptei revoluționare, vom înțelege și faptul că nu putem fi mulțumiți cu ceea ce am realizat. Nu putem spune că am construit socialismul și ca atare ne putem culca și sta liniștiți! Aceasta este o concepție greșită, nerevoluționară — și trebuie să o înlăturăm cu desăvîrsire din gîndirea și practica noastră. Trebuie să înțelegem că în permanentă vor avea loc transformări revoluționare și că trebuie să conducem procesul acestor transformări. Partidului nostru, ca partid revoluționar, comunist, îi revine rolul de a conduce științific aceste procese revoluționare. Numai așa el își va putea îndeplini misiunea de forță politică conducătoare a societății, va asigura conducerea poporului pe calea socialismului și comunismului!”

Să acționăm, deci, în calitatea noastră de revoluționari, ca niște revoluționari, avînd conștiința fermă că, înfăptuind politica partidului facem din România socialistă un pămînt al aspirațiilor noastre de gînd și suflet, un pămînt al bunăstării și fericirii, o țară demnă, cu oameni demni.

DOINA FRUNTELĂ

Gheorghe Suci

Copacii trăiesc în pace și mor în picioare

GHEORGHE SUCIU, maistru de exploatare la Combinatul de exploatare și prelucrare a lemnului din Toplița, s-a născut în anul 1931 în comuna Subcetate aflată în județul Harghita. Lucrează ca muncitor forestier de 33 de ani! În 1967 absolvă cu calificative excepționale cursurile de maistri de la Sighetu Marmăției. Brigada sa este fruntașă pe exploatare, consecutiv, de 15 ani. Este decorat cu Ordinul Muncii clasa a III-a. Este membru în Comitetul județean de partid Harghita. Este membru în Consiliul Național al Oamenilor Muncii.

Expresia care a devenit un leitmotiv de-a lungul dialogului nostru este: „Tot ce am obținut am obținut prin muncă, nu prin povești. Fac parte dintre oamenii fericiți care au fost onorați în timpul vieții lor cu toate onorurile pe care le puteau visa. Nu-mi trebuie mai mult. Partidul și statul mi-au dat totul. Eu am căutat să dau la rîndul meu totul. Sunt foarte mulțumit“.

Reproducem mai jos câteva fragmente dintr-un interviu transcris acum câteva zile, la Exploatarea forestieră Hurdugas din Munții Gurghiuului, în atmosfera liniștită și tonică a cabanelor muncitorilor forestieri. Am renunțat la desfășurarea întrebărilor reporterului deoarece ele se ghicesc limpede din răspunsurile maestrului Gheorghe Suci — un bărbat robust, ars de soare, de culoarea aramei și a bronzului, jovial, cu minte scilpitoare, autodidact și poet din fire, dirz și neclintit în păreri sale despre lume și viață.

Dacă iubesc pădurea? Întrebarea e pe placul meu. Dar mi-e imposibil să vă răspund de ce. M-am născut cu pădurea în fața ochilor, îmi crește parcă în suflet. E împede că fără pădure nu-mi pot imagina viața pe pământ. Moștenesc meseria asta de muncitor forestier de la părinții, bunicii și străbunicii mei. Prin urmare eu vin, dacă vreți, din pădure și mă voi întoarce în pădure. În ultima mea zi de viață, aș vrea să pot fugi sus în pădure și să mor printre arborii mei.

Sint, iată, 33 de ani de când urc în ficare dimineață, fără nici o absență, fără nici un certificat de boală, fără nici o scuză și fără nici un reproș, în munți, printre arborii mei, îi curăț de uscături și-i las în urma mea limpezi și drepti, într-o mare înfrățire și întotdeauna în liniște, în pace. Copacii nu cunosc războaiele! Copacii mor în picioare, mor demni, departe de invidii, de gelozii, de vicii și de ură. Ei trăiesc într-o mare dragoste, înalți, drepti, curajoși, avîntîndu-se mereu spre culmi. De la ei avem încă multe de învățat deși nu scot niciodată nici un cuvînt și nu își strigă prezența niciodată. Viscz la o societate omenescă în care oamenii nu lu saps tranșee unii într-alții, să nu-și otrăvească orașele cu smog, la o societate omenescă în care vom respira aer curat ca într-o pădure.

Am trăit greu în pădure dar întotdeauna curat și cinstit. În pădure nu poți fi rău, nu poți ucide, nu poți vorbi urit. Decît dacă nu ești om. Pădurea e o mare dojană pentru cei care trăiesc urit. Ea ne învață puritatea. Am trăit greu în pădure. Au fost vremuri cînd pădurea nu era respectată. Cînd pădurea era măcelărită. Cînd se tăia din lăcomie și din huzur, din inconștiență și din mîrdărie sufletească. Am trăit în mizerie, prin colibe din coajă de cetină, din doage de lemn, prin colibe de tip osencere acoperite cu pămînt, cu buzar de foc în mijloc ca să ne încălzim ceanul de mămăligă și să ne aerisim peste noapte, sub stelele Carului mare. Am trăit în colibe sparte de vînturi, de viscole, de ploii fără sfîrșit, înnebuniti de foame și de frig. Am trăit în colibe de tip finlandez, cu pricuri și cu sobe improvizate din metal ca să ne încălzim sufletele și picioarele degerate, în semicabane cu sobe de tuci și role pentru a ne prepara hrana haiducește, la foc mocașit. Și, în sfîrșit, trăim, iată, astăzi, în adevărate cabane de munte cu pereți tencuiți pe dinăuntru și pe dinafară, cu sobe de teracotă, cu bucătărie și sală de mese, cu gospodărie anexă, cu sere și grădini bogate, cu vaci și porci, cu păsări, într-o comunitate civilizată. Acum avem tot ce ne trebuie. Dormim bine, fără teama de animale sălbatice, de inundații, de furtuni și rupturi de păduri, fără spaima marilor geruri și ninsori din Munții Gurghiuului, dormim bine, poate mai bine ca acasă, în sat sau în oraș. Acum sint mulțumit. Am trăit să văd cu ochii mei cum se schimbă și devine viața oamenilor care muncesc în pădure aproape la fel de greu ca acia care coboară zi și noapte în gaurile minelor sau intră la focul cuptoarelor Siemens Martin. Meseria mea e respectată. Pot spune că în felul acesta eu am trăit să văd răz-bunată întreaga mea istorie pe pămînt, viața tuturor bunicilor și străbunicilor și poate viețile tuturor strămoșilor mei care au lucrat și au murit în păduri, cinstiti, încăpătinați, mîndri și în picioare.

După cum știți, noi, cei din exploatarea aceasta numită Hurdugas, lucrăm pentru Combinatul de exploatare și prelucrare a lemnului din Toplița. Aș fi putut lăsa pădurea și cobori pentru totdeauna în halele fabricilor din combinat, să fac mobilă fină. Aș fi trădat generațiile de muncitori care mi-au purtat numele prin veacuri. M-aș fi sufocat. Unii mă condamnă pentru încăpătînarea asta a mea, alții mă disprețuiesc sau mă invidiază. Eu rămîn credincios pădurii. Pentru că pădurea ne-a fost nouă, românilor, leagăn și scut. Pădurile ne-au fost loc de refugiu și de reculegere. În pădure ne-am retrăg ca să prîndem puteri și să ne învingem dușmanii. Și apoi, spuneți-mi, există altă civilizație mai durabilă prin timp decît civilizația lemnului? Am învățat că epoca și civilizația pietrei, a bronzului, a fierului și atîtea alte civilizații au apărut și s-au stins. Dar civilizația lemnului nu are sfîrșit. Pretutindeni unde întoreci privirea dai de elemente de civilizație făcute din lemn. Pretutindeni lemnul are rezonanță în noi, în jurul nostru, lemnul intră în compoziția visurilor noastre. Intră-adevăr, românul e frate cu pădurea. Dar acest lucru nu sună pentru mine ca o lozincă sau ca o figură de stil. Eu cred că noi, fără pădure, ne-am fi stins ca neam. Pădurea ne-a apărut întotdeauna ființa cea mai adîncă de toate năvălirile și migrațiile, de toate rătăcirile în fața imperiilor de praf și de pulbere ale lumii. De aceea eu cred că un popor fără pădure e un popor trist, fără sens, fără aer, iar o țară fără pădure e pustie, uscată și steampă.

Pădurea e o împărăție în care te poți scufunda și în care poți uita de tine. Esențial este însă să nu te rupi de lumea în care trăiești. A iubi pădurea nu înseamnă a te izola. Nu înseamnă a fugi de oameni, de societate. Pentru că pădurea te învață să trăiești sau mai bine zis să prețuiești viața alături de ceilalți, așa cum trăiesc copacii unii alături de alții, în înțelegere deplină și în aspirație spre înalțimi. Este exact ce trebuie să învățăm de la pădure. Noi, oamenii care muncim prin păduri, nu negăm civilizația și orașul. Noi nu ne întoarcem la natură înspăimîntați de problemele civilizației noastre, refuzînd să știm ce se întâmplă pe pămînt. La urma urmei, revenim mereu acasă, la familiile noastre, în orașe, în case frumoase, trecem printre oameni, pe stradă, cu sufletul curat și împăcat, siguri că ne-am făcut datoria în muncă, pentru societate. Noi, dăm societății lemnul de care are nevoie pentru edificarea noii civilizații socialiste. Noi participăm intens la viața societății muncind, uneori, în condiții foarte grele, la mari înalțimi, în furtuni și ploii care tin luni și luni de zile și care ne intră pînă în baze și în suflet, pe geruri cumplite (a nu se uita că în regiunea Topliței se află polul frigului din țara noastră), în pericolul surpărilor de teren sau al rupturilor frecvente de păduri din cauza uraganelor.

N-am iecmănit pădurea niciodată. N-am acceptat să tai pădurea numai ca să fie tăiată. Numai ca să-mi îndeplinesc planul și să întocmesc la zi graficele de exploatare din parchet. Și cu toate astea am fost întotdeauna fruntaș în producție. Ce credeți că am făcut ca să-mi îndeplinesc sarcinile de producție? Am operat așa cum ar trebui să operăm în viață. Am tăiat uscăturile. Am tăiat tot ce a crescut stîmb și bolnav. Pădurea e

o lume. Pădurea reproduce la alt nivel o societate. E roasă și ea de anumite boli, de paraziți. Noi tăiem uscăturile înainte de a începe să putrezească! Munca noastră este și una de salubritate a pădurii, de terapeutică a codrului. Dar am lucrat gîndit, ordonat, nu ca să decimez arborii, ci ca să întretin societatea aceea de trunchiuri de brazi și de molizi care imprăstie peste pămînt cea mai frumoasă dintre toate miremele: mireasma de rășină. Ne-am îndeplinit planul tăind deci mai întii uscăturile din pădure, curățînd pădurea, întretinînd-o, lăsînd în urma noastră parcuri, împărății de arbori și de ceteții, codrii în care intri cu respect, stergîndu-te pe picioare de toate trădările de caracter.

S puneam înainte că omul nu poate trăi fără lemn. Că lemnul i-a fost de la început și armă, și sculă. Că masa pe care mîncăm și patul în care ne culcăm și vioara și sania și roata de la car și cercevelele ferestrei tot din lemn sint făcute, azi ca și mai demult. Dar un muncitor forestier adevărat trebuie să știe ce poate iesi dintr-un trunchi de copac, să ghicească ce se va naște din lemnul acela care poate mai respiră încă, scoate aburi și dă la iveală o promoroacă subțire, ca o transpirație mirosind a mentă. Să nu taie orice și oricum. Urcăm pe culmi în liniște și în meditație, urcăm încet, ușori, nu tropotînd sau tropăind. Pădurea impune respect ca și cum ar sta mereu cineva în fața noastră cu degetul la buze și ne-ar face semn să mergem în virful picioarelor. Urcăm pe culmi de unde se vede pădurea mai bine și ne gîndim la ce e bun lemnul care urmează să cadă sub ferăstraie, îl împărțim pe calitate, pe specii, pe sorturi, căutînd să dăm în exploatare și în prelucrare tot ce ne oferă pădurea, de la lemn de mobilă, de furnir sau de placaj, la lemn de uși celulare, la lemn de lăzi, pînă la ultima cetină. Nimic nu se pierde aici, totul urmează să se transforme. Pentru că lemnul e o bogăție fără seamăn de care trebuie să ne bucurăm cu înțelepciune, cu multă pricere și știință. De aceea învățăm mereu cu toții. Învățăm la școală, la liceu, învățăm seara în munți și venim la examele de clasă deși, iată, avem aproape 50 de ani și avem parul atîns de brumă. Învățăm odată cu copiii noștri și nu ne e rușine. Pentru că întreaga noastră copilărie, odinioară, a căzut sub secure prin păduri.

Sînt mulțumit. Viața mie mi-a dat tot ce mi-am dorit. Îmi iubesc meseria, îmi iubesc „locul de muncă“, îmi iubesc țara, îmi iubesc poporul din care m-am născut și mulțumesc Partidului Comunist Român pentru viața asta a mea liberă, cinstită, bogată și demnă. Am lucrat la partroni străini, am fost pus să tai fără judecată din pădurea noastră românească și mi-a sîngerat sufletul; am trăit ca un cerșetor în propriii noștri munți, cu o bucată de brînză și mămăligă în desagă pentru săptămîni de zile de lucru greu; am lucrat cu securca, cu lapina, cu ferăstrăul, și acum, iată, sub ochii mei s-a petrecut o schimbare a destinului nostru la care n-am visat pentru că nu știam visa dincolo de marginile pădurii. Cînd s-au întors vremurile eram sus în munți și tatăl meu mi-a spus că odată cu venirea comunistilor la putere viața noastră, a muncitorilor forestieri, se va schimba, pentru că pădurea are de acum în-colo viitor. N-am să pot uita niciodată aceste cuvinte profetice rostite de tata. De fapt, ele nu erau profetice, erau pur și simplu vorbele unui om care visa. Dar a visat în sensul viitorului. Iată de ce eu n-aș fi putut fi altceva decît comunist. Pentru că numai comunistii au știut cum trebuie să gospodărească pădurea, tezaurul nostru poate cel mai de pret, și mai credincios la bucurie și la deznădejde.

Dar noi, oamenii din păduri, trebuie să gîndim la rîndul nostru în sensul viitorului. Deși trăim cea mai mare parte a vieții noastre în munți, noi gîndim împreună cu lumea, în pas cu vremurile de azi, așa cum ne vrea tovarășul Ceaușescu. Știm că trăim într-o lume zguduită de crize și bîntuită de neliniști. Știm că în cazul unui viitor război nu ne vom mai putea retrage în pădure pentru că pădurea nu ne va mai apăra de exploziile nucleare. Sperăm, împreună cu toată lumea, că un astfel de război va putea fi evitat. De aceea sintem alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu în lupta sa neobosită pentru pace și înțelegere între popoare, pentru depășirea fenomenelor de criză. Dacă toate țările ar lupta ca țara noastră și ca președintele nostru pentru pace, atunci sint sigur că am avea pace pe pămînt. Sint din păcate locuri pe pămînt unde înfloresc încă lăcomia, huzurul, de-lăsarea și ipocrizia, și acolo poate izbucni oricînd discordia. Trebuie curățată lumea asta de uscături înainte de a putrezi. Așa cum facem noi aici, în pădure. Om fi noi mici dar avem păduri înalte și aer curat! Și, pînă la urmă, poate că vom replanta pădurile de altădată care au învîlăit Europa, continentul acesta sufocat acum de poluare și de urmele lăsate în conștiință de cele două războaie mondiale.

ADRIAN DOHOTARU ■

Cuget, deci exist

Scopul și voința

Prometeismul uman este tocmai dorința și acțiunea de a făuri din materia incremenită a naturii existente noi, fără precedent, cărora muncitorul le insuflă viață din viața sa. Poate tocmai de aceea prometeismul este una dintre trăsăturile valorice esențiale ale noului umanism, ale modului de a înțelege ființa și de a trăi al comunistilor, al tuturor celor care-si prefac înțelegerea sensului vieții în spiritul principilor și normelor revoluționare de viață.

Dar gîndind asupra celor mai profunde mecanisme ale acestei făpturi a omului, nu poți să nu ajungi la două elemente esențiale cărora praxiologia, adică teoria despre „lucrul bine făcut“ — cum o definise Kotarbinski — le dă o explicare și fundamentare științifică în complexitatea lantului acțiunii umane. Acestea sint SCOPUL și VOINȚA. Nu poate exista acțiune umană fără anticiparea unui țel căruia ea să-i fie subordonată. După cum nu poate exista acțiune umană fără o încordare conștientă a tuturor resurselor materiale și spirituale ale individualității pentru realizarea scopului propus. O acțiune în afara teleonomiei și libertății poate fi proprie altor categorii de existențe. La urma urmei, orice schimbare în ordinea naturii sau a lumii vegetale și animale se poate înscrie la acest capitol. De fapt, o asemenea dinamică a realității, găsindu-și resorturile în legitățile obiective a căror acțiune este ineluctabilă, nici nu poate fi numită în sens propriu acțiune dacă prin aceasta convenim să înțelegem tocmai manifestarea cea mai înaltă a libertății omenesti, respectiv voința de a face ceva călăuziți de un scop. Este aproape ceea ce a spus cîndva Kant despre faptul că lumea fenomenelor cunoaște cauzalitatea prin necesitate și numai omul prin libertate. Capacitatea omului de a-si propune scopuri și de a acționa în virtutea lor sau cel puțin de a alege între diferitele țeluri este însăși temelia ființării lui omenesti autentice. Iar atunci cînd omul sau unele colectivități umane (vezi clasele dominate) nu-si pot fixa autonom țelurile existentei și trebuie, prin complexe procese de reprimare, dominație sau manipulare, să acționeze în serviciul scopurilor altora, al claselor exploatare — existența umană înscrie acțiunea printre țelurile fundamentale ale reificării și instrăinării.

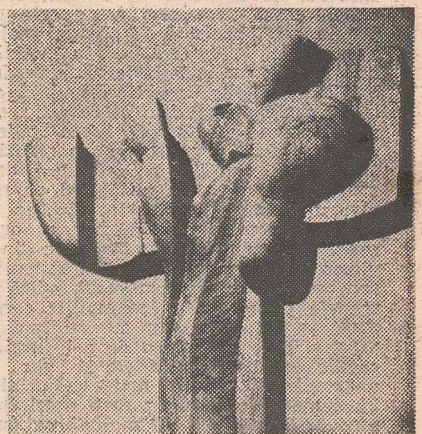
Dar, tot astfel, scopul singur nu poate defini acțiunea ca autentic omenescă: numai acel scop care trezește voința de acțiune, care provoacă identificarea profundă a personalității și mobilizează toate capacitățile ei creative, numai țelul ales liber și cu o profundă motivație devine obiectul voinței umane și poate caracteriza o existență umană autentică!

Din această corelare intimă, organică, absolut necesară între SCOP și VOINȚA se naște ceea ce am numi VOINȚA DE A VOI: căci, pentru ca acțiunea mea să antreneze în muncă și în gîndire întreaga mea personalitate, eu trebuie să fiu pe deplin conștient de valoarea scopului și de necesitatea acțiunii pentru realizarea lui.

Cîndva, Nietzsche imaginea principiul „voinței de putere“ și-l aseza la temelia „supraomului“ care victoriește „dincolo de bine și de rău“. Istoria a sancționat aspru deformările unei asemenea teorii care, ruind acțiunea și voința de axiologie scopurilor, transformă omul într-un instrument perfecționat la dispoziția oricărei cauze, chiar și antiumane.

Cînd întreaga națiune dezbate țelurile dezvoltării viitoare concretizate în proiectele-directivă ale viitorului Congres al partidului — și cînd acțiunea imediată se grăbește să le încorporeze în practica cotidiană — avem o excelență concretizată, la scara unor procese sociale de mare anvergură, a acestei relații fundamentale. Și o explicare a resorturilor adînci ale unui autentic entuziasm creator ce însuflețește oamenii în munca pentru realizarea unui scop în stare să nască voința de a voi.

FRED MAHLER ■

ANTON EBERWEIN: „Vis“

Să facem totul, ACUM, pentru porumb!

(Urmare din pag. 1)

vesnicia. Cind intram in lanuri, cerul nu se mai vede. Am patruns in noaptea unui codru rasturnat cu umbra in sus, ca intr-un gigancic cort verde, parfumat si des. N-am mai incercat pina acum senzatia de a ma acoperi cu porumbul, proiectindu-l deasupra-mi, desfasurindu-l ca pe un baldachin.

S-a facut pe-aici porumb mare, frumos, bogat, s-a facut astfel, zice tinarul inginer, in intreg județul. Chiar si neamurile de tarani ale locului, care-s lezate de vesnicie prin această efemeră arhitectură a vegetalelor (și care știu bine, exact, pe degete, adică pe ani și pe generații, cifra recoltelor dintr-o întreagă istorie, tocmai această luptă cu nimicul, tocmai acest efort de impunere a gestului creator in durată, ducind la o memorie fabuloasă), da, chiar și neamurile de tarani ale locului, care demult s-au dezvățat să se mire de întimplările cu pământul, se miră de cit a dat, in anul asta, pământul. I-a plesnit burta pământului, zic ei, a dat din el pina și măduva, desi vremea n-a fost prea bună, luna iulie a fost numai secetă, de plouat a plouat abia după 10 august, de-ar fi plouat cu zece-unspe zile mai-nainte s-ar fi făcut un porumb și mai și. S-a muncit mult, cu osirdie, cu imaginație și cu știință, pentru întemeierea acestei zidiri a porumbului, atît de teafără peste întimplările vremii, s-a arat, s-a îngrașat, s-a udat, s-a erbicidat, s-au fixat densități inalte (68 000 de plante la hectar), s-a făcut totul potrivit strategiei științifice a bătăliei porumbului, așa cum au decis-o specialiștii, și unor practici valdate printr-o experiență inaintată. I s-a dat deci pământului, ne spune ing. Elena Văduvici, șefa fermei, care muncește aici din 1957, tot ce i-a trebuit, cu pământul socotelile fiind, după cum se știe, simple: nu-i dai, nu-ți dă. De-i tei sapte piei, fără să investești nimic, adică fără să-l îngrijești cum trebuie, îl faci să ajungă indiferent, uituc, zgîrcit, ignorindu-și îndatoririle, ca și un om hrănit doar cu promisiuni sau cu iluzii. La noi, continuă șefa fermei, întreaga suprafață se erbicidează, pământul asta, cit îl vedeti, n-a văzut anul asta sapa. Sapa, de fapt, de vreo cîteva ani, nu mai cotrobăiește porumbul, a devenit un instrument inutil, o armă vetustă, atînată într-o panoplie cosmică fără nici o atingere cu bățlia porumbului. Dar nu pretutindeni se întimplă așa, unora erbicidarea li se pare „scumpă”, costisitoare, uitînd că trebuie să fim generosi dacă vrem să primim în mod generos. Asta nu înseamnă că nu trebuie să procedăm economic, asta înseamnă că nu poți să tei fără ca mai inții să dai.

Deci s-a dat totul, s-a dat știință, s-a dat incusintă, s-a dat efort, s-a dat sudoare, s-au dat bani, s-a dat grijă, s-a dat din toate in chip generos, această somptuoasă arhitectură vegetală, pe care o admirăm (și care înseamnă, ne spune tot șefa fermei, cam 58 000 de stiuțeti la hectar, adică o producție de 9 000—10 000 tone de boabe), fiind ceea ce e, ceea ce se vede, grație unei munci care, vreme de 365 de zile, a însemnat o perpetuă infruntare cu timpul, a însemnat încordare, tensiune, idee, trudă. Pentru ca, odată cu combinele care au început să pătrundă în lan, să nu mai rămînă din el, peste puțin, nimic. Numai în artă, observa cineva, zădărnicia e atît de sublimă. Dar această zădărnicie, această aparentă zădărnicie, înseamnă recolta, deci viața noastră. Simt in glasul Elenei Văduvici, cînd vorbim despre aceste lucruri, o emoție pe care nu mă pot opri să n-o pun pe seama acestei conștiințe a efemerului, a inconsistenței unei opere îndelung și din greu tridite (fiindcă opera asta, cum ziceam, se mîncă, din ea nu mai rămîne nimic...), dar mă înșel, emoția este alta. Este emoția recoltei.

Fiindcă există, la capătul acestei trudnice opere, o secundă, o inefabilă secundă, o binecuvîntată sau, după caz, blestemată secundă, in care tot ce s-a cucerit, prin grelele bătălii ale unui an, ar putea intra pe de-a-ntregul in beneficiul omului sau ar putea să se piardă. Este secunda recoltei. Este momentul care, raportat la muncile anului, înseamnă chiar o secundă, o zecimală infimă de timp, dar cea mai grea, cea mai încărcată de încordare, de osteneală, de emoții, este secunda care, pusă pisc peste cele ce au premers-o, îi sleiește pe oameni mai mult decît toate, ascutindu-le la maximum bucuria sau innegrindu-le viața pentru un an. Este secunda, teoretic calculată, a victoriei sau a pierderii. Tot teoretic, oamenii refuză să primească ideea pierderii, dar cum faci, practic, ca s-o refuzi? Se știe (tot teoretic) ce înseamnă organizarea, asigurarea cu utilaje și cu mașini pentru recoltat, transportat etc., se întocmeste respectiva organizare, se prevede respectiva asigurare, se stabilesc din timp viteze de lucru, grafice, sînt instruiți tot combatanții, de la combineri, adică de la trupele de elită, la „manualii” care, ultimii in ierarhie, dar nu cei mai puțin prețioși prin neputința de a-i găsi, vor culege ce pierd combinele și vor debănușa stiuțetii. Dar mai există și cea blestemată secundă in care mașinile, înglodate in treburi, nu mai ajung (sau nu mai ascultă, adică se strică), in care timpul, la fel, nu mai ascultă, se strică (sau, asemeni mașinilor, nu mai ajunge

pentru cite sint de făcut), in care omul, in acel aspru, scurt, amenințator răstimp, trebuie să refacă, să schimbe, să corecteze, să inventeze o strategie, o tactică, o bătălie sau o conduită a ei.

Acum, iată, timpul ascultă, e soare bun, căldura zăbovește roua, de pe la 7 dimineata se poate intra in lan. Se poate lucra intens pina seara, chiar cind soarele, in cîte-o clipă, fuge, gonit de niște nori sumbri ce urcă din Dunăre, dar fuga lui nu-i chiar o fugă, fiindcă aurul și-l lasă întreg in văzduh. Mai multe combine, aici, la Turmu, vîntură cu nădejde lanul, altele însă stau, supuse încă unor febrile „reglări”. „Reglări” care, desi febrile, se prelungesc. Secretul bunei funcționări a mașinilor, ni se spune, este reglajul, el se face, firește, mai inainte de atacarea lanului, numai că el trebuie refăcut, corectat și modificat in functie de cum e porumbul, de cum e pământul, de cum e combina, de cum se comportă ea. Cum se comportă combinele? Bine, ne spune inginerul Văduvici, numai că... Ezită o clipă, iar in clipa următoare tot nu-si continuă gîndul, ci ne explică ezitarea. In facultate, pe care a absolvit-o in 1953, n-a învățat despre combine, in epocă încă nu se auzea de ele, epoca era a batozelor, deci ea, cu ce-a învățat, nu-si poate îngădui o judecată calificată asupra combinelor. n-are dreptul moral s-o facă. E ca și cum un rușcaș și-ar da cu părerea in materie de balistică cosmică. Tot ce-si poate îngădui să ne spună, așa, doar ca simplu martor al fenomenului, este că ele, aceste atît de utile „Glorii”, sint cam fragile, se strică repede. Cu ani in urmă, cind au apărut, erau excelente, dar pe vremea aceea re-

masă, mocnind-o in ochi și descărcînd-o in gesturi scurte, nervoase. Ii mai furăm și noi din timpul prințului, întrebîndu-l cum merge combina (dă din cap: bine!), mai întrebîndu-l și care e viața lui, cum merge ea. Ceilalti tractoriști, toti mai tineri, din jurul mesei, ascultă atenti, cu aere respectuoase de ucenici. Constantin Popescu ne răspunde între două imbucături, neobservîndu-i pe cei din jur, flata totuși pe undeva de atentie cu care e urmărit. Viața lui, zice, e bună, s-a învățat cu ea, viața lui sint tractoarele și combinele, o să tragă cu ele cit o să-l tină viața asta, pe urmă amin, o să-i ia locul fiu-său. „Cum, nea Constantine, îl faci p-âl mic tractorist?”, se miră cineva. Al mic, răspunde Constantin Popescu, nu-i prea grozav la carte, ce alta să-l facă decît tractorist? Răspunsul cade ca o piatră in farfuriile celorlalti, care, instinctiv, se feresc, un tinerel ride galben, alti doi, desi n-au terminat de mincat, se sterg la guri cu mîncile salopetelor, vădit ofuscati, și dau să plece. Stați, mă, zice Constantin, ce, vă supărați, adică eu n-am dreptate? Păi copiii destepti nu se mai fac tractoriști, se duc in industrie, acolo muncesc opt ceasuri, nu zi-lumină, stau într-o hală, nu in praful din cîmp, cîștigă mai bine, au altă viață, ce, nu-i așa? Și piinea cinc-o s-o mai facă, nea Constantine, riscă unul, dacă toti o să se ducă la oraș? Păi cine s-o facă?, zice, rar, Constantin, voi aștia, noi aștia, care nu sintem buni de altceva. De unde știi, nea Constantine, sare același, că n-am fi buni și de altceva? Știu, mă, că văd cit vă corectoni cu reglajele, de parcă porumbul ar fi legat de mina voastră, ar sta pe loc cit voi stați pe loc. Nimeni nu mai zice

— Alo, Zorlenii!
— Da, Zorlenii la aparat.
— Te rog să-mi spui și mie cum e cu naveta aia de la Tirgu Mureș. Eu doresc să nu facem de rușine, să descărcăm îngrășămintele la timp.
— Am înțeles, tovarășe director general.

Ține in mină un receptor de telefon obișnuit, prevăzut însă cu un buton-intre-rupător, pe care-l minue cu mișcări bruște. Cînd vorbește, avem impresia că omul află la celălalt receptor ar putea auzi la fel de bine și fără radiotelefon, într-atît de impușcate vin cuvintele, făcînd din mica încăperea a Trustului S.M.A. un fel de cameră de rezonanță. Este aproape simbată seară, între orele 18—19 sau 19.30 — moment obișnuit al zilei de campanie agricolă, cînd radioconferința adună in jurul aparatelor de emisie-recepție, pe de o parte conducerea unităților de nivel județean, iar de cealaltă „permanența” din cele 19 Consilii unice agroindustriale de stat și cooperatiste de pe raza județului, adică directorii S.M.A.-urilor și inginerii șefi, sau președinții consiliilor unice. Sint prezenti directorul general adjuncț Mihai Popescu, din cadrul Direcției generale pentru agricultură și industrie alimentară a județului Vaslui, directorul Dumitru Rusu, de la Trustul S.M.A., alți specialiști. Pe masă sint așternute zeci de hîrtii, desfășurătoare, grafice, situații la zi. Directorul Popescu bubue in continuare in receptor:

— C.A.P.-ul Banca! Viteză la semănat la masa verde!

Aparatul hîrtie, fluieră, roștind in ceas din urmă o cifră pe care Mihai Popescu o întîmpină cu un nou tunet:

— Ați rămas mult in urmă față de grafic. Pînă marți seara noi trebuie să terminăm cu totul la însămînțat masa verde. Și altceva: azi a plouat!

Cineva trece imediat in desfășurător cifra roștită de difuzorul răgușit. La sfîrșit, oamenii vor aduna toate aceste cifre, alcătuiind bilanțul zilei. Timp de campanie. In orice moment comandamentul județean pentru agricultură trebuie să știe „situația frontului”, adică viteza zilnică la recoltat și la însămînțat, problemele care se ridică in unități, recuperarea restanțelor, mișcările de utilaje spre alte unități ș.a.m.d.

— Și apoi, spune in continuare Mihai Popescu, v-aș ruga să ne orientăm spre fructe, ca să nu ne întilnim cu niște capricii de-ale vremii...

Terenul arabil in județul Vaslui numără circa 300 000 de hectare. Peste 70 la sută din el o formează terenurile in pantă, unele dintre ele fără posibilitatea lucrărilor agricole mecanizate. Recoltele la griu n-au fost prea convingătoare. Căldura excesivă din luna iunie a ștevit bobul, i-a grăbit coacerea, recolta pierzînd in felul acesta, se bănuie, cel puțin 500 de kilograme la hectar. Campania la porumb a început de numai cîteva zile — să nu uităm că ne aflăm spre nordul țării — și să reținem că sint de recoltat circa 78 000 de hectare. Sint pregătite in acest scop 350 de echipamente complete, care vor recolta mecanizat aproximativ 20 000 de hectare. Viteza zilnică trebuie să fie de o mie de hectare. Restul, 58 000 de hectare, va trebui recoltat manual — dar, spre mirarea noastră, aflăm că aici viteza zilnică este de 2 000 ha, deci dublă față de recoltatul mecanizat! Desigur, astea sint „calculele hîrtiei”, mai rămîne ca și forța de muncă să fie la înălțime. „De luni, ne spune Mihai Popescu, am fost informați că ne vor veni in ajutor elevii de la școlile din comune, ca și mai multe grupuri de studenți de la Iași”. Calculele preliminare prevăd o recoltă de aproape 5 000 de kilograme boabe la hectar pentru cooperati-vele din Costești, Deleni-Vaslui, Pochidia și Hurduci.

Dacă e să ne referim la cultura viței-de-veie, Vasluiul este al 5-lea județ al țării din punctul de vedere al suprafeței cultivate (12 300 ha cu struguri) și al 4-lea din punctul de vedere al producției de vin. Campania a fost declanșată la începutul lunii, dar abia in această săptămînă, sintem asigurați, se va intra masiv la recoltare. „In fapt, ne preciza Alexandru Raicu, directorul întreprinderii viței și vinului Vaslui, noi nu vom reuși probabil să facem decît circa 85 la sută din planul de producție. In iulie a venit o grindină teribilă, care ne-a adus vreo 6 000 de hectare de vie calamitate. Pe vreo 500 ha grindina a făcut praf totul, nici coarda nu am mai putut să o ridicăm de jos! Din cele 6 280 de vagoane pe care trebuie să le primim vom obține cam 4 100 de vagoane de vin brut, între care circa 25 la sută vor fi vinuri din soiuri pure: Fetească, Aligoté, Cabernet. La viteza zilnică de 580 de vagoane, in zece zile noi am putea prelua toată cantitatea. Din cauza forței de muncă nu cred că vom primi mai mult de 350—400 de vagoane zilnic. Oricum, in jur de 1 octombrie vom incheia campania”.

La Vaslui, emoționanta datină a culesului se află, lucru evident, abia la început. Există o mică restanță față de grafic la recoltatul sfeclei-de-zahăr, vreo 4—5 zile, dar ea va fi recuperată, chiar in această săptămînă. In general, lucrurile merg bine. Bazele de recepție sint pregătite pentru primirea producției agricole, gările au vagoane destule, camioane sint suficiente, nimic nu rămîne in cîmp.

DUMITRU GRAUR ■

colta era doar de 3 000—4 000 kg la hectar, nu ca acum, de 10 000. Acum, ele sint mult mai solicitate, deci pregătite lor pentru infruntarea cu mari producții (pregătire care înseamnă și aceste „reglări” ce se prelungesc, ca și bătălia pe care o dau. Blondă, firavă, emoționată, cu febra tulburării acestor zile de aspră cumpănă in bătălia recoltei inviorindu-i pielea pergamentată, uscată de soarele și de colbul cîmpului, Elena Văduvici folosește cuvintele cu grijă, cu teama parcă de a nu comite, fie și vizavi de niște mașini, o impolitete. O distincție și o delicatețe, exprese in albul imaculat al legăturii de cap, o fac să nu se plîngă, in fața noastră, de nimic, să nu repropoze nimic mașinilor care stau, nici mecanicilor ce se prelungesc „reglările”. Nu e, repetă, o expertă a tehnicii, desi (o știm, am aflat-o) ferma ei e fruntasă de ani si ani, fruntasă tocmai datorită tehnicii și capacității tehnice. De 22 de ani muncește aici, alături de soțul ei, șeful sectorului mecanic al I.A.S.-ului. Au un băietel care stă la bunici, la București. Îl văd rar fiindcă viața lor e aici, in cîmp.

E ora 12. A sosit hrana caldă, pe niște mese de lemn, la umbră, se pun farfuriile aburinde. Cel ce se așază in capul mesei, unde i s-a păstrat, pare-se, locul, sosește ultimul, cu pași grei, incleiați de intenținea cabinei, după ce a mai tras un rond prin lan, furîndu-și singur din ceasul prințului. Este cel mai vechi tractorist al locului, desi nu și cel mai bătrîn. Are 46 de ani, îl cheamă Constantin Popescu, e tractorist de vreo trei decenii, e absolut al uneia din primele școli de mecanizatori ai agriculturii din România, și, volnic, indosat, pietros, cu umeri atletici, cu burță falnică, dar puternică, fermă, poartă povara acestor decenii ca pe-un nimic. Muncește din zori, inainte de zori și-a reglat combina, inainte de asta, in cursul nopții, a mai dat ajutor și la arat, obraji i-s năpădit de tept cărunți, n-a avut timp să se bărbiească, dar pare proaspăt și odihnit. De mincat nu prea are chef, trăiește o stare febrilă, o stare de tensiune, pe care a adus-o și-aici, la

nicim, toti se ridică, o iau grăbiți spre combine.

In marginea lanului, cîteva tarani, oameni in vîrstă. Patru tarani și patru țărânci, in fata unui șir de piramide de aur. Depănusează porumbul. Femeile și-au legat basmalele peste gură, ca să-si apere gîtul de praf. Bărbații au rămas in maiouri, fiindcă e cald, e inăbușitor, e inăbușitoare temperatura efortului, li se văd piepturile bătrîne, scofilitate, li se văd brațele subțiate de ani, dar încă tefere. Copiii lor au plecat in orase, unii la fabrici, alții la școli, unii sint muncitori, alții profesori, alții doctori, treaba porumbului a rămas in bratele lor, ale bătrînilor, subțiate de ani, dar încă tefere. Ei, acești bătrîni pe care-i cheamă Ion Călin, Stana P. Văduva, Dumitru Marmalic, Tudor Mirănuș, au muncit la porumb tot anul. Nu la sapa, fiindcă sapa a dispărut, a fost depusă într-o panoplie cosmică fără nici o atingere cu bătălia de azi a cîmpului. Dar au trudit la multe altele, la irigații, de pildă, utilajele pentru udat fiind „puse in operă (așa zice, rîzînd, Ion Călin, cu niște cuvinte imprumutate de la copiii lui, oameni cu carte) de mîinile lor, ale bătrînilor, chiar și ale bătrînelor. Au muncit la porumb, și la cite altele, un an întreg, au pus umărul lor bătrîn la ridicarea acestei splendide arhitecturi vegetale, acum pun umărul lor bătrîn la demonstrarea ei, pregătindu-se, ca peste puțin, s-o ia de la capăt, să pună din nou temelii recoltei, ca apoi s-o distrugă, in acea surdă inversunare de a invecnici nimicul, care e viața țaranului, truda lui.

Privim combinele care vîntură cu nădejde lanul (acum sint mai multe, „reglajele” au ajuns la fîntă!), îi privim pe țărâni din fata marilor piramide de aur, aceste splendide arhitecturi care miine nu vor mai fi, in timp ce soarele scapătă într-o strălucire de zile mari, orbitoare, sărbătorească, măreată, ca un reflex al zăcămintelor de dărnicie, de dăruire, de cuget, ascunse in pămînturile de la Dunăre, in această vastă civilizație a porumbului și a omului.

Zalău La laminorul nepus în funcțiune, șantierul (constructorului) este fruntaș în producție

Mă uit și nu-mi vine să cred. Sint oameni care stau. Stau pur și simplu, glumesc între ei, se vede clar că nu dezbate acolo, sub estacadă, probleme de producție. Sint patru : Vasile Bogdan, Veronica Pințea, Pompei Benke, Ioan Racolțea. Aparțin Trusului de construcții industriale Cluj. Prefect : nu au scări suficiente pentru a se cățăra la conducta pe care o au de vopsit. Motiv pentru care în chiar miezul timpului afectat lucrului dumnealor se odihnesc. Ca și Cornel Căldărăș, Nicolae Stănescu, Ioan Băban, Nicolae Orja și Nicolae Ștefan pe care i-am găsit în aceeași situație, dar dincolo de ramboul săii ferate de incintă.

Asta nedumereste cu atât mai mult cu cât pe 30 iunie, deci cu două luni în urmă, la Zalău trebuia pus în funcțiune un laminor de sirmă cu capacitatea anuală de 280 000 de tone. Până azi, sâmbătă, 1 septembrie, trebuia să fie expediate peste 23 000 de tone (70 000 t până la 31 decembrie). Cine știe când vor pleca ? Și asta... nu numai pentru că ritmul de muncă este în mare parte exact cel prezentat mai sus, ci pentru că trei lucruri nu prea merg : ORGANIZAREA, EXECUTAREA ȘI COLABORAREA.

O vededese faptele.

Unele dintre acestea sint atât de deplăse în fireasca logică a lucrurilor încât par neverosimile. Anume ? «...Era în ajun de 23 August. Am spus : Dacă nici azi nu ne pornesc măcar două motoare, atunci o să le învîrtim cu mina ! Aveam însă nevoie de ulei pentru reductoare. Pentru început — 12 tone, deși pentru întregul laminor sint necesare 200 de tone. Le-am cerut, dar nu ni s-au dat. La depozit în Zalău există ulei, dar au zis că nu ne livrează decât dacă predăm în schimb 80 la sută din cantitatea solicitată în ulei ars. Sintem unitate nouă, de unde să luăm ulei ars ? ! La telexul trimis de noi (nr. 627/13.07.79) către Pero Cluj-Napoca (de care aparținem) nu s-a răspuns nici azi». (Ing. Gheorghe Terches, șef compartiment investiții)

„Știați că am întocmit un dosar al ru-

șinii ? Chiar așa am și scris pe el ! E plin cu răspunsuri în doi peri pe care le primim de la cei cu care colaborăm. Vor să scape de noi cu ajutorul vorbelor. Exemplu ? «Reșița, telex nr. 12.750/21.08.79. Către Intreprinderea de țevi Zalău. Referitor la minuta încheiată în 16.08.79 la dv. cu delegatul nostru tovarășul Rusu Flore vă precizăm faptul că motoarele electrice livrate de L.C.M. Reșița pot fi pornite numai după efectuarea subturnării cu beton, lucru pe care nu l-ați făcut încă. Stop. Vă rugăm să ne înștiințați din timp ziua cind betonul se va întări pentru a trimite delegat în vederea pornirii motoarelor. Semnează ing. Daud Pavel. Alte piese care sporesc volumul dosarului rusinii sint scrisorile schimbate în vederea punerii în funcțiune a stației de alimentare cu curent de 110/6 KV. Termen inițial — martie '79. Apoi : mai, 20 iunie, 22 august. Nu-i pusă în funcțiune nici acum !» (Subinginer Gavril Purdea, șef compartiment energetic).

„Constructorul ? Am zeci de ani de meserie, dar n-am văzut încă unul asemănător. Este încă în secție, mai are lucrări de terminat : gospodăria de apă, grupul social, utilități, căi ferate, depozite... Ini spusesse directorul și dacă n-ar fi adăugat că lucrează cu atita fără cap incit își taie singur calea cu șanturi, nu le protejează cind plouă, apoi montează pompe ca să scoată apa... Pe total grup de șantiere constructorul raportează îndeplinirea planului cu 110—120 la sută, motorii raportează și ei 40—70 la sută, iar pe total platformă industrială planul de investiții e îndeplinit doar în jur de 22 la sută !!! Ce rezultă ? Că alegerea fronturilor de lucru se face nu în funcție de ceea ce trebuie fizial executat în vederea punerii în funcțiune ! Constructorul își alege lucrările ușor de executat, fără să țină cont de stocul de utilaj existent (pentru că, vom vedea, există și un stoc de utilaj inexistent) pe aceeași platformă. Toate acestea ni le spunea directorul-inginer Gheorghe Dinu, «beneficiarul», într-un birou din inima Zalăului. (Altă anomalie : „De ce nu aveți sediul pe șantier ?” «Pen-

tru că nu ne dă voie constructorul ! Tovarășilor le e frică — cind dau jos cofrajele — să nu-i observăm cind și cum oblojesc fisurile din fundații.») Necrezînd, l-am rugat pe tovarășul director să mă însoțească pe șantier. Rîndurile de la început v-au edificat complet asupra felului în care se lucrează la un obiectiv care trebuia predat cu două luni în urmă. Ceea ce în birou părea simplă fabulație, aici, la confruntarea cu realitatea, proporțiile indiferenței unora, incompetenței altora și neglijenței și a unora și a altora capătă dimensiuni exacte.

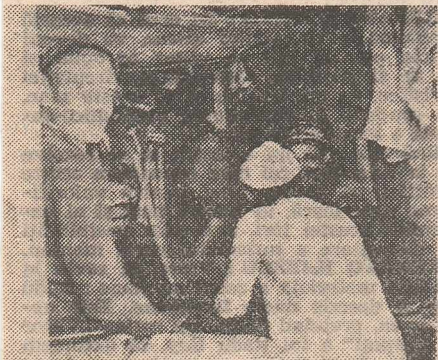
Iată, aici se lucrează intens la patul de răcire al laminorului continuu, care nu a sosit încă în unitate, deși pe platformă se află 156 milioane de lei stoc utilaj din import care așteaptă fundații. Dar vorba maistrului Achim Vezac de la beneficiar : «Unii sapă cite o groapă pentru ca apoi să se uite cite o jumătate de an în ea !» Dincoace, atelierul (abia ridicat) de decupare al secției trăgătorie (în valoare de 4,6 milioane de lei !) trebuie dăruitat că s-a făcut greșit. Degetele arătătoare ale proiectantului și ale constructorului stau încrucișate precum floretele, vizindu-se reciproc. Nimic nu mai miră pe acest șantier. Canalizarea pluvială executată de IJCM este făcută mai înaltă decit canalizarea pluvială pentru platformă ! La lucrările halei atelierului mecanic erau prezenți mai mulți oameni ai beneficiarului decit ai constructorului (beneficiari care, fie vorba între noi, dacă plouă se dezbracă în ploaic, că n-au unde în altă parte, în timp ce prin aceeași »organizare de șantier« atit constructorul cit și T.C. Ind.-ul n-au uitat să-și mobilizeze birourile grupurilor administrative cu piese furnizite, frumos lustruite, cu piese pastelate și melaminatate, cu scaune tapițate, în culori optimiste). În zona a 7-a a șantierului, a crucilor turnante, inginerul Octavian Goguță, șeful șantierului de montaj, programase citeva zeci de oameni să înceapă montajul utilajului. A venit cu ei la fața locului și tot de aici i-a împrăștiat

intrucit respectiva fundație era plină cu apă ca un adevărat ștrand. E adevărat că am văzut acolo și o pompă, dar respectiva nu funcționa. De ce ? ne-a trecut prin cap să-l întrebăm pe inginerul Ion Matei, șeful șantierului constructorului. „Probabil că n-o fi pornit-o ăla. Care ăla ? Știu eu ! ? ăla care trebuie să se ocupe de scoaterea apei. Dacă nu-i acolo poate că s-o fi îmbătat și n-a mai venit la serviciu, ce știu eu ? Poate cineva să-i urmărească pe toti ? Vă legați de mine inutil, aflați că, și uite negru pe alb : planul meu prevede 56,1 milioane de lei pe 1979. În 8 luni, eu, constructorul, am realizat 71,473 milioane de lei ! Și mai aflați că șantierul laminorului de sirmă este fruntaș. (Veți zice probabil că așa trebuie, constructorul să se afle cu citiva pași în fața montorilor. Bineînțeles că așa trebuie, însă aici e vorba de altceva. Constructorul zorește la lucrări brute cu valoare mare în timp ce menține restante lucrări vitale pentru punerea în funcțiune a laminorului. Vina acelor lucrări pare însă de nelertat în ochii constructorului — valoarea lor frizează insignifiantul : s-a tuncit de unde atitea titluri de fruntaș, de unde atitea prime, precum de unde și celelalte avantaje ? S-a îndeplinit planul valoric ? Da, zice constructorul, ce-mi pasă mie că nu funcționează laminorul ? ! Sint fruntaș ? Sint !)

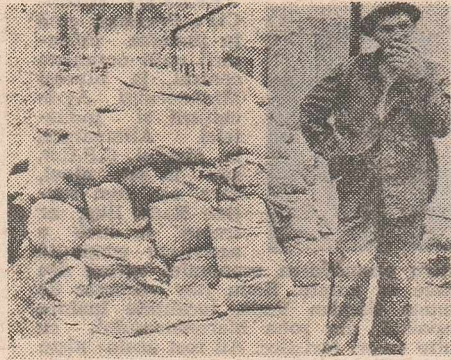
Tot drept este și faptul că nu-l constructorul singurul vinovat. Presupunînd că el ar fi predat totul la cheie, laminorul tot n-ar fi mers. De ce ? Pentru că : ● UNIO Satu Mare n-a trimis încă la Zalău mașina de împins taglele în cuplor. Acesta condiționează nu numai punerea în funcțiune, ci însăși închiderea halei laminorului. (Respectiva este atit de mare încit odată introdusă în hală — acolo va rămîne !) Și tot de la UNIO se mai așteaptă elementele de legătură între motoare și reductoare, și dintre reductoare și cajele de lucru : transportorul de spire... ● De la AVERSA București — 2 pompe DH 200 și 3 pompe Terma 250 ● 1 Mai Floiești — 15 bucăți distribuitoare și 21 drosere ● ELECTROTEHNICA și F.E.A. București — bobină filtrare 2 000 A : dulap de sincronizare, dulap turometru...

Cind am părăsit șantierul laminorului de sirmă din Zalău era sâmbătă, 1 septembrie, orele 11,30. M-am numărat printre cei care plecau ultimii. Înainte de prinz, pe șantierul fruntaș nu se mai lucra de mult.

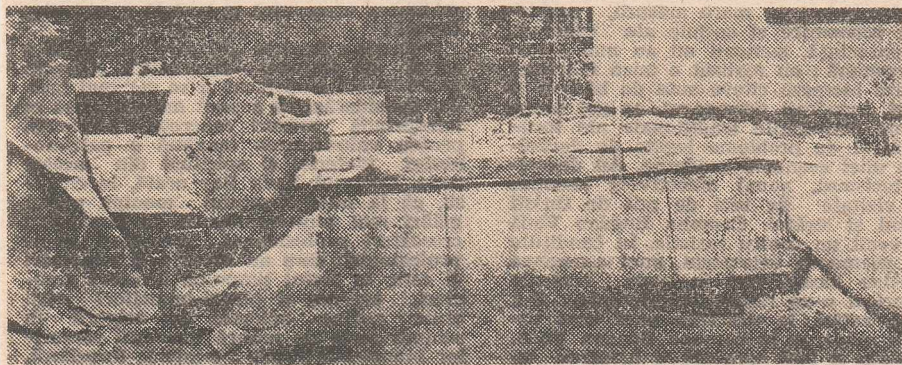
MIRCEA BUNEA ■

...pe schele, unde le-ar fi locul de muncă, ci la masă, la o partidă de șeptic.

„N-avem materiale”, zice șeful de echipă, în timp ce altele se risipesc.

Alte materiale care se iroșesc : varul și cimentul.

Pausa de masă s-a terminat de mult, dar mozaicarii încă o mai lungesc.

Pentru o retribuție de citeva mii de lei, un șef de echipă trebuie chiar să și muncească

București, zona lacului Tei, blocul numărul 11, din strada Tuzla 1. Pe scurt, despre ce este vorba ? Acest bloc a fost construit în anul 1975. În anul 1976, în luna februarie, noii proprietari s-au mutat în casă nouă, urmînd ca blocul să fie recepționat în cel mai scurt timp. Dar blocul cu pricina nu este recepționat nici pînă astăzi. Un timp a fost părăsit de toată lumea, de constructori, adică. Dar anul acesta, în vară, fiindcă situația blocului nu era încheiată, aceștia și-au adus aminte de clădire și au reapărut. Au adus din nou schelele, le-au montat, au adus materiale, le-au depozitat lingă bloc și au

redeschis șantierul. Acum se ivesc alte nezacuri care nu fac decit să se alăture celorlalte. Să le luăm pe rînd și să vedem cu ce se ocupă muncitorii care au fost trimiși de conducerea șantierului 2, Grupul 2 de șantiere la blocul 11 ? Cind am ajuns la fața locului, pauza, cum îi spun constructorii, și care durează o oră încheiată, se terminase de mult. În schimb cele două echipe nu se apucaseră de treabă. Oamenii din echipa de mozaicari, fără șef de echipă prezent la punctul de lucru stăteau tolăniți pe iarbă și așteptau să treacă ziua de muncă. Ceilalți, din echipa de zidari, condusă de Iacob Iosif, se

aftau în baracă, la o partidă de șeptic. Jocul era antrenant, băieții aveau chiar musafiri de la alte puncte de lucru, care dădeau o mîna de ajutor nu la terminarea lucrării cum s-ar crede, ci la amestecatul cărților de joc.

— De ce stați ? Ce-ați lucrat în ultimul timp aici ?

— Noi am lucra, dar nu avem materiale, ne explică Iacob Iosif ; de trei săptămîni stăm aproape degeaba. Avem nevoie de 26 metri cubi de „BCA” și ne-au venit doar 13. Am discutat cu tovarășii de la aprovizionare, de promis ne-au promis, dar materialele tot nu le primim.

— Și stați 10 ore pe zi ?

— Ei, de lucrat mai lucrăm noi. Ne luăm retribuția... Într-adevăr, retribuția șefului de echipă, luna trecută, a fost de, nici mai mult, nici mai puțin, 4 529 lei ! Nu dorim. În rîndurile de față, să facem măsurători, calculul devizelor, ca să constatăm cum au fost încasați acești bani. Un lucru este clar. Pentru această retribuție, foarte frumoasă, un șef de echipă trebuie chiar să și muncească, nu să joace cărți.

Ce am mai constatat ? Pe balcoane nu sint turnate șapele, din care multo se pro-

duc infiltrații. Și fiindcă tot sintem la balcoane, acestea nu filează pe verticală. Linoaleumul din apartamente este cîrpit, prost montat, de culori diferite. Treptele scărilor sint sparte, acrisirilo de pe terasă sint executate din „BCA” și nicidecum din cărămidă — cum ar fi normal.

Spălătorile au fost, la început, utilizate, predate la cheie, dar acum, din cauza noului șantier, multe obiecte au fost degradate iar altele chiar furate.

Am stat de vorbă cu Dumitru Anghescu, șeful șantierului, și cu Maria Todea, ingineră șefă. Ne-au promis că pînă la sfîrșitul lunii totul se va termina. Desigur, sint și unele greutăți : cu o zi în urmă, de pildă, o mașină care trebuia să aducă beton celular autoclavizat de la fabrică s-a întors goală după ce șoferul așteptase acolo toată ziua. Și mai sint și alte motive, scuze mai mult sau mai puțin obiective, dar un singur lucru este clar : trebuie concentrate toate eforturile, acum în ultimul ceas, astfel ca și blocul 11 din cartierul lacului Tei să fie și în realitate un bloc de confort I, așa cum este în acte.

SORIN POSTOLACHE ■

„VIITOR ÎN CARPAȚI” — o lucrare de investigație,

Izvorită din concepția Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea armonioasă și echilibrată a tuturor regiunilor, județelor și zonelor patriei socialiste — lucrarea doctorului Radu Rey reprezintă o amplă pledoarie pentru reevaluarea pe baze strict științifice a întregului potențial material și uman al munților noștri. Susținută de o cercetare profundă și judicioasă prezentată și recomandându-se prin caracterul ei interdisciplinar, cartea militează pentru împlinirea unui deziderat atât de acut al vieții noastre, al progresului multilateralei României: integrarea științei cu practica.

Cartea abordează în principal probleme de economie agrară, de știință agricolă și zootehnie, dar se referă într-o mare măsură la bogățiile inestimabile a tradițiilor, datinilor și folclorului, la importanța meseriilor artizanale și la valoarea turistică a zonelor de munte. Totul demonstrează o cunoaștere nemijlocită a vieții, deoarece Radu Rey n-a cunoscut satul românesc pentru a-și satisface o perioadă de stagiu, ci vine din realitatea însăși, pe care a cercetat-o cu ochii specialistului și cutezanța creatorului.

Riguros științifică, vizionară și romantică deopotrivă, cartea medicului veterinar Radu Rey reprezintă un îndemn la meditație, o incitare la discuții, un ghid permanent pentru valorificarea deplină, prin armele științei și practicii sociale, a uriașelor rezerve materiale și umane existente în munții noștri.

Eveniment editorial, cartea „Viitor în Carpați” a cucerit de îndată atât interesul cercurilor de specialiști, cât și pe cel al publicului larg. Acesta constituie de altfel și motivul pentru care redacția noastră a considerat oportună organizarea unei mese rotunde la care și-au dat concursul următorii invitați:

- Prof. emerit dr. docent **Vasile Gheție**, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.
 Prof. dr. **Vasile S. Cucu**, Facultatea de geografie-geologie București
 Prof. dr. **Romulus Vulcănescu**
 Conf. dr. **Vasile Taftă**, Facultatea de zootehnie București
 Inginer **Cornel Luțaș**, cercetător principal la Institutul de economie agrară al Academiei de științe agricole și silvice
 Dr. **Ștefan Piersic**, medic veterinar
Valer Teușdea, medic veterinar. Laboratorul central sanitar veterinar de diagnostic
Gavril Colțau, inginer, directorul Centrului republican de reproducție și selecție a animalelor
Renato Iliescu, Ministerul Turismului
 Din partea redacției au participat: **N. Grigore Mărășanu și Liviu Timbus**

Munții noștri — o întreprindere gigant

CORNEL LUȚAȘ: Problemele abordate în lucrarea doctorului Radu Rey mi se par de o stringentă actualitate. Ele izvoresc dintr-un spirit lucid și reprezintă rodul unor îndelungate investigații la fața locului, în mod special în regiunile de munte ale țării. Pe bună dreptate autorul apreciază, aducând probe concrete în acest sens, că în zonele montane neocooperativizate există încă imense rezerve nevalorificate. Se demonstrează astfel că în comparație cu regiunile de deal și cimpie gospodăriile neocooperativizate de la munte sînt insuficient dotate cu semințe de soi, cu animale de rasă și îngrășăminte, cu unelte-mașini și utilaje agricole. Se poate vorbi de asemenea de o mai redusă asistență tehnică de specialitate. Multiplele propuneri ale autorului privind sporirea producției agricole din zona de munte sînt și ele foarte realiste. Ele ar trebui să formeze obiect de studiu pentru membrii comisiei centrale a producătorilor agricoli cu gospodării neocooperativizate.

GAVRIL COLȚĂU: Lucrarea „Viitor în Carpați” cuprinde o arie largă de probleme, probleme de economie agrară, dar trebuie să remarcăm efortul autorului de a aduce în discuție și aspecte privind folclorul, tradițiile de muncă și viață ale mun-

tenilor noștri, perspectivele turistice ale lanțului carpatic. Cartea este extrem de valoroasă și binevenită, dar, pe alocuri, autorul ajunge la unele concluzii ce dramatizează situația existentă. Aș observa, de pildă, că exodul spre oraș și, odată cu acesta, o anumită depopulare a satelor, nu este specific doar zonelor de munte, ci întregii țări. Vreau apoi să arăt că, activitatea de selecție a animalelor a cuprins tot perimetrul rural al țării, că în prezent avem o hartă de zonare a raselor și o activitate științifică intensă de ameliorare a raselor de animale.

VALER TEUȘDEA: Nu sînt de acord cu ideea enunțată aici că autorul lucrării ar dramatiza o situație de fapt. Consider că trebuie să vorbim deschis, să spunem lucrurilor pe nume așa cum face Radu Rey. A recunoaște adevărul și a-l supune discuției publice reprezintă o îndatorire a fiecărui comunist și cetățean al țării. Vreau să arăt, astfel, că zonele de munte cunosc un proces de depopulare mai mare decît zonele cooperativizate, de cimpie. Principala forță de muncă, bărbații tineri și valizi, este atrasă din ce în ce mai mult de zonele industriale ale țării. Mulți dintre cei care rămîn în localitățile lor de baștină preferă să lucreze în mine sau în întreprinderile de exploatare forestieră. În consecință, activitatea agricolă și zootehnică cunoaște în prezent un vizibil proces de feminizare. Zonele de muncă cu gospodării individuale s-au bucurat apoi de o mult mai mică atenție din partea organelor teritoriale de resort

decît sectoarele agricole socialiste. Pentru remedierea acestei situații o îndatorire revine Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Redacția: Carpații fac parte din patrimoniul nostru socialist și reprezintă o puternică bază economică.

VALER TEUȘDEA: În cadrul M.A.I.A. a funcționat o vreme o comisie însărcinată să se ocupe în mod special cu zona neocooperativizată. Ea a fost desființată. În prezent consider oportună constituirea unui for central care să aibă în vedere în mod expres potențarea economiei agricole din zona de munte.

RENATO ILIESCU: Să avem, alături de spul, un indicator de plan pe care să-l denumim „Carpați”.

GAVRIL COLȚĂU: Rămîn dator cu o precizare: Scăderea treptată a numărului de agricultori și creșterea concomitentă a populației urbane reprezintă un proces legic și firesc. El a fost caracteristic pentru toate țările dezvoltate din punct de vedere economic. Creșterea gradului de urbanizare a țării reprezintă o direcție înscrisă și în documentele partidului nostru. Ceea ce trebuie să ne preocupe în mod special, atunci cînd avem în vedere zonele de munte neocooperativizate, este dotarea acestora cu instrumente moderne de lucru: unelte, mașini, semințe selecționate, material săditor și animale de valoare și origine zootehnică ridicată. În ceea ce privește producția vegetală aș vrea să spun că, pe baza studiilor pe care le-am făcut, am ajuns și eu la concluzia că sectorul neocooperativizat este insuficient susținut cu soiuri adaptate condițiilor din zona montană, respectiv cu soiuri de porumb, de fasole, de pomi fructiferi etc. Academia de Științe Agricole și Silvicultură ar trebui să înființeze și în zona montană stațiuni de cercetări consacrate ameliorării soiurilor de plante și pomi fructiferi. Doresc să arăt de asemenea că, studiind la fața locului dotarea zonelor montane cu unelte agricole specifice, am întocmit în 1964 un studiu cu concluzii foarte asemănătoare celor elaborate de doctorul Rey.

Aceste pajiști pot hrăni mai multe animale; animalele sînt hrana mai multor oameni

VALER TEUȘDEA: În revista „Creșterea animalelor” nr. 3, tovarășul ministru Ion Moldovan ne arată că efectivele de animale din zona neocooperativizată sînt în creștere, în vreme ce Radu Rey, bazîndu-se pe o analiză limitată numai la

o zonă geografică, susține că efectivele de animale sînt în scădere.

GAVRIL COLȚĂU: Da, dar deși există tendința de creștere a efectivelor de animale, suprafețele mari de pășuni, de care dispunem în această zonă, nu sînt încă valorificate în totalitate. În 1969, la Constătuirea cu lucrătorii din agricultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu atrăgea

atenția asupra faptului că munții noștri sînt goi, suprafețele de pajiște existente în aceste zone nu sînt valorificate suficient. Numărul de animale la suprafața respectivă este încă mic și cred că în primul rînd trebuie realizată politica de ameliorare a pășunilor, să punem în valoare potențialul productiv al munților noștri, să ameliorăm pășunile, necesare dezvoltării creșterii animalelor.

VALER TEUȘDEA: Problemele sînt complexe: nu vom putea realiza efectivele de animale scontate, bazîndu-ne numai pe munca femeilor. Radu Rey se referă și la acest aspect și dă cîteva soluții. Ca să ameliorăm într-adevăr pășunile, să ai pajiști, să crești animale cu mare randament e nevoie de o forță de muncă cu un anumit nivel, de oameni cu pregătire fizică și profesională.

Redacția: Ce propuneți?
VALER TEUȘDEA: Propunerile lui Radu Rey, de a se crea o rețea de învățămînt specific acestei zone, îmi apar cu totul justificate.

Pentru un învățămînt în problemele zonei montane

CORNEL LUȚAȘ: Într-adevăr, se pune foarte serios problema forței de muncă. După unele investigații făcute de noi, din numărul absolvenților școlilor generale, cei care rămîn în sate nu depășesc 10-15 la sută. Dar nici cei care rămîn nu se ocupă toți de creșterea animalelor: parte dintre ei sînt încadrați în comună, lucrează la cooperativa de consum, la cooperativa meșteșugărească sau în alte locuri. Este într-adevăr o problemă greu de rezolvat și trebuie ca învățămîntul din această zonă să fie legat de zootehnie, de creșterea animalelor. Ar fi bine ca aici să se înființeze licee cu profil zootehnic și nu licee industriale. Este adevărat, în cadrul liceelor agricole se învață și zootehnie, dar acestea sînt licee mai mult industriale-agrare. Avem nevoie, cum susține și Radu Rey, de licee agricole unde principalele obiecte de studiu să fie creșterea animalelor și pomicultura.

RENATO ILIESCU: Personal cred în justetea înființării unui organism central, la nivelul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, la nivelul C.P.C.P. sau la alt nivel, care, așa cum susține Radu Rey, ar trebui să ducă o activitate susținută

pentru promovarea economiei agrare din zonele de munte. Radu Rey vorbește de comuna Bogdan Vodă, localitate înaintea inapoiată, din zona Maramureșului, cu multe valori turistice. Au fost acolo niște oameni de inițiativă, oameni care s-au bătut pentru interesele și nevoile sătenilor, printre care este amintit și Moșul, viceprimarul comunei. Acești oameni au izbutit să rezolve, în mare măsură, problemele economice și sociale ale comunei. În consecință, oamenii nu au mai plecat din comună; au realizat o mică fabricuță în care lucrează cîteva sute de bărbați și femei, încadrați permanent, se pot ocupa atât de activitățile tradiționale ale locului cit și de probleme legate de dezvoltarea unei economii moderne. Au dezvoltat turismul, anual obiectivele turistice sînt vizitate de zeci de mii de turiști români și străini. Comuna Bogdan Vodă a devenit un centru turistic. În condițiile unui asemenea entuziasm, unei asemenea inițiative locale, nici organele centrale de turism n-au rămas indiferente. S-a trecut, astfel, la ridicarea unei baze turistice moderne în comuna Bogdan Vodă. Investiția a fost aprobată și lucrarea va intra în exploatare în 1981.

Exemple asemănătoare există și în alte zone amintite în cartea lui Radu Rey. Este adevărat investițiile pentru turism în zona de munte sînt de dată mai recentă, cînd, prin hotărîrea conducerii superioare de partid și de stat, investițiile au fost orientate și spre interiorul țării. Din 1972 s-a construit mult și la munte, dar mai sînt încă multe de făcut. Să nu uităm, totuși, că acum 35 de ani aveam o singură stațiune turistică modernă: Sinaia, dotată cu confort corespunzător. În prezent, lanțul Carpaților găzduiește o întreagă salbă de stațiuni turistice moderne.

Turismul rural montan nu se face de la sine

Redacția: Radu Rey, în cartea sa, „Viitor în Carpați”, cînd se referă la turism, vorbește despre turismul rural montan. Adică dezvoltarea, extinderea sa spre sate, care să se realizeze cu concursul efectiv al crescătorilor de animale, în folosul acestora, al turismului, al creșterii animalelor și în general al economiei naționale.

„VIITOR ÎN CARPAȚI”, carte apărută la Editura Scrisul românesc din Craiova

RENATO ILIESCU: Este foarte interesant ceea ce propune Radu Rey, nu atât cazarea în construcții speciale, ci cazaarea la cetățeni. În turismul intern această formă se practică dar rezultatele nu sînt cele dorite. Turiștii noștri preferă hotelul în locul unei camere de oaspeți într-o casă țărănească. Turiștii străini, însă, preferă foarte mult casa țărănească, tocmai pentru faptul că ei, în cadrul dezvoltării economico-industriale, au pierdut acest atribut. Vin familii întregi de turiști, în aceste zone, să poată vedea; copiii mai ales, cum se ia oul de sub găină, cum se scoate apa din fîntînă sau cum arată, de foarte aproape, un animal, să pună mina pe el, să-l mîngîie. Din păcate, deocamdată, nu avem posibilitatea să cazăm turiștii străini la cetățeni, nu avem un act care să ne permită aceasta.

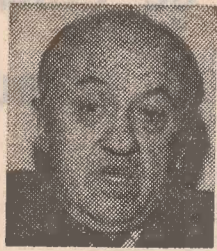
Redacția: Ce repercusiuni are acest fapt, din punct de vedere economic, pentru cetățenii din aceste zone, pentru țara noastră?

RENATO ILIESCU: Eu cred că această problemă, a turismului sătesc, va deveni foarte actuală într-un viitor apropiat și va fi și posibilă. Dezvoltarea circulației turistice, cu implicațiile ei, în aceste zone, va conduce la dezvoltarea economico-socială a localităților rurale.

Redacția: Să nu o lăsam să se rezolve de la sine, Noi, cei care cunoaștem aceste realități, să facem totul pentru valorificarea superioară, în folosul țării și al oamenilor acestei țări, a acestor posibilități de dezvoltare a turismului rural montan.

RENATO ILIESCU: Vreau să revin la tradiția materială a zonei montane: Radu Rey a descris unele fenomene. Este necesar ca, preluînd ideile din cartea „Viitor în Carpați” a lui Radu Rey, să extîndem studiile de statistică pe toată zona montană din țara noastră. Ar fi bine, creșcă și revista „Flacăra” să militeze pentru înființarea unei comisii care să studieze realitatea economică și socială a munților Carpați.

Redacția: Revista „Flacăra” a inițiat o astfel de acțiune, denumită „Carpați 2000”. Studiul s-au făcut și se vor mai face, dar considerăm că a sosit momentul să se întreprindă măsuri concrete, eficiente, pentru valorificarea maximă a patrimoniului material și spiritual din aceste zone. Doctorul Radu Rey arată, în cartea sa, că la nivelul satului montan există astăzi mai multe categorii de populații: crescători profesioniști, crescători semi-profesioniști care au acasă 4-5 vite mari și care, în restul timpului, lucrează sezonier, precum și țărani-muncitori care cresc puține animale, dar asigură în schimb forța de muncă necesară ramurilor industriale locale: minieră, forestieră, sau pentru alte diverse servicii. Problema care se pune este: folosirea integrală a terenurilor montane cu capacitate de producție furajeră, ceea ce presupune ocuparea munților cu gospodării pînă la cotele cele mai înalte, cum este și montanul austriac și elvețian. Este problema dezvoltării finaturilor, a raționalizării pășunilor. Iar acestea toate nu se pot realiza decît în condiții speciale de stimulare materială și morală.

CORNEL LUȚAȘ: Apreciez că una din probleme ar fi și crearea de mici unități cu caracter meșteșugăresc, în care să se dezvolte meseriile locale, arta populară, prelucrarea lemnului, să se dezvolte toate preocupările pe care le are țăranul. Aceasta pentru stabilizarea tinerilor, pentru ridicarea nivelului lor de trai. De multe ori însă aceste îndeletniciri sînt aduse în centrele muncitorești. Artizanatul din Maramureș, de pildă, este centralizat în Baia Mare, acolo unde avem destule fabrici, în loc să-l fi lăsat la țaran acasă. Lina, de pildă, poate fi contractată, dar poate fi prelucrată și de crescă-

meditație științifică și acțiune practică

torii de animale, pentru a realiza produse care ar include mai multă forță de muncă consumată, am folosi mai bine priceperea și talentul de totdeauna în prelucrarea lânii, ale crescătorilor de animale.

Pentru o producție mai mare să-i dăm munteanului mașini și unelte

GAVRII, COLTAU: Crescătorul de animale din zona montană are, într-adevăr, mare nevoie de unelte, de aparate, de mijloace mecanice care să-l ușureze munca. Vă dau un exemplu concret: mă aflam la o expoziție la Sighetu Marmăției. Acolo a fost expus un aparat de muls cu întrebuințări complexe, cu ferăstrău pentru tăiat lemne, dispozitiv pentru ascuțit unelte. Costă 5 mii lei. Un crescător a plătit banii pe loc, pentru că, zicea el, dacă are un astfel de aparat de muls, în loc de două vaci poate să crească patru. Este doar un exemplu care pledează în favoarea mecanizării, a ușurării muncii oamenilor din zona montană.

VALER TEUȘDEA: Referitor la modernizarea zonelor montane, aș vrea să vorbesc despre necesitatea ridicării nivelului de pregătire a forței de muncă. Ar trebui să existe, în zona montană, centre de asistență tehnică de profil veterinar, agricol, horticol. Nu putem plede, cum o făcea Radu Rey nu o face, pentru depopularea munților noștri; nu știu dacă am câștiga ceva dacă toată populația dintr-o zonă s-ar aduna într-o vale și ar rămâne munții goi. Am ajunge, astfel, la o exploatare extensivă, numai sub formă de pășuni, a suprafețelor agricole. S-ar realiza desul de greu și asistența veterinară, pentru că a-i cere unui medic veterinar dintr-o zonă necooperativizată să parcurgă distanțe de 40 km este foarte greu, mai ales în condițiile actuale ale crizei de energie.

ȘTEFAN PIER-SIC: În anii socialismului, optica țăranelui nostru s-a schimbat fundamental. Tocmai de aceea el nu se mai poate mulțumi cu orice și, dacă acolo la el acasă nu găsește condițiile care-l convin, pleacă la oraș. Cercetând această situație, doctorul Rey face un studiu minuțios și oferă o sumedenie de soluții prin care s-ar putea ridica starea materială și economică a satelor noastre din zona montană. Muncind mai bine, mai eficient aceste sectoare vor produce mai multă carne, brânzeturi, unt, lână etc. iar în același timp țăranelui având cîștiguri mai mari va fi mult mai legat de meseria lui de crescător de animale. Aici este miezul problemei. Cartea doctorului Rey ar trebui studiată cu minuțiozitate de către colective largi de specialiști. Eu sînt un colaborator al doctorului Rey; mă citează și în cartea lui. În esență, doctorul Rey arată că în regiunea muntoasă unde nu se poate face o agricultură cerealică, populația să se ocupe cu creșterea animalelor și cu industrializarea lor. Dar totul după metode științifice, nu la voia întâmplării, nu numai după metode tradiționale.

GAVRII COLTAU: Noi ne ocupăm de asigurarea cu reproducători a multor unități zootehnice. Printre altele organizăm, în fiecare an, târguri de berbeci crescuți de ciobanii din zona montană, mai ales de cei transhumanți. Or, nici problema transumanței nu este rezolvată juridic: crescătorul de oi care trebuie să se deplaseze vara spre munte și iarna spre șes, nu este prins într-un statut care să-i permită transumanța fără necazuri. Aș propune, deci, chiar o consfătuire cu acești ciobani crescători de oi, cu cei transumanți în mod deosebit.

CORNEL LUTAȘ: Referitor la cercetările din zona de munte, eu aș propune un program de cercetare a zonei montane, finanțat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Economiei Forestiere, Ministerul Turismului, la care să lucreze cercetători din stațiunile experimentale ale Academiei de științe agricole și silvice, ale Institutului de cercetări turistice.

VASILE TAFTĂ: Consider că lucrarea „Viitor în Carpați” este o monografie cu un caracter etno-sociologic, dar mai ales cu un pregnant caracter profesional în domeniul dezvoltării zonei montane din țara noastră. Se știe că zona montană a

constituit totdeauna principala arie a creșterii, în special a ovinelor și bovinelor, deosebit de apreciate pentru producțiile

„...trebuie spus că, în timp ce munții stau goi — deși înainte vitele se creșteau în munți — am coborît animalele la șes, sustrăgînd astfel din suprafața arabilă peste 1 300 000 hectare, diminuînd suprafețele cultivate cu cereale, pentru a asigura hrana animalelor. Trebuie ca în mod radical și rapid să lichidăm această situație! Să ridicăm animalele în munți — așa cum au făcut de veacuri moșii și strămoșii noștri — și să folosim suprafețele de la șes în primul rînd pentru cereale și plante tehnice”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Cuvîntarea ținută cu ocazia sărbătoririi „Zilei Recoltei”, Timișoara, 6 octombrie 1974)

de carne, lapte, lână și piel, oferite omului. Acest sector nu numai că furnizează omului materia primă de bază pentru hrană și îmbrăcăminte, dar acestea constituiau și o importantă sursă de materie primă pentru alte industrii, pentru export chiar. Fără să mai amintim că dezvoltarea acestor specii de animale stă la baza unei importante industrii artisanale, casnice: sînt cunoscute valoroasele țesături din lână și sortimentele de brînzeturii. Desigur că noul cadru social-organizatoric permite în continuare dezvoltarea creșterii animalelor. Inițierea și extinderea asociațiilor crescătorilor de animale, pe baza principiilor de cointeresare materială, poate da un nou impuls extinderii populației plaiurilor noastre montane cu speciile amintite care au creat o adevărată tradiție în acest domeniu. Eu cred că intensivizarea agriculturii nu poate să mai permită existența tradiționalii transumanțe, dar aceasta poate avea loc limitat, practic, vara de la munte la deal, pe finete, iarna, în zona de șes, unde sînt multe resurse furajere care trebuie valorificate total. Desigur, lucrarea doctorului Radu Rey reactualizează și impulsionează dezvoltarea creșterii animalelor în lumina sarcinilor economice impuse de programul național de dezvoltare a creșterii animalelor din țara noastră.

Să ne amintim de cai!

VASILE GHETIE: Ca decan de vîrstă al învățămîntului medico-veterinar, mă bucur, poate, de privilegiul de a privi pledoaria colegului Rey dintr-o perspectivă mai largă. Mă refer, evident, la anii mei de experiență. Problema creșterii

și ameliorării taurinelor mă preocupă din fragedă tinerețe, din vremea cînd mai eram încă fecior în gospodăria tatălui meu, la noi, în Maramureș. Apoi din 1921 și pînă în prezent am lucrat numai în domeniul medicinei veterinare. Și încă o precizare: înaintea de război, și chiar după aceea, problema ameliorării raselor de animale revenea în principal medicilor veterinari. Ei bine, cartea lui Radu Rey relevă marile rezerve existente, în mod special, în Bucovina. Imi amintesc, de pildă, că în vremea monarhiei austro-ungare, Bucovina era considerată chiar de către împăratul Franz Joseph cel mai ideal teritoriu pentru creșterea vitelor de rasă. I se spunea Elveția imperiului. Și într-adevăr, așa cum arată Radu Rey, condițiile de climă și sol sînt excelente în această parte de țară: iarba grasă, temperatura moderată, apele reci și nepoluate. Tocmai de aceea, azi, mai mult decît oricînd, în condițiile unei agriculturii și zootehnii planificate, posibile numai în condițiile socialismului, această regiune poate fi transformată într-un imens izvor de bogăție. De fapt ceea ce se spune despre zonă montană a Bucovinei este valabil pentru toate regiunile muntoase ale patriei. Doctorul Radu Rey dezbate pe larg și convîngător această problemă. Dar cartea lui sună și ca un semnal de alarmă. Fără să dramatizăm situația, trebuie să recunoaștem aspectele carentiale ale situației de fapt și să întreprindem măsurile necesare pentru remedierea lor. Vitele de rasă nu pot crește singure. Ele au nevoie de oameni care să le îngrijească cu pricepere și dragoste. Dar așa cum arată colegul meu, prin depopularea satelor de munte, sectorul zootehnic din zonele montane necooperativizate riscă să rămînă fără îngrijitori. Urmind sfaturile lui Radu Rey, trebuie să facem totul pentru a preîntîmpina o situație nedorită. Să învățăm din greșelile trecutului. Aș da în acest sens un exemplu. Cu ani în urmă niște așa-zisi specialiști au apreciat că nu mai avem nevoie de cai, animale considerate „anacronice și costisitoare”. În consecință s-au luat măsuri pentru reducerea considera-

bilă a numărului de cai. Și asta într-o țară cu atît de bogate tradiții în creșterea cailor de rasă. Cit de mare a fost eroarea, ne dăm seama abia în ultima vreme. Calul de rasă a ajuns pe piața internațională la prețuri exorbitante. Personal am văzut în Maramureș cum un țăran a vîndut o iapă de reproducție cu 70 000 lei!

Redacția: Ce rețineți în mod deosebit din propunerile doctorului Rey?

VASILE GHETIE: Subscriu la toate propunerile pe care le face colegul meu — care dealtfel mi-a fost student și a cărui lucrare am citit-o încă în manuscris — dar dacă e să mă refer în mod special la ceva, atunci aș aminti propunerea că întreaga acțiune de repopulare a zonelor de munte cu animale de rasă să se facă în mod dirijat, de un fer constituit anume pentru acest scop. Ea va trebui să cuprîndă și numeroase campanii de instruire a crescătorilor de animale. Va trebui apoi să facem totul pentru a întări colaborarea dintre zootehnici și medicul veterinar. Invidia și slaba colaborare dintre reprezentanții acestor două profesii reprezintă o realitate ridicolă și total nejustificată.

VASILE S. CUCU: Am citit cu interes deosebit recenta apariție editorială „Viitor în Carpați”, lucrare de sinteză elaborată de dr. Radu Rey.

Reșin în primul rînd ideea optimistă, nu fără temeruri, afirmată de autor încă din primele pagini: „...Carpații ar putea deveni într-un viitor destul de apropiat o zonă analogă unei întreprinderi gigant...”, cu sublinierea fermă ce urmează: „Nu putem subscrie la ideea comodă (subl. ns.) că depopularea ar fi soarta firească a muntelui...”. Iată un demaraj științific și practic excelent, pe care, în calitatea mea de geograf, îl apreciez în mod cu totul deosebit. Este, într-adevăr, un demaraj al unor opinii care relevă o bună cunoaștere a specificului vieții din zona noastră montană, fapte ce dau forța autorului să înfrunte unele ambiguități (sau mai corecte incertitudini) ale practicienilor ce se mai manifestă în abordarea grandiosului edificiu carpatic, conturînd astfel o concepție largă, eficientă asupra funcționalității permanente a zonelor noastre montane.

Lucrarea dr. Rey readuce în realitate pe acei cercetători sau practicieni care trebuie să depună încă eforturi pentru a înțelege cu adevărat faptul că spațiul carpatic românesc se detașează prin trăsăturile lui fizice specifice, prin vocația sa istorică umană, de orice altă formațiune teritorială din Europa sau de pe alte continente. Nicăieri, așa cum perfect se subliniază și în lucrare, nu vom observa o asemenea arhitectură pe care o formează coroana unitară de munți, ca un adevărat mozaic, o combinație complexă de forme care au oferit și oferă condiții optime de populare. Prezența a numeroase depresiuni intracarpatică, întinse zone de platurii sînt doar cîteva elemente care dau originalitate acestui relief carpatic, alături de care se inseriază zonele subcarpatice și cîmpia echilibrat proporționate dînd nota binemeritată a unei veritabile vetre unitare de locuire. Cîmuna Carpaților, cunoscută în literatura noastră sub numele marilor subdiviziuni de „Carpați ai Daciei”, „Carpații Getici”, „Carpații României”, unește provinciile tradiționale peste care cu 2050 de ani în urmă se afirma puternicul stat dac al lui Burebista. Sînt fapte și mărturii istorice care ridică la rang de înaltă personalitate întreg pămîntul românesc, fapte și mărturii care au deschis drumul continuu și sigur ființei noastre. Sînt fapte și mărturii față de care trebuie, într-adevăr, așa cum insistă și autorul lucrării, să dovedim responsabilitate deplină.

În acest context îmi permit să relau cîntatul folosit de autor, cuvîntele secretarului nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, la inaugurarea drumului național transgărășan arată că „Parcurgînd acest drum, privind piscurile înalte ale munților, ne dăm seama și mai bine ce a îmbrăbîtat întotdeauna și a

păstrat treaz sentimentul național al poporului nostru, ce l-a îndrumat ca în cele mai grele timpuri să-și apere glia prin lupte grele. Aici s-au născut moșii și strămoșii noștri, aici este locul poporului românesc”.

Rezonanța acestor cuvinte inflăcărâte se resimte în fiecare din capitolele lucrării.

Munții — loc sacru al poporului român

ROMULUS VULCĂNESCU: Cartea doctorului Radu Rey, „Viitor în Carpați”, este o lucrare de specialitate, cu o concepție sănătoasă la baza ei, care propune soluții cu multe implicații economice, sociale și culturale. Eu mă voi referi îndeosebi

la cele de ecologie culturală, la ceea ce în etnologie numim civilizație și cultură carpatică.

Așa cum bine știm, antecesorii românilor, dacii și daco-romanii, au fost oameni de munte. Insuși poporul român, în ansamblul lui, este un popor de munteni. El s-a născut, a crescut și viețuiește încă în bună parte în munți. Ceea ce înseamnă că antropologic, românii sînt posesorii unei structuri bio-psiho-sociale cu un etnotonus deosebit de viguros. Așa se explică integrarea lui evolutivă în ecosistemul carpatic și persistența lui istorică în Carpați, cetatea lui orografică, vatra lui etnică, inima hotarelor lui de ape îndepărtate. Acest om de munte a fost și este, în întreaga lui evoluție, un homo carpaticus, adică o faptură umană adaptată la ecosistemul montan carpatic și totodată o faptură umană activă, dinamică și creatoare de civilizație și cultură carpatică. El s-a integrat în Carpați, punîndu-și amprenta istorică pe Carpați. El a dăcizat, daco-romanizat și românizat Carpații cu hinterlandul lor extracarpatic pînă la hotarele de ape dimprejur.

De aceea considerăm Carpații, hieropola poporului român și a destinului ei istoric.

Dumneavoastră, în discuțiile purtate în legătură cu cartea lui Radu Rey, „Viitor în Carpați”, ați pus accentul pe potențialul economico-social și imperativul ridicării Carpaților la un nivel economic superior, eu pun accentul pe valorificarea specificului etnic al civilizației și culturii carpatice românești. Ambele aspecte trebuie luate în vedere, pentru că sînt esențiale și dominante nu numai pentru Carpați, ci chiar pentru viitorul poporului român.

În procesul actual de transformare rapidă a țării, implicit și a Carpaților, trebuie să păstrăm tot ceea ce reprezintă prezența noastră istorică în Carpați, românitatea economico-socială, de civilizație și cultură carpatică: ocupații, așezări, arhitectură, industrie domestică, artizanat etc. Să nu uniformizăm, munții, să nu standardizăm viața montană. Să nu facem din Carpați niște alcături orografice oarecare; să le lăsăm fizionomia lor milenară, personalitatea lor geografică, să rămînă o parte deosebită de cer senin deasupra capetelor noastre.

În această perspectivă mă întreb: Cum valorificăm satele risipite a căror existență antropologică, economică, culturală și strategică atestă vechimea românilor în Carpați prin ei și antecesorii lor, cînd acestea se destramă în prezent comasîndu-se în sate adunate și înșirate pe drumuri de munte? Nu descărcăm astfel Carpații de așezările cele mai strategice ale vitalității românești? Cum valorificăm arhitectura sătească în lemn, în zona de munte, numai aducînd cîteva exemplare model în muzeele în aer liber și păstrîndu-le acolo în condiții expoziționale? De ce nu conservem în situ cîteva sate întregi cu arhitectura lor tradițională, cu ocupațiile lor firești, cu viața lor milenară ca documente istorice de prezență activă în Carpați? Cum valorificăm industria sătească în condițiile industrializării generale a țării? Integrînd-o, protejînd-o prin lege sau altfel? Cum putem valorifica producția economică sătească de munte, în spiritul celor enunțate de doctorul Radu Rey, decît dîndu-i posibilitatea să treacă proba de foc a practicii, acolo, la el în Bucovina, pentru ca ideile și experiența lui profesională să participe astfel la viitorul în Carpați?

Cred că sinteza de acord că ridicarea potențialului economico-social în Carpați, preconizat în discuțiile noastre sub impulsul cărții lui Radu Rey, va crește în amploare și profunzime, prin conștiința unui efort etnic, pe linia continuității istorice a vieții poporului român, a civilizației și culturii lui străvechi.

Așa că Viitorul în Carpați, ține foarte mult de prezent, de capacitatea noastră de a descoperi toate resursele și valențele munților României, de a revifica viața la munte în aspectele ei esențiale, productive de bunuri economice și creatoare de valori culturale.

Cercetarea în luptă cu reducerea consumului de combustibil la autoturisme

„Fiecare procent câștigat se vede mai bine dincolo de porțile întreprinderii”

— Tovarășe Inginer Grigore Serban, șef al laboratorului de cercetare din cadrul Centrului de cercetare științifică și inginerie tehnologică de pe lângă Întreprinderea de autoturisme Pitești. Ni s-a spus că aici se află, de fapt, creierul activității creatoare din întreprindere. Adevărat și dv. la această definiție?

— Și da, și nu. Fiindcă nu tot ceea ce facem noi este creație. Spun asta bazându-mă pe o realitate palpabilă a muncii noastre: activitatea de cercetare este grea, în primul rând, pe producție, rezolvă problemele stringente, imediate, cotidiene chiar pe care le ridică producția însăși. Pe de altă parte, trebuie să recunoaștem că cercetării stricte i s-a acordat o mare atenție. Problema era nu numai de asimilare a unui nou autoturism, ci și de îmbunătățire, în pas cu realizările la zi în domeniu, a parametrilor tehnico-funcționali ai acestuia.

— Ce presupune îmbunătățirea acestor parametri?

— Mai întâi, condiții de securitate sporită a pasagerilor. Apoi, îmbunătățirea sistemelor de transmisie, direcție, suspensie, iluminare și alte comenzi, sporirea confortului, reducerea produșilor poluanți și, am lăsat la urmă, chiar dacă preocuparea noastră e mai veche, una din problemele esențiale: cea a reducerii consumului de combustibil în timpul exploatarei autoturismelor.

— Iată-ne ajunși la punctul cheie al convorbirii noastre, omenirea întreagă bătându-și capul cum să iasă din această eriză, deloc artificială, determinată de realitatea de necontestat că resursele energetice sînt limitate, nemaiputînd satisface în totalitate cererile de consum. Se cunosc măsurile luate la nivel național privind raționalizarea consumului de carburanți, măsuri necesare, inevitabile, în condițiile actualei crize mondiale a petrolului. Ce fac, în acest sens, creatorii Daciei românești?

— Elementul principal care vizează reducerea consumului de combustibil îl reprezintă, după cum se știe, carburatorul. În ce ne privește pe noi, cercetătorii, ne-a preocupat problema îmbunătățirii lui încă de la început. Am încercat mai multe variante cu consumuri de benzină reduse, corelate cu o reducere a produșilor poluanți, oprindu-ne, cum era și firesc, la soluția optimă. Ce avantaje are? Oferă o reducere de combustibil de circa 10 la sută și a produșilor poluanți de 15 la sută. Acesta a fost, deci, un prim pas în domeniul economisirii de combustibil cu rezultate vizibile pe toate traseele țării, as zice chiar, pe unele din traseele lumii, ei intrînd în producție de serie de niste ani buni.

— Și pasul următor?

— Le-aș spune, mai degrabă, pașii ur-

mători. Să mă explic. La ora actuală avem dat în pregătire de fabricație un nou tip de motor ce urmează a fi supus de sine stătător, alături de Dacia 1300 Standard, 1300 Lux, 1300 Break. Este vorba despre un motor cu o capacitate cilindrică de 1400 cm³, realizat pe actuala construcție a motorului de 1300 cm³. El va oferi avantajul reducerii de combustibil cu 5-6 la sută în regimuri joase — 80-100 km/h — va avea și o fiabilitate mărită. Una e să schimbi un set motor la 60-70 de mii km, și alta e să faci figura asta la 100 de mii de km. Mai rețineți, vă rugăm, și elasticitatea în exploatare și aveți, în mare, imaginea noii variante despre care vă vorbim.

— Cum se va numi? — pentru că, nu-i așa, toate celelalte au un nume.

— Încă nu e botezată. Noi, deocamdată, îi spunem Dacia 1400.

— Ridică probleme deosebite în fabricație?

— Nu! Noul motor poate fi realizat pe actuala dotare a I.A.P.-ului. Dealtfel, trebuie să vă mărturisesc că i-am și făcut proba. La solicitarea unor unități socialiste, s-au echipat autoturisme Dacia 1300 cu astfel de motoare. Comportarea lor, dacă ar fi să-i dau un calificativ, a fost foarte bună.

— Credem că în materie de solicitări nu duceți lipsă. Conțin ele și elemente stimulatoare pentru munca de cercetare însăși?

— O să vă răspund printr-un exemplu din multe posibile. Cu ani în urmă, la cererea I.T.B.-ului — un colaborator permanent preocupat de reducerea cheltuielilor de exploatare — s-a cercetat și realizat motorul de 1300 cm³ care să funcționeze cu benzină cu cifra octanică mai mică (COR 90). Tot I.T.B.-ul, nu s-a mulțumit numai cu acest câștig, sugerîndu-ne ca, în special pentru traficul urban, să acționăm și în direcția reducerii cantității de combustibil, în condiția folosirii aceleiași benzine de 90.

— Ați reușit să-i mulțumiți pe „nemulțumiți”?

— Cred că da. În acest an s-a definitivat cercetarea pe prototipuri, realizîndu-se două variante — autoturisme echipate cu motoare de 1400 cm³ și cu 1300 cm³ care oferă o economie a consumului de combustibil în regim urban, de aproximativ 12-13 la sută.

— 12-13 la sută benzină economisită e ceva! Numai I.T.B.-ul va beneficia de aceste rezultate ale muncii dv.?

— Pentru noi, odată realizate aceste tipuri de autoturisme, avem, desigur, intenția de a le pune la dispoziția cumpărătorilor care nu au pretenții de viteze maxime sau demaraj în stil sportiv. Dealtfel, și recentul Decret al Consiliului de

Stat legitimează prevederi stricte în legătură cu viteza economică de deplasare. Automobilistul e pus astfel să contribuie și el la reducerea consumului de carburanți. Or, dacă ar fi să adunăm, chiar și numai acest câștig mic, de la fiecare conducător auto, el devine considerabil. Este ceea ce, dealtfel, facem și noi. Luptăm să câștigăm un procent, două, zece, conștienți de faptul că fiecare dintre ele capătă noi dimensiuni dincolo de poarta fabricii. De pildă, echiparea motoarelor pentru autoturismele Dacia cu sisteme de aspirație — soluție pregătită în prezent pentru serie. În condiții de timp rece — el se folosește numai iarna — acest nimec, o piesuță oarecare, se aplică pe colectorul de evacuare, conducînd la o reducere a consumului de combustibil de 3-4 la sută. Altfel spus, încălzirea motorului în faza de pornire la rece, cu acest sistem, se face mult mai repede și cu randament energetic sporit.

— Iată, deci, o nouate de sezon. Mai aveți și o alta?

— Ar mai fi ventilatorul cu acționare electrică pentru răcirea lichidului din motor — și el aflat în pregătire de fabricație. În prezent, ventilatorul care răcește lichidul din motor are o acționare continuă. Pentru perioadele reci el dezavantajează funcționarea motorului, tocmai pentru că pe vreme rece nu s-ar simți nevoia lui și totuși el merge și implicit consumă. Noul nostru ventilator cu acționare electrică intră în acțiune numai cînd motorul a atins un anumit regim termic, deci, numai cînd e nevoie — vara. Dar și în aceste condiții, din încercările efectuate de noi pe autostrada Pitești — București, el a intrat în acțiune doar de 3-4 ori, funcționînd în loc de ore în șir, doar cîteva minute. După cum vedeți, iarăși se câștigă și de aici niste procente.

— O să ajungeți să căpătați vocația

procentelor. E bine formulată constatarea?

— Nu cred să greșiți, cu toate că vocația asta or s-o capete în primul rînd ei, automobilisții. Noi ne mulțumim cu mai vechea și mai noua noastră vocație — noul. Pe el îl urmărim, iar procentul câștigat îl demonstrează ca fiind necesar.

— Pentru că tot sîntem în lumea calculelor, v-am ruga să nu ocoliți „procentul” dv. personal — încă unul dintre acele lucruri mici-mari aduse în discuție de dv.

— Cred că vă referiți la „Elementul economizor și depoluant”, brevetat ca invenție. Este un element relativ simplu, cu influență în regimurile de mers în gol forțat ale motorului, conducînd și el la o reducere a consumului de combustibil cu 8 la sută, și a produșilor poluanți cu 13 la sută.

— În ce constă?

— Mai înainte de a vi-l prezenta, se impun cîteva lămuriri. Din cercetările efectuate privind funcționarea motorului în regimuri de exploatare pe autoturism, a rezultat că cel mai dezavantajat regim, și poate cel mai necontrolat, este regimul de mers în gol forțat (frîna de motor). Voi fi mai explicit. La mașinile de pînă acum, care mergeau în regim constant de viteză, în momentul ridicării piciorului de pe pedala de accelerație, cu toate că nu mai era necesar ca motorul să dezvolte putere, totuși el continua să consume benzină în cantități sporite, față de mersul la relanți. Mai simplu spus, în momentul de față, el, motorul, primește benzină în plus, în situații cînd n-ar trebui să o primească. Și aici își face apariția elementul meu. El are ca scop introducerea de aer suplimentar pentru aceste regimuri, tocmai pentru obținerea unei arderi corecte și eliminarea aportului suplimentar de benzină. Concret, am gîndit un fel de supapă care, corelată cu depresiunea din galeria de admisie a motorului, permite intrarea aerului suplimentar în regimurile de frînare a motor. Intrucît această deschidere se efectuează rapid, în momentul deschiderii se creează o perturbație sub clapeta de accelerație, ce are ca efect întreruperea alimentării cu benzină a motorului, prin sistemul de relanți. Ar mai trebui, poate, să adaug că, toate elementele lui, cu excepția arcului, sînt din material plastic, că nu depășește 20 de grame și că, atunci cînd își va face apariția pe piață, va putea fi aplicat pe orice Dacia. La ora actuală el se află în fază de omologare, urmînd fabricarea în serie, la o întreprindere piteșteană. În ce ne privește pe noi, posesorii de Dacia de la Colibași, am și aplicat pe mașinile noastre economizorul care nu și-a dezis numele. La 100 litri benzină, economisește 8 litri. Deocamdată este și acesta un bun câștigat pentru Daciile românești.

— Deocamdată?

— Firește! În principal, cercetarea de perspectivă vizează modificări asupra tuturor echipamentelor ce compun autoturismul. Iar în ceea ce privește motorul, în viitorul cîcinal ne propunem reducerea consumului de combustibil de la limitele actuale, cu circa 30-35 la sută. Pentru atingerea acestui procent ne vom îndrepta cercetarea și spre folosirea de combustibili sintetici, cum ar fi metanolul, produs care nu mai e un derivat al petrolului. Gînduri de perspectivă sînt multe. Unul însă îl vom păstra ca permanent: ce putem să facem ca la bun, să adăugăm ceva și mai bun.

GEORGETA BLĂNARU ■

CAROLINA IACOB : „Afectiune” (ulei pe pinză)

În această vară, revista noastră prezintă soluțiile inginerului energetician Cornel Litera, de la Întreprinderea de articole din sticlă București, grație cărora compresoarele produse la Reșița ar fi putut să consume cantități mai mici de energie electrică. Acestea sînt aplicate de peste doi ani de zile la I.A.S. București, de către inginerul Cornel Litera și cu succes confirmate de datele detinute și de către I.D.E.B. „Flacăra” a organizat o masă rotundă, cu același subiect, atrăgînd atenția asupra risipei de energie cauzată de starea compresoarelor de la Reșița ca și de altele. După publicarea opiniilor unor specialiști din București iată că a sosit și răspunsul mult așteptat al I.C.M.R., sub nr. 5898/070 adresat I.D.E.B. în care, trecînd peste o inexactitate pe care o privim cu umorul și simpatia cuyenite (revista noastră fiind confundată cu cotidianul „România liberă”), se arată că, „pînă în 1977, întreprinderea reșițeană nu primise sesizări sau reclamații privind funcționarea necorespunzătoare în regim nominal (7 bari) a regulatorului de debit pneumatic de la compresoarele tip 1 V 15/7; 2 V 30/7 și 3 V 45/7 din fabricația proprie”. În 1977 însă, Combinatul minier Valea Jiului face o astfel de sesizare arătînd că „regulatorul de debit de la compresoarele tip L 100 și L 50, scoase între timp din fabricație, nu funcționează corespunzător”. De asemenea, și Întreprinderea de mașini unelte și agregate din București a solicitat, la data de 27 mai 1978, permisiunea I.C.M. Reșița „de a monta, în paralel cu regulatorul pneumatic livrat de I.C.M.R., un electroventil comandat de un manometru cu contact, pentru a putea să se asigure decuplarea compresoarelor la presiunea de 6 bari și repunerea în funcțiune la 4 bari”, schemă acceptată de I.C.M.R., fără a se trece la generalizarea ei. Apoi, pe două rînduri, parcă strecur-

rate în scrisoarea citată, se spune: „I.C.M.R. a avizat favorabil propunerea I.A.S.B. (ing. Litera), fără a accepta generalizarea propunerii”. Motivația întreprinderii arată că „se află în curs de asimilare o nouă familie de compresoare al cărei prototip a și fost realizat (L 100-428) prevăzute cu un regulator pneumatic, după un model de referință și care la standul de probă (circa 7000 ore de funcționare) a dat rezultate

Flacăra revine:

Din nou despre SOLUȚIA LITERA

corespunzătoare, urmînd ca, după trecerea probelor de andurată în exploatare (care se efectuează la Întreprinderea minieră „Vulcan”), să fie generalizat la toate compresoarele din fabricația I.C.M.R.”

În încheierea corespondenței, se precizează că „în jurul datei de 15 august a.c. un delegat al I.C.M.R. se va prezenta la București cu 2 regulatoare de tip nou, lansate în fabricație suplimentar pentru a se putea încerca comparativ cu sistemul electropneumatic propus de I.A.S.B.”

La scrisoarea respectivă, Întreprinderea de distribuție a energiei București a răspuns că „Este evident că ar fi ideal să poată fi realizat un regim de funcționare care să permită încărcarea compresoarelor la o sarcină nominală. În realitate însă, în exploatare apar întotdeauna situații în care

cererea de aer comprimat prezintă mari variații în timp (zile de odihnă, pauze de masă, încălziri inegale ale schimburilor etc.) și nu întotdeauna se poate realiza un regim economic de funcționare prin porniri sau opriri de compresoare. Pe de altă parte, în mod frecvent, apare necesitatea unui regim economic al debitului în condițiile în care presiunea din rețeaua de aer comprimat este inferioară presiunii

tician de la I.A.S.B., Cornel Litera, trecînd și la găsirea unei soluții. În al doilea rînd: avizul acordat, în scris (!!!), rezolvării unei stări de fapt inacceptabile apare într-un moment în care întreprinderea din Reșița a trecut ea însăși la asimilarea unui alt tip de regulator pneumatic devenind, deci, cel puțin aparent, inoperant pentru cei care ar avea de gînd să aplice soluția pusă la punct de Cornel Litera. În al treilea rînd: I.C.M. Reșița pare să nu ia în seamă realitatea potrivit căreia în vechea cetate a otelului și motoarelor românești gîndesc și colaborează însemnate colective pentru găsirea unor rezolvări mai bune ale condițiilor de funcționare a compresoarelor, în vreme ce la Întreprinderea de articole din sticlă București un singur om și-a asumat, evident cu sprijinul conducerii întreprinderii, această sarcină.

Toate aceste aspecte obligau, cel puțin moral, conducerea I.C.M.R. să acorde, fie și în al doispnezecelea ceas, mai multă atenție și considerație performanței inginerului Cornel Litera. Și aceasta nu numai pentru „simplul” fapt că el a gîndit corect, din punct de vedere tehnic, ci poate, mai ales, pentru că a gîndit și acționat cu minte și suflet de patriot adevărat, din propriu indemn, respingînd atitudinea de indiferență față de o cauză generală cum este, de la o vreme încoace, consumul de energie electrică. Să nu uite tovarășii de la I.C.M.R. ca și alții că în cei peste doi ani de cînd Cornel Litera a introdus în întreprinderea sa soluția despre care am scris, se puteau obține mari, foarte mari economii de energie și de combustibili convenționali. Apreciînd faptul că totuși I.C.M.R. s-a decis să răspundă unor semnale care li se adresau, așteptăm în continuare reconsiderarea soluției Litera!

EMIL LEONARD ■

Dosare redeschise

Moștenirea Ranetescu

Casa cu nr. 23, de pe strada Karl Marx, din Ploiești, arată ca niciodată în ultimele luni: o casă singuratică, pe o stradă liniștită, la o intersecție nu prea depărtată de centrul marelui oraș petrolier. Gardul metalic, colorat în argintiu și florile din mica grădină nu mai atrag atenția nici unui trecător, cu toate că doar cu câteva săptămâni mai înainte în fața acestei case puteau fi întâlnite, permanent, grupuri numeroase de oameni veniți din toate colțurile țării, oameni care rămăneau suspendați între speranță și dezamăgire, așteptând, zile de-a rândul, uneori, ca poarta sau fereastra casei să li se deschidă.

Aici a locuit medicul Dumitru Ranetescu care pusese la punct, încă din anul '60, un medicament activ în maladia canceroasă, fapt revitalizat în această primăvară în coloanele revistei noastre, prin publicarea unor scrisori, trimise de citiva dintre pacienții medicului prahovean și în care aceștia relatau cum li se modificase, în bine, starea de sănătate după efectuarea curei recomandate de dr. Dumitru Ranetescu. În urma demersurilor întreprinse, pe diferite căi, la 12 iulie 1979, între Ministerul Sănătății și doctorul Ranetescu s-a încheiat la București un protocol prin care era pus la punct un nou experiment, cu mult mai larg și mai cuprinzător decât cel de acum aproape 20 de ani. Reproduc din acest act oficial:

...avînd în vedere insistențele deosebite ale unor bolnavi sau aparținători ai acestora, care nu mai pot beneficia de nici un alt tratament, după cum rezultă din documentația medicală cu privire la bolnavii respectivi, vizată de comisia de oncologie a județelor în care domiciliază bolnavul;

ținînd seama de psihologia specială a acestor bolnavi la care tratamentele efectuate nu au dat rezultate și de umanismul și deplina înțelegere cu care trebuie tratați aceștia;

la cererea expresă a bolnavilor, care consimt pe proprie răspundere să li se administreze produsul Dr. D. Ranetescu, cunoscînd că acesta nu este încă testat și că acceptă eventuale riscuri, se organizează, sub supravegherea autorului, un experiment, care se va desfășura în următoarele condiții:

1. Administrarea produsului Dr. D. Ranetescu se va face numai la acei bolnavi la care tratamentul aplicat în unități sanitare nu a dat rezultate și care consimt la aceasta cunoscînd că produsul nu este testat și asumîndu-și eventualele riscuri; ...3. Incluziunea bolnavilor pentru tratament cu produsul Dr. D. Ranetescu se face pe baza aprobării conducerii unității sanitare în care s-a organizat experimentul, dată pe declarația bolnavului și a documentației medicale din care rezultă că tratamentele aplicate anterior nu mai influențează favorabil evoluția maladiei; ...5. Tratamentele se efectuează în mod gratuit, potrivit prevederilor legale în vigoare; cantitățile de produs Dr. D. Ranetescu vor fi asigurate prin grija Ministerului Sănătății...

Semnează, dr. Mihai Aldea, adjunct al ministrului, și dr. D. Ranetescu.

Aceasta ar fi putut fi cauza pentru care casa cu nr. 23, de pe strada Karl Marx din Ploiești, a fost despresurată. Din

păcate motivul este cu totul altul și cu mult mai tragic: dr. Dumitru Ranetescu a decedat la Spitalul nr. 9 din Capitală în dimineața zilei de 2 septembrie 1979. O știre înscrisă într-un ferpar ca oricare altul în cotidianul „România liberă”, de săptămîna trecută.

● Care au fost cauzele?

Din scriptele Spitalului nr. 9 reiese că dr. D. Ranetescu fusese internat la data de 15 iulie 1979, în stare gravă. Diagnosticul: dilacerare cerebrală temporară stîngă cu hematom subarahnoidian stîng (operat). Medicația aplicată: tratament adecvat pentru edem cerebral și insuficiență cardiorespiratorie. Investigațiile făcute: arteriografia repetată, pneumoencefalografie. EKG, radiografia umărului, radiografia repetată de plămîni, analizele ex. sînge, urină, LCR etc. curente. Concluziunile medicale: a decedat după 5 săptămîni de la operație prin colaps cardiovascular datorită vîrstei (81 de ani). Aceste date sînt semnate de șeful clinicii de neurochirurgie a Spitalului clinic „Dr. Gh. Marinescu”, prof. dr. docent Constantin Arseni.

● Cum s-au petrecut lucrările?

Revenit la 12 iulie la Ploiești, în casa cu nr. 23 de pe strada Karl Marx, azi cernită de doliu, doctorul D. Ranetescu își dă seama că, prin protocolul încheiat în acea zi, se angaja să trateze, în exclusivitate, numai pacienții în stare disperată, pe care medicina tradițională nu-și putuse valorifica nici una dintre metodele folosite, și că șansele de reușită ale experimentului urmau să fie apreciate doar pe cazuri limitate, din care pricină a doua zi pornește la volanul autoturismului său către Direcția sanitară a județului Prahova de unde încearcă să obțină legătura telefonică cu adjunctul ministrului sănătății cu care semnase protocolul reproduc în coloanele revistei. Negăsindu-l, revine, tot la volan, acasă, pe strada Karl Marx, la nr. 23, gareză mașina și pleacă la primul centru de piine (circa 100 m) pentru cumpărături. Era în jurul orei 12,30... După încă o oră, soția sa este anunțată că dr. Ranetescu se află în spital în urma unui accident petrecut cu puțin timp înainte.

N-au trecut decât 24 de ore de la înmormintarea doctorului Dumitru Ranetescu și soția acestuia este în situația de a reface filmul ultimelor săptămîni. Cu multă putere de stăpînire, la rugămintele ce-i sînt adresate, acceptă. Aflu, astfel, că dr. Ranetescu se simțea foarte bine, fiind preocupat de noua variantă îmbunătățită a medicamentului său, că se decisesese să-l reinscrie la O.S.I.M., pentru a-l face să ajungă cît mai repede în posesia bolnavilor care-l solicitau. Singurul său regret: că nu putea satisface numeroasele cereri ce i se adresau de pretutindeni și sub forme variate, de la implorare la amenințări. Memoria îi era nealterată și doctorul își reamintea numere de telefoane pe care nu le mai formase de mult, fără a se servi de carnetul în care le notase. Atenț și prevenitor, el nu mai putea însă vorbi celor trîșiți în fața casei sale, deoarece răgușise și abia șoptea. Așa îl cunoscusem în această primăvară. Un om înalt, cu o siluetă demnă de invidiat, mai ales la respectabila sa vîrstă, îmbrăcat cu gust, grațios în gesturi, prevenitor și atent cu fiecare om cu care vorbea, răbdător în expunerea opiniilor sale și înțelegător față de obstacolele ce apăreau de fiecare dată,

încercător (fără ostentație) în medicament pe care-l pusese la punct, căușind și găsind imediat în diferite dosare materialele prin care-și susținea punctul de vedere. Un om care impunea prin presență, frumusețea senectuții și bunătate. Un om care știa să aștepte pentru a izbîndi. Dr. Valeriu Zaharia, specialistul spitalului din Ploiești, îl transportă în aceeași noapte la București și-l internează la Spitalul clinic nr. 9, la etajul IV, în secția doctorului Mareș. Acesta pleacă în concediu, dar sînt alții care se pot ocupa de colegul lor. Operația este executată de dr. Dumitrescu, despre care soția dr. D. Ranetescu are numai cuvinte de laudă. „Un om de omenie”, conchide dînsa, ca și dr. Mareș, care l-a preluat după revenirea din concediu. „Dar era prea tîrziu”. Cu reținere plină de demnitate, doamna Ranetescu încearcă să evite aprecierile negative asupra unor medici, în special de la reanimare, pentru a nu jigni, în mod gratuit ori insuficient justificat, pe vreunul dintre ei, dar nu-și poate reține o inimă și potolită revoltă: „De ce oare, pentru că avea 80 de ani, nu mai credea nimeni în capacitatea sa de rezistență?” Dr. Ranetescu a avut multe zile bune, cînd s-a putut discuta cu el. A primit vizite numeroase. Vorbea încet și puțin, mai ales la început. Dar înțelega tot ceea ce i se spunea. A suportat chiar să fie transportat la Spitalul „Filaret” pentru radioscopia pulmonare. Sfirșitul a venit pe neașteptate în noaptea din 2 septembrie, în jurul orei 4 dimineața, cînd la căpătîiul său se afla fiul lui, înlocuitor fidel al soției.

● Ce arată cercetările?

La Miliția municipiului Ploiești mi s-a prezentat un dosar destul de complet: cu declarații ale unor martori oculari, ale medicilor care l-au internat în orașul numit, cu fotografiile amănunțite ale locului unde dr. Ranetescu căzuse, ale hainelor purtate în acea zi, ale pantofilor, ale cămășii pătate de sînge. Și, totuși, dosarul nu este complet! Pentru că, pînă acum cel puțin, nu a fost găsit biciclistul care, după unele versiuni, l-ar fi trîntit la pămînt, iar după alții l-ar fi ajutat să se ridice și să se sprijine de un zid, pentru a nu rămîne în plină stradă. O primă observație: spitalul din Ploiești a anunțat miliția abia a doua zi după producerea accidentului, ceea ce a îngreunat și continuă să îngreuneze cercetările. Aceasta, cu toate că doctorul era o figură foarte cunoscută și, spunem noi, o personalitate fie și numai prin perseverența și umanismul căutărilor sale de zeci de ani. Din depozițiile martorilor oculari (Ioan Carman, care a văzut scena căderii și sosirea ulterioară a biciclistului, Eugenia Stănculescu care vinde într-o tonetă vecină locului accidentului bilete pentru autobuze etc.), reiese, cel puțin pînă în prezent, că doctorul Ranetescu a căzut singur, probabil alunecînd pe o bordură stricată și umedă. Cum cercetările continuă, facem apel, pe această cale, la biciclistul neidentificat să sprijine miliția locală, prezentîndu-se, din proprie inițiativă, pentru declarația de rigoare.

● Cum se aplică protocolul?

Pentru a mă convinge că pot obține serul Dr. D. Ranetescu, potrivit conținutului protocolului încheiat de autor cu Ministerul Sănătății, m-am prezentat la secția de oncologie a Spitalului nr. 1, din Ploiești. Era simbată și nu se dădeau consultații. Înțelesesem chiar mai înainte de a întreba, deoarece culoarele secției erau goale. Fiind însă din București mi s-a indicat să mă prezint la Spitalul „Coltea” din Capitală, ceea ce am și făcut luni, 10 septembrie. Și aici foarte puțină lume. Intru destul de repede și sînt întîmpinat de dr. Adrian Ciorăscu. Discuția este foarte scurtă, așa că o pot relata.

— Mă interesează un tratament cu serul Ranetescu...

— Nu mai avem ser. Sună telefonul. Medicul răspunde. Aștept. Tovarășii de la registru care invitase un alt pacient mă chestionează: „Mai doriți ceva?” Bunăvoință sau tentativă de expediere? Un amestec ciudat. Dr. Ciorăscu revine.

— Dumneavoastră?
— Sînt redactor la „Flacăra” și vreau cîteva relații suplimentare. De exemplu: este solicitat serul Ranetescu?

— Probabil.
Nu înțeleg nimic din acest răspuns. Insist. Unde mi se pot da relații?
— La circumscripția sanitară de domiciliu întrebați cînd o să avem ser. Restul informațiilor la Ministerul Sănătății.
— La cine de acolo?
— La ministrul adjunct, tovarășul Aldea.

Evident, nu urmez acest sfat. Un ministru nu poate și nu trebuie să asigure nici informațiile și nici despeceratul unor spitale, chiar dacă este vorba despre cumplita maladie canceroasă. O întrebare, ba chiar mai multe pe adresa acestui minister, trebuie puse: de ce nu există serul Ranetescu în spitalele destinate experimentului? De ce se manifestă, încă, atîta rezistență la experiment din moment ce ministrul de resort a decis să-l înfăptuiască?

Așadar, după pierderea, în condițiile de venite publice, a unor oameni de valoarea lui Ștefan Odobleja și Mihai Iubu, sîntem constrînși s-o înregistrăm și pe aceea a lui Dumitru Ranetescu. Le alăturăm acum pentru că fiecare dintre ele și toate împreună vorbesc despre unul și același lucru, despre o păgubitoare pasiivitate în situațiile în care s-ar fi cerut dragoste pentru nou și spirit prospectiv, despre o anume semnificativă incapacitate în procesul valorificării unor importante descoperiri științifice.

La dispariția doctorului D. Ranetescu se invocă vîrsta înaintată a acestuia. Dar, ne întrebăm: nu s-a cunoscut, pînă acum, vîrsta medicului din Ploiești? Nu constituia, oare, actul său de stare civilă un motiv de îngrijorare și de atenție, sau chiar de alarmă pentru cei care erau obligați, prin natura funcțiilor lor în domeniul sănătății publice, să ia toate măsurile necesare pentru ca realizările doctorului Dumitru Ranetescu să fie studiate și puse în valoare cum se cuvine? Sînt siguri acești tovarășii acum, cînd Dumitru Ranetescu a dispărut, că au aflat de la el tot ceea ce li se putea fi de folos în valorificarea integrală a cercetărilor sale?

Opinia noastră este că și în acest caz, ca și în cele amintite, ne-am aflat în fața îndeplinirii formale a unor sarcini de mare răspundere cum sînt cele ale grijii pentru sănătatea oamenilor. Este o astfel de atitudine conformă cu patriotismul care trebuie să ne anime pe toți deopotrivă și la un înalt grad de responsabilitate, cu atît mai puternic cît problemele de rezolvat sînt mai complicate? Ceea ce s-a făcut ori mai precis ceea ce nu s-a făcut în cazurile citate dezvăluie încă o dată ce rușinos lucru este dezinteresul în chestiuni de cert interes public.

Pentru a nu ne mîrgîni la afirmații și pentru a le întări cu fapte iață, vom readece în discuție un articol publicat în „Flacăra” din 18 octombrie 1975, în care revista noastră atrăgea foarte serios atenția asupra întîrzierilor privind efectuarea transplantului de rinichi în România.

Au trecut de atunci încă patru ani (!!) peste cel cinci de întîrzieri înregistrați în tristul catalog al neîmplinirilor și situația este neschimbată! Poate rămîne nevestețită atitudinea factorilor de răspundere ce s-au perindat la conducerea Ministerului Sănătății și care nu s-au simțit nici măcar obligați, conform cu prevederile legale, să dea un răspuns unui organ de presă atunci cînd acesta face publică o stare necorespunzătoare de fapte? Nici acum, cînd în fruntea acestui minister se află un specialist reputat, cum este profesorul E. Proca, urolog de renume, transplantul de rinichi nu se practică în țara noastră, probabil ultima din Europa, la acest capitol. După mutarea secției despre care relatează articolul din octombrie 1975, o alta a fost strămutată (secția de chirurgie de la Spitalul „C. Davila”) pentru a face loc unui centru național de transplant renal, la conducerea căruia s-a aflat prof. Ursea. Aparatura adusă din import la Spitalul „Panduri” este, desigur, uzată moral, față de noutățile apărute, între timp, pe plan mondial. Sîntem informați că și la Spitalul clinic „Fundeni”, unde profesează însuși ministrul sănătății, se amenajează (cam de mult) o secție de transplant renal, dar de o astfel de intervenție pe om nu am auzit pînă acum.

Dacă cineva s-ar încumeta să facă o socoteală a investițiilor suportate de statul nostru în sectorul sănătății publice ar ajunge la sume majore, cărora ar trebui să le adauge efortul moral și investiția umană.

Considerăm că nimeni nu are dreptul, în atari condiții, să blocheze mersul firesc al noului.

Trista și, considerăm noi, prematura dispariție a doctorului Dumitru Ranetescu redeschide rana nedumeririlor noastre ca și ale altora asemenea nouă, readucînd în actualitate cea mai acută grijă față de orice inițiativă menită să ușureze suferințele semenilor noștri, sporînd în-cercătura de răspundere socială a celor puși să se îngrijească de sănătatea publică. Fiindcă funcțiile, cu cit sînt mai înalte, cu atît mai înalte griji și responsabilități reclamă.

EMANUEL VALERIU ■

transplantul renal de la panduri — o poveste cu cocoșul roșu

La începutul anului 1970, la cererea expresă a conducerii spitalului bucurestean Panduri, secția de pediatrie a fost dezafectată din localul spitalului și transferată într-un alt imobil. Improvizat și cu condiții necorespunzătoare de lucru o bună bucată de timp. Motivația aceluia, care a surprins lumea medicală prin urgența și modalitatea execuției, fiind vorba de mutarea unui întreg pavilion cu o sută de paturi, deservind copii din sectorul VI, a fost legată de necesitatea întemeierii la Panduri a unei secții speciale destinate transplantului renal, ca un compartiment de avangardă al medicinei românești, primul de acest gen din țară.

De la bun început trebuie să precizăm că la data aceea transplantul de rinichi nu mai reprezenta de mult o noutate științifică deosebită. Era vorba mai degrabă de o metodă de tratament unanim acceptată în lumea medicală și aplicată cu tot mai multa consecvență, revista franceză de specialitate „Medicine et Hygiene” semnănd, la 10 martie 1971, peste nouă mii de operații de acest gen efectuate în lume, în condiții de reușită și de prelungire a vieții compromise a bolnavilor, cu șapte, opt și chiar nouă ani! Numărul acestor intervenții a depășit astăzi, după opiniile cele mai autorizate, cifra de optsprezece mii. Pentru a demonstra că inițiativa conducerii Spitalului Panduri nu descoperea nici o Americă științifică medicală, să notăm că transplantul renal nu constituie o terapie cu totul nouă, aliată de introducerea aparatului medical celei mai moderne. Prima autotransplantare renală a avut loc la Viena, sub conducerea profesorului Ullman încă în 1902! Încercări

asemănătoare pot fi semnalate și în perimetrul școlii românești de medicină, mereu deschizătoare de drumuri și căutătoare de metode terapeutice inedite, numele doctorilor români Florescu și Abramovici fiind incluse pe lista pionierilor greșii renale, impunîndu-se, în 1905 și, respectiv, 1924, prin îndrăzneala intervențiilor și neobișnuitul procent de reușită.

Acestea fiind zise, să ne întoarcem de unde am plecat.

Odată luată decizia despre care aminteam, cele o sută de paturi ale pediatriei au fost transferate, etajul întîi al spitalului, aripa dinspre intrare, a fost închis cu cheia și s-a instalat o firmă pretențioasă, corespunzătoare intențiilor și necorespunzătoare realității: «Secția de transplant renal. Intrarea interzisă a persoanelor străine.» Terminată fiind această foarte complicată operație de instalare a firmelor, noua secție, pe cit de nouă, pe atît de firmă, a fost închisă cu cheia și... închisă a rămas și astăzi, la cinci ani după anunțarea, cu surle și trîmbițe, a deciziei de realizare a primului transplant renal autohton! Respectînd realitatea, să menționăm că în tot acest interval, în care imaginarii transplant renal a imobilizat o importantă capacitate spitalicească scoțînd din circuitul public un număr considerabil de paturi, ușa noii secții a mai fost deschisă în cîteva rînduri, permițînd accesul unor aparaturi medicale dintre cele mai moderne și, evident, dintre cele mai costisitoare, a cărei valoare este estimată la cîteva milioane, dacă nu la mai mult.

În curtea spitalului, lângă clădirea centrală, s-a înălțat o alta, «Laboratorul de

imunologie și transplant renal» folosită, desigur, numai în primul scop, întrucît transplantul renal a rămas numai în concepția și intenția inițiatorilor lui.

Intr-un moment în care știința medicală mondială acordă tot mai mult credit transplantului de rinichi, vezi raportul privind acest tratament în «The Journal of the American Medical Association», 25 septembrie 1972, procedînd la simpoziune internaționale pe această temă și recunoscîndu-l ca o metodă de tratament certă, cu un incurajator procent de prelungire a vieții, întemeind chiar un compartiment special în cadrul așa-zisei Bînci Internaționale de organe. În acest timp conducera Spitalului Panduri a decis trimiterea la specializare a mai multor cadre. Evident, în țările cu o tehnică medicală avansată, în ideea acumulării de cunoștințe necesare efectuării primului transplant renal românesc. Mai mulți dintre cei trimiși la studii prin grija și pe buni stălii nostri au comis incalificabilul act al trădării de țară, refuzînd să se reintorcă în patrie. Nu vom pune în discuție atitudinea lor de transfigi lipsiți de orice scrupule. Ne permitem însă să punem în discuție desemnarea specialiștilor despre care aminteam, optica — nefoios greșită, falsă, mutilată — care a guvernat acordarea încredințării unui șir întreg de oameni care au demonstrat, fără putință de tăgădă, cit valorau, ca medici și ca fii al acestui popor.

Dincolo de toată această poveste tristă, surprinde și indignează soarta specialiștilor care s-au întors de la stagii de perfecționare, medici cu recunoscută cunoștință în domeniul transplantului renal, pentru care, dealtfel, s-au și specializat în Franța, Belgia, ș.a.m.d. și care, odată încheiate stagiile respective, au fost dirijați către... alte servii-

eli! Este cazul doctorilor Mihai Neagoe, Dorin Nicolescu, Petre Georgescu, Dan Costescu, al șefului de lucrări, doctor Nicolae Angelescu, care, după un an de specializare, în probleme de transplant renal la Paris... face astăzi chirurgie generală în cadrul Spitalului «23 August», și al profesorului Ioan Costică, în prezent șeful clinicii medicale de la «23 August», fost la specializare pe probleme de transplant în Belgia!

Am încercat să vizităm zilele trecute secția fantomă de transplant renal de la Panduri. Nu a fost chip. Totul este închis sub cheie, totul se ascunde sub un mare secret. Nimeni nu știe nimic, nimeni nu are dezlăgarea să vorbească, oamenii se feresc, ridică din umeri sau zîmbesc ironic.

De fapt, care este acest mare secret?

În condițiile în care statul și partidul nostru depun cele mai lăudabile strădanii pentru extinderea rețelei sanitare și pentru mărirea numărului de paturi în incintele spitalicești, aici, la Panduri, un întreg etaj stă nefolosit de cinci ani. Aparatura, pentru care s-au achitat bani grei, zace nefolosită. Disponibilitățile medicale despre care aminteam se irosesc, căci ceea ce oamenii au învățat la specializare în urmă cu doi-trei ani se uită și, între parameții unui progres tehnic fără precedent, se demodează.

Aceasta este, în două cuvinte, secretul secției de transplant renal de la Panduri. În condițiile în care numărul solicitatorilor acestei complicate operații crește, pe plan mondial și la noi deopotrivă, bolnavii de rinichi au înțeles de mult că transplantul renal de la Panduri nu înseamnă altceva decît o poveste cu cocoșul roșu.

REP. ■

Scornicești — veche vatră de pîine și

(Urmare din pag. 1)

Sat de cîmpie ca oricare altul, el a avut un destin asemănător cu al așezărilor vecine, înfruntînd veacurile cu demnitate și curaj. Oamenii din Scornicești au arătat mereu o neistovită dorință de libertate și de dreptate, răspunzînd cu o bărbăție împinsă pînă la sacrificiu la toate marile chemări ale istoriei neamului. Dar virtuțile tradiționale ale oștenilor din lunca Plapei, dragostea față de muncă, talentul, priceperea, spiritul de organizare și iubirea fierbinte față de țară și-au găsit cadrul propice de manifestare abia în anii socialismului, cînd energiile s-au descătășat și ambițiile s-au pus în mișcare, permițînd localnicilor să se exprime în mod liber, în folosul lor și al obștii. Altfel spus, să arate ce pot. Iar țărani din Scornicești n-au lăsat să le scape prilejul. Muncind cu nesomn și cu sudoare, ei au declanșat o aprigă luptă, bătălie cu pămîntul și cu timpul, făcînd din satul lor un avanpost harnic și vigilent al luptei pentru recoltă, pentru pîinea țării. Azi, cînd contribuția lor la umplerea hambarelor patriei e unanim recunoscută și răsplătită, cineva și-ar putea imagina că drumul pînă aici, presărat cu recolte depășind 5 mii de kilograme de grîu la hectar și 10 mii de porumb, a fost simplu și scurt. În realitate, el a fost greu și lung, cum vom vedea imediat.

Cînd a luat ființă, în 1949, între primele din țară, ca o dovadă elocventă a faptului că țărani din partea locului n-au ezitat să răspundă chemării partidului comunist de a-și uni sârăciile și forțele, cooperativa agricolă de producție din Scornicești n-a început cu dreptul. În primul an, ea a realizat abia 534 de kilograme la hectarul de grîu și 946 la cel de porumb, recolte mici durînd cîțiva ani. Numai că oamenii n-au dezarmat, înțelegînd că soarta pîinii depinde, în primul rînd și în mod decisiv, de cei care o fac. Cauze existau, zgîrcenia pămîntului înainte de toate, podzol și brun roșcat de pădure, soluri încăpătinate, greu de supus, dar țărani din Scornicești și-au propus să le imblinzescă și să le transforme. Avînd deplină încredere în puterile

Jor și în omul ales de ei în fruntea cooperativei, pe atunci tînărul Vasile Bărbulescu, azi Erou al Muncii Socialiste, comunist respectat de toată țara, oamenii au mers mai departe, fără ca începutul de drum să fie jalonat de cine știe ce satisfacții. Văzîndu-l potrivit, au coborît cu uneltele adînc în pămînt, l-au răscolit și l-au prîmînit. L-au tratat, de la an la an, cu îngrășăminte chimice și cu tehnologii tot mai avansate, i-au aplicat lucrări de cea mai bună calitate și, mereu, efectuate la timpul potrivit, iar rezultatele n-au întîrziat să apară, oamenii arătîndu-se și aici mai puternici decît natura, capabili s-o supună și s-o folosească spre binele lor. Îngrijit cu migală și tratat științific, solul cîndva vrăjmas a devenit aliat al cooperativelor, el rivalizînd acum cu cernoziomul, rivalizînd cu pămînturile abundent irigate, conducînd la producțiile record de care aminteam. Ajuși aici, să subliniem că tot la Scornicești a apărut, izvorînd din experiența și din neastîmpărul lui Vasile Bărbulescu, metoda de depănșare timpurie a porumbului, utilizată în prezent pe scară largă în întreaga agricultură. Dezgolit, porumbul asimilează mai multă căldură, conținutul său în amidon crește, ceea ce grăbește coacerea și, implicit, eliberarea terenurilor pentru înșămîntările de toamnă.

În 1969, în urma unei serioase analize a muncii cooperativelor, la care aceștia s-au bucurat, ca în atîtea rînduri de prezență și de temeinicele indicații ale tînarului Nicolae Ceaușescu, s-a hotărît să se treacă la masive investiții vizînd zootehnia și legumicultura. 16 hectare au fost acoperite cu sere și, în perioada imediat următoare, s-a înălțat primul obiectiv al complexului zootehnic. În zootehnie, citîndu-l pe inginerul Dan Mara, șeful complexului, s-a pornit de la 1 milion de capete de pui și s-a ajuns la aproape 5 milioane, unitatea din Scornicești ocupînd în ultimii 4 ani locul I pe țară, înregistrînd depășiri anuale ale planului de producție cu 15 pînă la 20 de procente, un rol deosebit de important în obținerea constantă a acestor succese jucîndu-l introducerea bateriilor pe 4 nivele, transpunere în practică a unei din prețioasele indicații primite de coopera-

La Congresul al XI-lea:

UN PROIECT
INDRĂZNET

La Congresul al XII-lea:

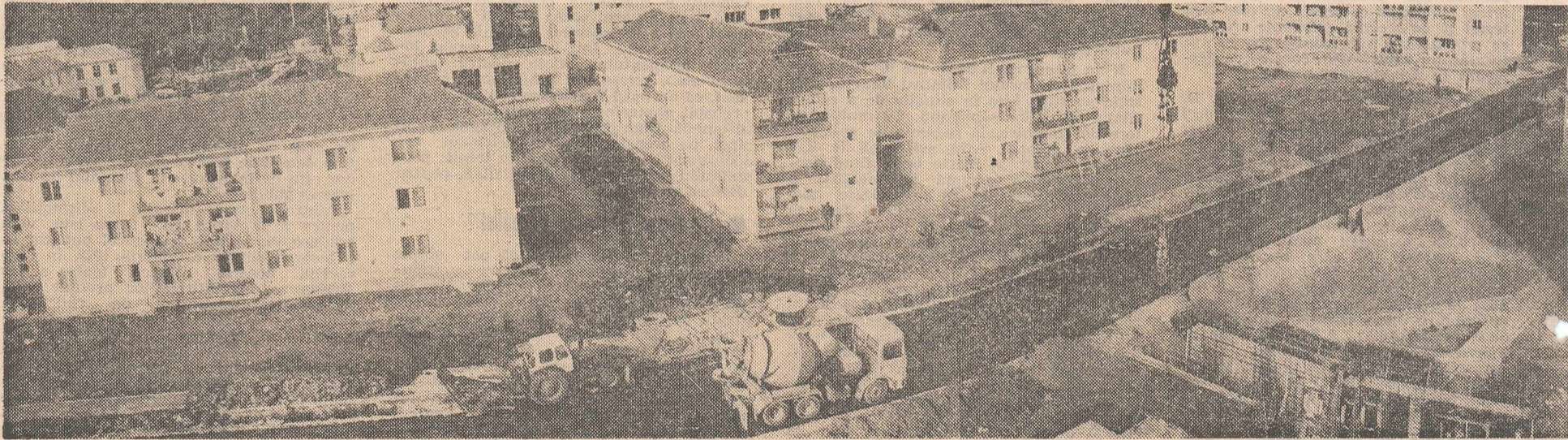
O MINUNATĂ
INFĂPTUIRE

torii din Scornicești de la secretarul general al partidului. Diversificîndu-și activitățile, Consiliul intercooperatist a inaugurat mai multe secții cu profil industrial, prelucrînd materie primă locală sau felurite deșeuri, cauciuc, sticlă, metal, lemn, puse la dispoziție de unitățile județene. Produsele secției de artizanat, bazată îndeosebi pe sticlă, se exportă în întregime, toate celelalte se bucură de căutare, începînd cu plăcuțele de frînă și terminînd cu ansamblurile de conducte, consiliul acoperînd o producție industrială anuală de 80 de milioane de lei, ceea ce, alături de beneficiile obținute în toate celelalte domenii, permite cooperativelor din lunca Plapei să facă, an de an, masive investiții din fonduri proprii, pe de o parte menite să consolideze realizările de pînă acum și, pe de alta, întoarse oamenilor muncii din comună sub formă de spital, de grădinițe, de magazine, de creșe și case mari, gospodărești. Există în sat, pe strada Andruța Ceaușescu, o sumedenie de astfel de case, confortabile, aparținînd membrilor cooperativelor, care au primit pentru a le construi înțelegere și credit. Locuiesc în ele, ca să dăm cîteva exemple, Ion Necă, șef de atelaj, Florea Gera, pensionar, Mihai Hău, contabil, Ion

Bilan, șef de secție la S.M.A., ei și, fiște, familiile lor. Cea a lui Ion Bilan, de pildă, se compune din soție și 2 băieți, femeia lucrînd în zootehnie, iar băieții, ei înșiși bărbați în toată puterea cuvîntului, unul ca electrician, celălalt ca mecanizator.

Cam 40 la sută din populația comunei, cifră la 15 mii de locuitori, lucrează nemijlocit în industrie, aceasta fiind o altă explicație a bunăstării localnicilor. Pe lângă întreprinderea de prestări de servicii către populație, bine reprezentată la Scornicești, avînd între altele și un auto-service, pe la care trec, fie și pentru o simplă revizie, cele 1000 de Dacia ale comunei, anul trecut și-a deschis porțile o modernă întreprindere de confecții. Ea numără 1600 de lucrători, marea majoritate formînd-o femeile, ceea ce rezolvă, cel puțin pentru moment, problema forței de muncă feminine, dînd totodată naștere unui fenomen aparte, anume navelismului dinspre Slatina, adică de la oraș la sat. Se află, la o aruncătură de băț de confecții, în probe tehnologice întreprinderea de pompe și subansambluri auto ce va avea, în etapa finală, 3 mii de muncitori. Le-am parcurs pe amîndouă, găsindu-le în cea mai bună rînduială și cu planurile la zi substanțial depășite. Teame în tot ceea ce întreprind, oștenii din Scornicești sînt la fel de harnici pe ogoare ca și în industrie, deși descendența lor muncitorească atinge rareori o generație, cei mai mulți dintre ei fiind foști țărani sau, în cel mai bun caz, copii de țărani.

Ca o consecință firească a acestor pași înainte s-a schimbat și fața comunei, aflată în pragul devenirii urbane. Tînid ritmul accelerat al țării, la Scornicești, ca peste tot în România socialistă, s-a construit mult și se construiește. Înainte de război, viața satului se învîrtea în jurul a 3 circumi, multe din case erau acoperite cu paie și înconjurate cu garduri de mărăcini. Azi, cînd comuna numără 200 de intelectuali, între care 16 medici acordă asistență la un spital cu 180 de paturi, cînd ansamblul folcloric „Călușul” e vestit în întreaga lume, încercîndu-se, recent, cu laurii Marelui Premiu UNICEF, situația e, ușor de priceput, alta, localității bucurîndu-

Oameni cu dor de bine

(Urmare din pag. 1)

● Călărași: un oraș care crește după ce mai întii a fost bine gîndit

A fost, vechiul oraș al Călărașilor, un oraș pitic, lipit de malul Dunării, cu căsuțe crescute parcă una dintr-alta și toate la fel. Așa se explică de ce noua schiță de sistematizare n-a putut reține decît cîteva edificii, acelea, ce-l drept, impunătoare și valoroase prin arhitectura lor: Palatul administrativ, unde se află primăria orașului, fostul liceu „Știrbei Vodă”, în prezent Școala generală nr. 1, și încă vreo cîteva. „Încolo, zice primarul Vasile Martin, trebuie să luăm totul de la capăt. Și cit mai repede, fiindcă șantierul celălalt, al combinatului siderurgic, înaintează văzînd cu ochii”.

Cu cîteva vreme în urmă, chiar în fața consiliului popular al orașului se înșirau o puzderie de căsuțe vechi și insalubre. Au dispărut într-o zi, într-o noapte, nici localnicii nu mai știu. Cel care ar trece prin acest oraș, prin centrul Călărașilor, pentru prima oară, ar putea crede că parcul care se întinde acolo frumos, îngrijit, există de ani de zile. Într-un anumite sens, credința aceasta ar fi chiar întemeiată. Fiindcă, află, au fost demolate numai căsuțele, n-au fost tăiați și arborii. Printre ei, în spațiile eliberate de povara cămășilor igrasioase și-a pereților de pămînt, au fost răsădite flori și-a răsărit, triumfătoare, iarba. Aici va fi înălțată clădirea unei mari case de cultură,

zic edilii. Dar nucii cu coroanele grele și întunecate, pînii cu rămurișuri conice nu vor dispărea nici atunci, mai adaugă ei, în afară bineînțelese de cei care intră chiar în perimetrul noii clădiri.

Întimplarea de mai sus poartă în ea o semnificație, ne ajută să înțelegem nu numai că la Călărași se construiește un oraș nou ci și să vedem cum va fi acel oraș.

Rămîne de construit, cum spuneam, aproape totul. În următorii ani, populația orașului va crește considerabil. Combinatul siderurgic va oferi loc de muncă multor oameni iar toți acești nou-veniți la Călărași vor avea nevoie de locuințe. De aceea se construiește masiv pretutîndeni, în Călărași Nord, în centrul orașului, în cartierul Mircea Vodă. Că se construiește mult, că se construiește repede, e un fapt. Al doilea ar fi acesta: la Călărași se construiește frumos, construcția urmează unei gîndiri bine precizate. „Începe, zice Vasile Martin, să prîndă contur ambiția noastră de a înălța un oraș muncitoresc așa cum puține altele sînt”. Și iată, după cum îmi explică primarul, în ce constă această ambiție, în ce constă concepția arhitecturală deosebită, originală, a noului oraș.

Văzut de sus, orașul are o formă lenticulară. În lățime se întinde vreo doi-trei kilometri iar în lungime vreo cinci-șase. Se sprijină de malul Borcei asemeni unui disc. Însă între oraș și Borcea a rămas, din fericire, un loc liber, neconstruit, unde s-au întins numai sălcii hrănite de Dunăre. În locul unde axa orașului coboară spre fluviu, a apărut un simbur de parc.

Treptat, prin lucrarea naturii dar și-a mîinii ocofitoare a omului, acest parc s-a desfășurat către răsărit înspre Combinatul de celuloză și hîrtie și înspre apus către una din porțile combinatului. Astfel, Călărași se ridică la marginea unui lanț de parcuri. Parcuri bogate, cu arbori mari și umbroși, purtînd în ei puterea și seva pămîntului prielnic.

„Închipuiți-vă, — zice Vasile Martin —, una e să te întorci acasă, de la muncă, pe aleile acestea răcoroase chiar și în miezul verii și străjuite de flori, și cu totul altceva să vii pe caldarîmuri încinse de soare și prăfuite. De bună seamă, pentru că se pune întrebarea dacă oamenii n-ar avea prea mult de mers pe jos, răspund: întrucît muncitorii de la Combinatul de celuloză și cei de la Întreprinderea de construcții stau mai mult în răsăritul orașului iar cei de la combinatul siderurgic în partea de nord și de apus, nimeni nu va avea de mers mai mult de un kilometru, maximum doi. Doar cei care locuiesc în centru vor veni cu autobuzele, pe Bulevardul Oțelului”.

Vasile Martin este el însuși fost siderurgist și știe că munca în oțelărie, cu vederea prea apropiată a focului în care materia vulește dezlănțuită, creează unor oameni o stare specială, un fel de tensiune a simțurilor, și tocmai de aceea, mai adaugă, posibilitatea care se creează astfel unui oțelar ca, odată ieșit din schimb, plecat către casă, să intre în liniștea și răcoarea unui parc și să-și odihnească ochii, să se relaxeze, a fost îndelung chibzuită la Călărași și reprezintă însăși grîja pentru om în numele căreia se înălță orașul cel nou. În cadrul acestei opere de proporții, cineva s-a străduit să aibă în vedere, iată, un detaliu emoționant de simplu și de omenesc. Cînd s-a trasat

sarcina rezidării acestui oraș, de bună seamă că nimeni n-a atras atenția, în acel moment, ca muncitorii să se poată întoarce acasă, după muncă, prin parcuri odihnitoare. Și de ce să n-o spunem, orașul s-ar fi putut ridica, nou, bloc după bloc, fără un simț al ordinii în viața lui, mai mult sau mai puțin prin juxtapunere și întimplare.

La Călărași oamenii-au știut să gîndească!

● Cei care, ca să fie mai bine, își fac munca mai grea

Într-o margine, turnătoria întreprinderii clujene „Unirea” pare un șantier. Chiar lângă cuptorul în care oțelul se naște la 1600 de grade, oamenii au dat la o parte plăcile de piatră ale pavajului și hala turnătoriei s-a adîncit sub pămînt vreo cîteva metri. „Cum ne împacam noi, topitorii, cu constructorii? În parte, zice maestrul Nicolae Stecko, așa cum se și vede, chiar noi sîntem constructorii, așa că ne împacam bine. Chiar astăzi cred că am scos afară, numai eu singur, cu mîinile astea, vreo zece roabe de pămînt”. În hala turnătoriei se construiește un cuptor electric de fontă cu o capacitate de 6,3 tone, o investiție cu forțe proprii, cum zice maestrul, întrucît întreprinderea n-a plătit cu bani gheață decît cuptorul fabricat la „Independența” Sibiu și aflat de pe acum în curtea întreprinderii „Unirea”. „Investiția, mai arată maestrul, se realizează în primul rînd prin oamenii noștri, prin cei de la mecanicul-șef, însă dăm și noi, topitorii, o mîină de ajutor pentru că, e limpede, cu cît ar dura mai mult lucrarea, cu atît mai greu ar fi pentru noi”.

istorie

ate planurile, de roadele munității lor. Centrul comunei a vast santier, dominat de gîdă ale macaralelor. Celor 200 ente, date în folosință pînă a-ză să li se adauge altele, cîi găsindu-se în faza finisării, ar prelungit, între zidurile cătineri locuitori ai așezării cresc și în bună îngrijire, se extinde, le capătă un contur tot mai rea noului liceu industrial și tuia. Conform schiței de sis-localității, alte obiective im-un sediu politico-administra-l, o casă de cultură, un com— se vor înalța într-un viitor

făcut și tot ce se va mai face ti, ca pretulindeni în țară, se oliticii intelepte și mature a statului nostru, ca și oameni- Harnici. Ambițioși. Perseve-tători. Mereu neliniștiți pînă a, prin ei înșiși, a probleme- are unele nu chiar foarte sim-

espre oamenii de aici, să spu-i dintre ei sînt tineri. Comuna 3 mii de elevi, pe care pă- aduiesc să-i deprindă cit mai cinstea și cu seriozitatea, cu e pînă la capăt. Intreaga ac- pănușare, ce acoperă sute de exempli, intră în sarcina șco- făcă din ei oameni adevărați, să poată conta în orice mo- ti din Scornicești nu trebuie opți- r cine știe ce pilde sam- ma chipul muncii lor de fier- ordat și plin de sudoare, el ai tulburătoare și mai nobilă capabilă să explice exact azi ale bunăstării. stei munci, ce nu cunoaște e măsură și nici pasul în re- sat românesc ca oricare altul, eua ce leagă Argeșul de Olt ometri de Pitești și la 20 de ge cu fruntea sus spre viitor, nuseți și bucurii într-o veche e și istorie.

rafiu de ION PREDOȘANU ■

nd în hala turnătoriei va in- ne cuprului cel nou, între- avea de prelucrat cantitativ ontă și numeric mai multe din cite spune maestrul Ni- nu cantitatea i-a interesat d pe cei de la „Unirea”, pen- urmei, planul pe anul tre- deplinit aici în zece luni și i, adaugă el, fontă ar putea chiar cu mijloacele pe care ent, cu ajutorul cubilourilor ul cel nou nu-l fac așadar obținerea unor cantități în u ca fonta pe care o vor ob- „Unirea”, să fie de o calitate nu intimplător, aflăm, exi- e oamenii își privesc munca își fac munca mai grea — în mină cu încercările pro- a innoi producția, de a-i mobilitate prin care ea să ta cerinței industriei textile ișini de mare randament, cu rezistente. Anul trecut, in- a depășit planul producției peste 80 milioane lei, în ti grad de înnoire a produ- aproape 70 la sută. La sfîrși- 900 produsele întreprinderii porție de 80 la sută, repro- ernizate.

fontă mai multă, mai bună, ul Nicolae Stecko, iar ea va i bine. Este încercarea noas- mai departe gloria județu- detului nostru, distins, după ce înaltul titlu de Erou al iste. Iată de ce am cheltuit umai pentru calitate, iată străduim iar munca noastră, grea, ne face plăcere“.

AM FOST ÎN CĂLIMANI

Plouă în Călimani de citeva ori pe zi, iar zilele bune le numeri pe degete. O zi bună, pentru minerii de-aici, este ziua în care toate utilajele merg în plin, zi în care 20 000 m³ de rocă este dislocată, trans- portată și depozitată. Or, dacă primăvara și toamna plouă cu acte în regulă și dacă o iarnă cu zăpadă multă face ca două din cele trei schimburi să lucreze doar la dez- zăpezire, atunci ne dăm bine scama de ce minerii au ținut să valorifice la maxi- mum această zi bună.

Exploatarea minieră din Călimani, im- preună cu Institutul de cercetări miniere și metalurgie Baia Mare și cu specialiștii ai Combinatului minier din Gura Humorului au făcut posibilă extinderea transpor- tului gravitațional și reducerea distanței de transport prin amplasarea unor plat- forme de depozitare în imediata apropiere a carierei. În același timp, Centrul de cer- cetări pentru securitate minieră din Pe- troșani a propus utilizarea unor explozivi noi, cu putere mare de dislocare.

Urmările au fost evidente. Suprafața de rocă decopertată a fost dublată în primele șapte luni ale anului, față de aceeași perioadă a anului trecut. Altă urmare directă a optimizării producției este redu- cerea consumului specific de carburanți. Pentru primele șase luni ale anului trecut consumul specific de carburanți pe metru cub de rocă excavată, transportată și de- pozitată, a fost de 1,38 kg motorină. Pe aceeași perioadă, a acestui an, consumul specific a scăzut la 0,85 kg/m³.

Urmind să intre în funcțiune, în primul trimestru al anului următor, stația de flo- tatie este, acum, în stadiul de începere a rodajului mecanic. Aici se va face, în vi- tor, trecerea zăcămintului de sulf, cu un conținut de 19%—20% sulf, în sulf tehnic, îmbunătățit pînă la concentrația de 99,8%, prin procedee de flotare, autoclavizare, to- pire și filtrare.

Dar factorul cel mai important, care pune totul în mișcare, este omul. Chiar dacă plouă, nu din cauza lui nu se poate lucra. Utilajul este acela care cedează; se împotmolește în pămînt sau este acoperit de rocă, dacă peretele muntelui alu- necă.

Oamenii care lucrează, chiar și pe ploaie, aveau, oricum, cizme și scurte cauciucate și minuiuau excavatoare, forje și autobas- culante de 30 și 40 de tone. Erau oameni din zonă, foști crescători de animale sau foști tăietori de lemne, dar calificați la locul de muncă. Excavatoriștii Nicolae An- dreei și Ioan Isac, frații Petre și Ion Gri- goras — freziști, maiștrii Petre Rusu, Fă- nică Tărite și Vasile Lostun sînt doar cîțiva dintre cei mai buni oameni, formați odată cu întreprinderea.

„Fiind prima unitate care va exploata și prelucra minereul de sulf, cu siguranță că inginerii și subinginerii mineri vor fi atrași de însuși caracterul nou al tehnolo- giei, ne spune directorul exploatării, in- ginerul Mihai Niculiță. Subinginerii Vasile Ghișe și Vasile Miclea s-au adaptat repede și bine, iar Valentin Candrea, fiind de loc din Șaru Dornei, cu siguranță va rămîne. S-au anunțat alți 12 subingineri și 6 in- gineri mineri, iar mecanizatori în carieră, opefatori la preparare sulf și electromeca- nici de utilaje în carieră pregătim în li- ceele din Gura Humorului și Vatra Dornei și în Școala profesională din Iacobeni“.

● Trei botoșăneni la camera trei

După ora 21 se cam sting luminile în co- lonie. Unii sînt plecați în schimb, alții sînt la club la televizor, iar cei rămași — dorm. La camera 3 e lumina aprinsă. Mecanicul Mihai Jalbă, buldozeristul Gheorghe Astol- nicitei și lăcătușul Valeriu Momirleanu stau de vorbă. Ultimii doi sînt de curînd veniți pe santier. Celălalt e veteran. Și toți trei sînt din județul Botoșani. Nu i-a adus Mihai Jalbă; au venit să lucreze la mină, aici au întrebare de cei de pe la ei și s-au împrietenit.

— Cu ce i-ai încîntat, Mihai Jalbă, de-au rămas? Le-ai povestit cum vă dădeau lupii tîrcoale, pe la corturi, prin '65?

— Aș. Primul lucru la care-a trebuit să răspund a fost cam cît cîștigă unii ca ei; Gheorghe are nevastă și doi copii. A venit

să muncească și să-și strîngă bani de casă. Ai lui stau la socri, or, el vrea să aibă casa lui.

— Sînt puțin, omule. Ce vorbești în lo- cul lui? Parcă n-ar fi de față. Cum e, bul- dozeristule?

— Așa-i cum o zis. N-am nici o lună de cînd lucru și n-am luat încă banii, dar în 15 iulie eram acasă. Le-am spus că rămîn la mină și, chiar așa, c-o să ne fa- cem casă. Aici, dacă lucri bine, cîștigi bine. Nu sînt începător, am lucrat la dru- muri. N-am avut emoții și nici acu n-am. Important e să-ți cunoști mașina și să știi ce ai de făcut.

— Ai doi copii; ce sînt și ce vrei să-i faci?

— Băieți sînt, da-s mici acu. Eu poate-aș vrea să-l văd ministru, dar dacă nu-l ajută capul... Depinde ce capacități or avea ei. N-au decît să fie mecanici ca mine, numai să-i văd că se descurcă.

— Și dumneata, Valeriu?

— Adică ce?

— Adică... cine ești, ce-ți place, ce nu-ți place, ce-ți doresti?

— Am 21 de ani, am terminat școala profesională din Moldova Nouă și sînt lă- cătuș de mină. Acum fac niste cursuri de excavatorist. Pin-acu-mi plac toate, chiar și muntii, de care-i îndrăgostit nea Mihai; rău e că nu sînt fete. Te uiti după cite una ca după Maica Domnului. Satele-ncap la 14 km, iar Vatra Dornei e la 45. Cine poate spune unde-mi voi găsi nevastă...?

— Prietenii dumitale ziceau că ești in- drăgostit de muntii. Spune-mi și mie, Mi- hai Jalbă, ce te-a făcut să-ți placă atît de mult mina din Călimani?

— Am venit aici odată cu primii geo- logi. Eram sondor la explorări. Nu eram decît noi și lupii. Abia prin '70 au venit minerii. Dormeam în corturi și sub cerul liber, pe sub brazi. Cîteva cabane am făcut sîre toamnă și iarna gerul bătea sora 40

de grade. Utilajele au început să urce, la deal, tîrziu. Aveam doar un buldozer, care ducea alimente și materiale la sonde. Suia pe cărări și drumuri orbe; pînă în '72 nici pădurea nu era tăiată. Anii au trecut și acum mă simt la mine acasă.

— Oamenii cu care muncii și trăiești aici, în virful muntilor, cum sînt? Ce fel de oameni sînt? Cum sînt cînd vin și cum se fac după ce-i bat bine ploie și gerul?

— Vin, așa cum am venit eu, după un loc de muncă. La început sînt numai ochi și urechi pînă-și găsește omu locu și-i prinde rostu, apoi se-nvîrtoșează și pareă și ploie și gerul trec pe lingă el.

— De furat se fură? Unde tîneți banii?

— Mai de mult îi tîneam sub hirtia le pe noptieră și nu dispăreau. Acum îi pu- nem la C.E.C. Iar de furat nu fură nimeni. Aici fiecare știe cum se cîștigă banul. Nu ne furăm unul pe altul.

● Muntele se împarte

Masivul Călimani pe aproximativ o pe- rioadă de 100 de ani va fi frămîntat, piașă în măruntaie, de către mineri. Mai mult ca sigur că această cifră impresionează pe toți cei care o aud. Asta înseamnă, în primul rînd, un volum nemaipomenit de muncă. Milioane de tone de rocă dislo- cată, transportată și depozitată. Deci foarte mulți soferi.

În 21 iulie au sosit pe santier 48 de ab- solvenți ai Școlii mecanice auto din Siret, care au semnat contracte pe puncte fixe. Cei din Dorna se lăudau: „Sîntem 9 înși; avem cu noi și două fete. Am venit toți și toți stăm“. Către prinz i-am întîlnit, din nou, la jumătatea muntelui, pe platforma de parcare. Șeful de coloană auto, Con- stantin Cîmpoieșu, unul dintre cei mai in- cercati soferi din Călimani, făcuse, deja, o selecție: cei care nu împliniseră 18 ani rămîneau la întretinere și cu ceilalți se îndrepta, acum, bărbătește, parcă pe unde era noroiul mai mare, de fapt pe drumul drept, către basculante. Bărbatii aceștia, care pînă la 21 iulie au apucat să împle- nească 18 ani, plecau să cucerească mun- tele, cu siguranța și energia pe care li-o dau, pentru început, cîtezantia acestor opt- sprezece ani împliniți.

● Oamenii vechi conduc lucrările de pe munte

Maistrul Aurelian Maricari, împreună cu încă alți șapte maiștri, coordonează toate lucrările de la revirul II, delimitare de organizare ce cuprinde jumătatea superio- ară a muntelui. A rămas aici tot de pe timpul geologilor. Acum 20 de ani era ex- tractor de probe. În vara lui '64 încă își mai puneau întrebarea dacă nu cumva muncesc degeaba în galerie. „Pînă atunci, sulful nu apăruse decît prin probe de fo- raj. Dar atunci în vară au dat de el în galerie. La lumina lămpii electrice de min- ner, în toată bezna din jur, strălucea o pată mare, galbenă de sulf. Nici n-a mai fost nevoie să luăm probe. Acum eram convinsi, ne spune Aurelian Maricari, eram de față trei înși, un miner de la frontul de lucru, eu și geologul Emil Butnaru. Acum, toată truda noastră de ani de zile era încununată de succes. Normal, ar fi trebuit să plec din Călimani. Aici începea de-acum o altă etapă — cea de exploa- tare, dar cum era nevoie de oameni, pen- tru că cine-ți venea în virf de munte și în condițiile de atunci? Am rămas. Și de data aceasta știam că va dura mult, știam că va trebui să învăț, să mă speciali- zez în alte lucrări... Dar știi cum a fost?... Sulful ăsta parcă era copilul meu, nu-l puteam lăsa la voia întîmplării. Am rămas și m-am apucat de învățatură. M-am spe- cializat în lucrări miniere în sulf și în mî- nerit în cariere. M-am căsătorit, am un copil și locuiesc în Vatra Dornei. Acum pot să dau un sfat oamenilor de lingă mine“.

ELENA GHERA ■
Fotografiile autoarei

Centrala industrială de utilaj tehnologic și material rulant: „Sesizarea tovarășului Stoica Ion a fost verificată de Comisia pentru soluționarea scrisorilor și propunerilor oamenilor muncii din Întreprinderea „23 August”. În urma intervenției făcute de către întreprindere la Consiliul popular al sectorului 3, S. I. a primit aprobare pentru locuința din strada Negustori 29, pentru care s-au și înlocuit toate formele necesare”.

Comitetul județean Bistrița-Năsăud al P.C.R.: „Privind motivele care au dus la desfacerea contractului de muncă al tovarășului Cocos Aurel, fost muncitor la I.F.E.T. Bistrița, s-au constatat următoarele: în 1978 a lipsit de la locul de muncă 87 de zile; a condus tractorul sub influența alcoolului; a circulat pe drumuri publice fără să aibă carnet de rutierist; a folosit tractorul în scopuri personale; a provocat scandal și bătăi, în cadrul coloanei U.M.T.C.H. Bistrița etc.”

Consiliul popular al sectorului 5: „În scrisoarea adresată redacției, tovarășa Milea Elena arată că în strada Tătaru Petre 78 locuiește Stroe Eugenia, bătrână, bolnavă. Solicită sprijin în vederea internării acesteia. În urma verificărilor s-a constatat că S. E., 84 ani, nu are susținători legali și nici o sursă de venit, motiv pentru care s-a întocmit dosar de internare în cămin-spital. Dosarul a fost aprobat și înaintat la Căminul-spital Radu Vodă nr. 20, sector 4, urmând ca bolnavă să fie internată în limita locurilor libere ce se vor ivi”.

Consiliul popular al județului Olt: „Scrisoarea trimisă redacției de Rotaru Gherghina din Optășani, comuna Spineni, județul Olt a fost cercetată de către delegatul nostru în prezenta președintelui și secretarului Consiliului popular comunal și în prezenta reclamantei. A rezultat că R. G. a făcut reclamația în speranța că astfel va reuși să eludeze obligațiile ce-l reveneau dintr-un contract pe care dânsa l-a încheiat cu L.I.C. Olt”.

Întreprinderea prestări servicii București: „Cele sesizate de Ion Ciobănescu din strada Aurel Vlaicu 61 fiind conforme cu realitatea, s-a efectuat din nou reparația capitală a motorului, cu înlocuirea blocului motor și cu imputarea contravalorii reparației mecanicului Lucian Constantinescu, vinovat de efectuarea necorespunzătoare a reparației. Autoturismul i-a fost predat beneficiarului la data de 11.8.1979”.

Comitetul județean Vilcea al P.C.R.: „Referitor la scrisoarea adresată revistei „Flacăra” de către Elena Gogiu din Rm. Vilcea, prin care se arată că Nicolae Ebrașu, director la Loto-pronosport, are o comportare imorală, abuzivă față de unele femei care lucrează în cadrul unității, vă comunicăm că sesizarea se confirmă. Secretariatul Comitetului județean de partid, în ședința din 19 august a.c., analizând faptele săvârșite de N. E., a stabilit că acesta a încălcat disciplina și morală de partid și a hotărât sancționarea sa cu „vot de blam cu avertisment” și destituirea din funcția de director”.

Din partea Centralei de construcții căi ferate: „La scrisoarea dv. cu privire la sesizarea tov. Rebegea Mircea care solicită locuință, vă comunicăm următoarele: în urma repartizării cotei de locuințe pe anul 1979, unitatea i-a atribuit un apartament cu 4 camere în zona Militari, în care urmează a se muta la sfârșitul anului 1979”.

Acel ce vă scrie este pensionarul Bebel I. Crețu din Orăștie, fost elev, în urmă cu 50 de ani, al Liceului Aurel Vlaicu din localitate. În luna august a avut loc întâlnirea impresionantă a absolvenților amintitului liceu, promoția 1929. Am răspuns la apel 21 din cei 35 înscrși, 21 de pensionari care, pentru o zi, au redevenit elevi, purtând cu ei bucuria amintirilor, dar mai ales, cea a marilor împliniri ale acestor locuri, în anii noștri.

Am cumpărat de la un magazin din Slănic Moldova, unde mă

aflam la tratament, o pereche de sandale nr. 41. După 3 zile de la încălțare s-au rupt deja. Întors la magazin, gestonara mi-a dat adresa fabricii — „Bihoreana” Harghita, căreia i-am trimis pe 29 mai a.c. un colet prin poștă cu sus-pomenitele sandale și bonul de la magazin. Ajuns acasă, la Botoșani, pe 21 iunie, am avut o convorbire telefonică cu tov. Pop. șef C.T.C. „Bihoreana”, care mi-a promis că în 3-5 zile voi primi sandalele. Au trecut de atunci nu zile, ci luni, dar sandalele tot nu mi-au sosit. Oare pină la iarnă îmi vor parveni? (Dumitru Popovici, Botoșani, str. Calea Națională nr. 212)

U.J.C.A.P. Vilcea: „În scrisoarea sa cetățeanul Constantin Georgescu din comuna Frințești sesizează că la ferma nr. 3 Genuneni s-a furat cantitatea de 20 tone prune de către Elena Nuță — șef fermă, Elena Ilinescu — contabil fermă și Dumitru Cazan, magaziner. Cele sesizate se adevăresc în cea mai mare parte, conducerea unității luând măsura imputării sumei de 10 638,60 lei astfel: Elena Nuță — 6 244 lei, Elena Ilinescu 3 404,16 lei și Dumitru Cazan — 990,44 lei. Totodată, magazinerul a fost încadrat sezonier, iar contabila Elena Ilinescu înlocuită, începând cu iulie 1979”.

În luna mai, în revista „Flacăra” s-a publicat un articol privind închiderea farmaciei, cinematografului, bibliotecii și a unei alimentare din zona Rampea, cartierul Nicolina Iași. De atunci au trecut câteva luni, problemele în discuție rămânând fără răspuns. Răspuns pe care-l așteptăm cu multă nerăbdare și noi, locuitorii cartierului. (Dumitru Chirilă, pensionar, Iași)

I.C.V.L. din cadrul D.G.D.A.L. a Consiliului popular al municipiului București ne comunica, prin adresa nr. 7300/26 octombrie 1978, că la terminarea lucrărilor de consolidare și reparații a avariilor provocate de cutremurul din 4 martie, se va executa și copertina de la intrarea principală în bloc, comunicare dată la intervenția revistei „Flacăra”. Or, lucrările amintite s-au terminat din februarie 1979, iar copertina așteaptă și acum în aceeași stare. Pină în prezent I.C.V.L. nu a binevoit a ne răspunde și, ca atare, vă rugăm a ne ajuta ca acesta să treacă la executarea celor consemnate în foaie adresele pe care le-au emis în legătură cu această problemă. (Asociația de locatari, blocul W1, Vatra Luminoasă nr. 70)

De un larg interes s-a bucurat expoziția de pictură deschisă în cinstea celei de-a 35-a aniversări a Eliberării, la sediul Casei de ajutor reciproc a pensionarilor din Suceava. Ea se constituie ca un preludeu al alteia, care va fi organizată tot cu participarea pensionarilor orașului, în preajma celui de-al XII-lea Congres al P.C.R. (Veronica Iluț, Suceava)

De aproape trei luni de zile, peste riul Jiu, pe drumul național E 94, lângă Filiași, s-au luat măsuri de lărgire a podului, deviindu-se circulația spre Inești-Turceni-Filiași, un traseu în plus de 34 km. Dacă zilnic pe această arteră atât de importantă trec numai 1 500 de autovehicule, consumând, în medie, 6 litri de benzină, e lesne de văzut cum 9 000 litri de benzină sînt irosiți. Și, dacă e să împingem mai departe calculul — conform proiectului care prevede ca termen de redeschidere a circulației 12-14 luni — se ajunge la milioane litri de benzină. Iată un calcul care ar trebui luat în... calcul și de cei care răspund de această lucrare. (Dan Istodorescu, Craiovița Nouă, Craiova — Dolj)

Tribunalul județean Vilcea: „În urma investigațiilor făcute de executorul judecătoresc, în legătură cu cele sesizate revistei „Flacăra” de Constantin Birau din Tg. Jiu s-a stabilit că debitorul nu locuiește în comuna Berbești, județul Vilcea — așa cum indicase creditorul (Constantin Birau), ci în comuna Dobroteasca, satul Plugărești, județul Olt. Pe 13 august a.c. debitorul Voicu Marian s-a angajat că va plăti datoria în două rate și anume: 3 000 lei la 1 octombrie 1979 și 3 200 lei la 1 februarie 1980. Cu această oca-

zie a arătat că lucrează ca son-dor la T.C.H. Drăgășani”.

O întâmplare fericită ne-a pus în fața următoarei realități: în una din zile am descoperit un loc pe unde ieșeau la suprafața solului bășici de aer. Folosind un chibrit am constatat că acestea ard cu o flacără albastră intermitentă. Vă rugăm să publicați aceste rânduri în scopul de a atrage atenția organelor de resort pentru a le putea comunica cu precizie adresa. (Vasile Dolofan și Marin Pătru, comuna Bumbesti Pițic, județul Gorj)

În ziua de 4 august a.c. am luat din autogara Piatra Neamț autobuzul Iași — Tg. Mureș (nr. 31-IS-5923). Înainte de urcare, predasem șoferului Constantin Voicu o valiză și o geantă de voiaj, pe care le-a pus într-un loc cu destinație specială, la care avea numai el cheia. La Sotava, unde am coborât, nu mai era decît geanta. Valiza, în care aveam lucruri de aproximativ 5 000 lei, dispăruse. Nu a vrut să meargă la miliție să dea declarație. Îi scotesc direct răspunzător și doresc să fiu despăgubită. (Ileana Marțolea, Pașcani, str. Crișan, bloc PA 3, etaj II, ap. 11, județul Iași)

Nu știu cum să mulțumesc colectivului de medici de la Spitalul de neurochirurgie din Iași, oameni care, cu mult simț de răspundere profesională, devotament și abnegație au reușit să-mi salveze soția dintr-o stare foarte gravă cauzată de un an-giom intracerebral cu hemiplegie stîngă. Datorită lor, cei doi copii ai noștri trăiesc azi bucuria de a-și vedea mama din nou acasă. (Constantin Tărăbuță, Roman, județul Neamț)

Not, locatarii blocurilor de pe strada Portului din Tulcea, nu am reușit, de la începutul anului pină în prezent, să beneficiem de funcționarea lifturilor. Ne sîlim să urcăm zilnic 8-10 etaje — copii, bătrîni, viitoare mame. Ni se spune că lifturile nu mai prezintă garanție, că nu are cine să le facă revizia, că nu sînt mecanici autorizați. Sperăm că prin publicarea acestor rînduri, își vor da silința și cei răspunzători de soarta lor, pentru a le pune, în sfîrșit, pe picioare. (Eugenia Furtună și alți locatari ai Asociației nr. 15 Tulcea)

Am contractat construirea unui apartament proprietate personală prin Oficiul județean pentru construirea și vînzarea locuințelor Brașov, cu contractul nr. 365 (apartamentul fiind situat în B-dul Gării nr. 38, bl. 227, et. 1, sc. A, ap. 3). Motivul care m-a determinat să vă scriu și să vă solicit ajutorul este legat de faptul că, după cum evoluază lucrările nu se va putea respecta termenul și blocul nu va fi terminat nici în 30 XII '80, deoarece lucrările au început în luna ianuarie, iar la data la care vă scriu nici fundația nu este terminată. (Aureliu Cocos, Brașov)

În comuna Dridu, sat Moldoveni, riul Ialomîța — care curge la aproximativ 200 m de sat — reușește în fiecare an să surpe zece de metri de teren agricol din marginea așezării. Există riscul ca în doi ani de zile Ialomîța să ajungă la digul de protecție al satului. Tocmai de aceea propun forurilor în drept următoarele: repararea digului de protecție sau asfaltarea lui începînd de la Cosereni Pod, pină în satul Patru-Frați, comuna Adîncata; luarea unor măsuri de prevenire a surpărilor de teren agricol în zona Moldoveni. (Anton Alexandru, București)

Mă numesc Paul Hirjeu, sînt din Piatra Neamț, str. Chimiei nr. 2, bl. D 1, ap. 57, sc. B, et. V și vă scriu despre un necaz al meu din care nu mai știu cum să ies. De circa doi ani de zile mi-am cumpărat un frigider Arctic tip 240 L la preț de 5 240 lei. De cum l-am luat, au început să curgă și ponoasele. În numai un an de zile cooperativa locală „Deservirea” a făcut numeroase intervenții, schimbînd, printre altele, două agregate, ca în final să-și declin competența. Am apelat la fabrica Găești, care în decembrie '78 mi-a trimis un delegat. După ce a înlocuit usa frigiderului a plecat, promițînd că se

va întoarce. N-a făcut-o nici pină azi, frigiderul devenind, în așteptarea lui, piesă de muzeu.

Vă scriem despre un păs mai vechi al nostru: nevoia unei șosele care ar trebui să lege satul nostru, Bahnari, de orașul Vaslui. Sîntem 260 de navetiști la număr și asta deocamdată. În sat avem doar școala de 8 clase, toți absolvenții ei urmînd a merge la Vaslui. Absența șoselei are repercusiuni și asupra aprovizionării localității în perioadele reci. De aceea, vă rugăm să transmiteți și dv. semnalul nostru, poate așa vom fi auziți de cei în măsură să rezolve această cerere. (Grup de locuitori din comuna Bahnari — Vaslui)

În orașul Tirgu Frumos anul trecut s-a deschis o spălătorie chimică. A funcționat cîteva zile, după care a intrat sub stăpînirea unui lacăt. În sfîrșit, s-a reglementat situația dar, din nou, de mai bine de o lună de zile, stau hainele cetățenilor pe umerase, gata spălate, unitatea fiind din nou închisă. N-ar fi oare timpul să fie dat la curățat și spiritul gospodăresc al celor care țin în mină soarta curățătoriei? (Dumitru Păpușoiu, Tirgu Frumos)

I.J.G.C.L. Hunedoara: „Urmare a articolului publicat în pagina „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” din 9/VIII 1979, cu privire la sesizarea Catincăi Drăghici, din Hunedoara, str. Roma nr. 20, vă comunicăm următoarele: S-a constituit o comisie cu participarea delegatului Grupului de gospodărie comunală și locativă, stabilindu-se elementele de construcții și instalații ce se suportă din fondurile de întreținere și reparații. În prezent sînt reparate toate aceste elemente”.

Vă scrie un pensionar din Galați, Constantin Ionescu, str. Spătarului nr. 31. Nu despre orașul meu, ci despre Balvanos — stațiune unde am mers pentru tratament. Numai de liniște și odihnă nu am avut parte! La vila Căprioara, și după orele 23:00 muzica stridentă și ușile trînte au intrat în firescul lucrurilor; la cantină, meniul zilnic nu este afișat; bibliotecă există, dar mai toată ziua stă închisă; oficiul poștal are și el un program ciudat — 6 ore, cu intermitențe, iar legăturile telefonice se fac numai după-amiaza. Ce fac gospodarii stațiunii, cum rezolvă ei problemele celor veniți la odihnă și tratament?

Satul Piuș-Pietrii a fost desființat după inundațiile din 1970. Cred că era de datoria forurilor locale județene, în special, a muzeului județean, să susțină să se înființeze în locul lui un muzeu arheologic, mai ales că în nenumărate rânduri au fost făcute aici descoperiri care atestă vechimea, ocupațiile și cultura localnicilor. Se spune că la școala de aici s-a format și Mihai Vițeazul, mama sa locuind la cetatea cunoscută chiuanilor sub denumirea de Mănăstire. Din ea a mai rămas doar o piatră tocită de atîta vechime, pe care însă se mai pot descifra unele inscripții. Cred că numai și acest lucru ar fi suficient pentru a convinge că este nedrept să se termine dintr-o dată cu Piuș-Pietrii. (Nenovici Gheorghe, Constanța)

Direcția comercială pentru produse textile-încălțămînte din cadrul M.C.I.: „Referitor la articolul „Opinii despre uniforme școlare” apărut în numărul din 7.06.1979 al revistei „Flacăra”, vă facem cunoscut următoarele: Organizația comercială din Tirgoviște a luat măsurile necesare pentru aprovizionarea corespunzătoare cu sortimentele de încălțămînte necesare pentru deschiderea noului an școlar. S-a luat legătura cu întreprinderile de încălțămînte din țară care au realizate modele cu tocuri moderate și joase, putînd satisface astfel cererea pentru grupa de mărimi 24-26 cm (36-39)”.

În satul nostru, Izimșa, au fost împușcați 13 țărani în anul

1907. În amintirea lor, ca semn de adîncă cînstire, a fost ridicată o placă comemorativă plantată în marginea șoselei naționale Drobeta-Turnu Severin — Calafat. Ajunsă să nu fie îngrijită de nimeni, rămînd precum o piatră părăsită lângă margine de drum. Scotesc că nu a fost ales cel mai potrivit loc pentru așezarea ei. De aceea propun să fie mutată în curtea Școlii generale locale, cu fața la șoseaua națională și să fie dată în grija elevilor. (Ion Marica, sat Izimșa, județul Mehedinți)

Mă numesc Florica Bogdan, locuiesc în Galați, pe strada N. Bălcescu nr. 66 și vă scriu despre parcul de distracții pentru copii din centrul orașului, care a ajuns un fel de parc al plîngerii. Balansoarele sînt puține, rupte, fără scăunele, nevopsite; în mijlocul parcului a fost instalat cîndva un mecanism de rotire cu animale (pe-atunci foarte frumos), azi animalele prezentîndu-se fără picioare, urechi sau cozi; intrarea în parc se face pe niște cărămizi. Să fi uitat edilii noștri că în Galați sînt zeci de mii de copii care au cu adevărat dreptul la un parc al lor?

Mă numesc Ion Mărgărit și vă scriu din partea locuitorilor din comuna Birla-Urluieni. Aflați că la Urluieni s-a construit o școală de 10 clase care este așezată în centrul comunei. Copiii, ca să meargă la școală, trebuie să treacă un pod peste riul Cotmeana. Numai că acest pod s-a rupt, punînd la grea încercare atît pe copii, cit și pe părinți, care trebuie să-i treacă dintr-o parte în alta. Acum începe școala și ne întrebăm: ce o să facem?

Ceea ce ne îndeamnă să vă scriem este situația în care am ajuns — ne comunică Grigore Ionescu și Ion Stancu din Ploiești. Facem parte din zona de sud a orașului, zonă mult vitregită sub aspectul poluării aerului. De multă vreme „Ecarisajul” trimite asupra noastră miresuri îngrozitoare. Ne-am adresat în mai multe rânduri forurilor locale, dar am rămas fără răspuns. De aceea, propunem și pe această cale să fie mutat „Ecarisajul” la cel puțin 20 km de oraș.

Mă numesc Leonte Elena și locuiesc în orașul Dorohoi, strada Aleea Primăverii, bloc G 1, sc. A, etaj IV, ap. 17. Pe această cale, vă aduc la cunoștință că, locuind la ultimul etaj, izolația nefiind corespunzătoare, îmi plouă în apartament. Cu toate că blocul a fost dat în folosință în '76, izolația s-a deteriorat înainte de a împlini un an. În această situație am apelat la proprietar, adică la I.J.G.C.L., acesta ne-a îndrumat la constructor, constructorul din nou la proprietar și tot așa o ținem de doi ani de zile.

Mă numesc Dumitru Tudoran, pensionar nr. 1 și vin la dv. cu următoarea problemă. În zilele de 23, 24 și 26 mai a.c., am făcut figurație într-un film despre Alexandru Lăpușeanu, film ce s-a turnat la Feldioara, județul Brașov. Nu mi s-a plătit nici un ban pină în prezent, cu toate că mi s-a spus că la scurt timp o să-i primesc prin poștă.

M-am născut în comuna Pecinișca de Herculane și, de cînd m-am pomenit, știu că aveam în sat magazin și bufet. Azi, cu regret vă comunic, nu mai avem nici magazin, nici bufet, din lipsă de spațiu. Avem însă un cămin cultural construit de noi cu ani în urmă, cu bani grei și muncă voluntară, care a ajuns ca vai de el. Ne întrebăm, și pe bună dreptate, de ce așa și nu ca în restul comunelor unde spiritul gospodăresc trăiește cu adevărat? (Mihael Golopența, Băile Herculane)

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă înscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

Fost geambaș, cumpăr logică formală

Achizitorul acționează pe raza mai multor comune. El preia de la producători cotele obligatorii și cantitățile de lână, piei etc. contractate. Le preia și decide, uneori cu puteri discreționare, asupra calității. El este acela care apreciază calitatea fiecărui kilogram de lână, a fiecărei piei predate Consiliul popular contractează, achizitorul preia și decide. Achizitorul nu este în nici un fel subordonat consiliului popular. El este subordonat pe verticală întreprinderii de preindustrializare și achiziții. Tot el, achizitorul, preia de la producători cantitățile rămase în afara cotelor și obligațiilor contractuale. Pentru astfel de surplusuri, achizitorul oferă bani sau produse de schimb: deșeuri de fire de relon, textile etc.

Primul achizitor pe care l-am cunoscut în viața mea este un fost geambaș: Ion Covaciu din comuna Potlogi. Al doilea este fiica acestuia, Costache Constanța, fără nici un fel de pregătire profesională. Al treilea, despre care am auzit, Dumitru Straun, este prieten cu primii doi și ocupă funcția de gestionar la depozitul cu mărfuri achiziționate. Covaciu este analfabet. Fiica a lucrat trei ani ca muncitoare necalificată la o întreprindere din Titu. Dumitru Straun a scăpat de mai multe ori de rigorile Legii 18: asă mare, autoturism etc. Familia Covaciu, tată, mamă, fiică, ginere și doi nepoți au cumpărat recent casa preotului, una între cele mai frumoase din sat, cu 90.000 lei, după informațiile primite la Consiliul popular, o mașină Dacia 1300, au renovat casa, l-au adăugat anexe, magazii, garaj, au cumpărat aparate de radio, televiziune, casetofon, mobilă și continuă să adauge mereu noi și noi dotări, falanșă, baie etc. În timpul unei percheziții, un sumnat sărac aflat de față purta în sine 7.000 lei. Un fapt este în afara oricărei îndoieli: mulți achizitori se îmbogățesc peste noapte.

Printre alte mărfuri găsite în magazinele anexe ale bogatei case s-au găsit și 1.000 kg fire de relon. Firele de relon aparțin întreprinderii, desigur, are le-a predat achizitorului ca produse de schimb. Un kilogram de fire costă 2 lei. Primul cetățean chestionat asupra prețului cu care familia Covaciu vinde aceste fire a răspuns: 150 lei. El cumpărăse patru kilograme și plătiase 600 lei. Prin extrapolare, numai din acest lot familia Covaciu putea obține prin speculă 120.000 lei. Normal, aceste fire ar fi rebusit oferite contra lână, piei etc. Familia Covaciu susține că așa și procedează și probează în apărare cu adevărate. Prima adevărată verificată de noi era falsă.

Al doilea la fel, ca și a treia și așa mai departe până la sfârșit. Întreprinderea de achiziții din Tirgoviste, prin reprezentanții ei, directorul și contabilul-șef, susține că aceste falsuri n-au nici o importanță. Statul este interesat să obțină lână și piei. În de la Popescu sau Ionescu, ci de la Ricine. Ce importantă poate avea faptul că în adevărată scrie Ionescu și în realitate lână și pieile au fost preluate de la Popescu? Achizitorul preda și lână și piei? redă. O dovedesc actele care, în fața producerii întreprinderii, au forță de convingere mai mare decât realitatea. Actele exprimă precis și fără echivoc că familia Covaciu se numără printre achizitorii unitați. Dealtfel, susțin reprezentanții întreprinderii, există o circulară a Centralei care prevede neobligativitatea producătorului de a se legitima când se prentă la schimb. Tovarășul producător poate declara orice nume îi convine. Dacă familia Covaciu face speculă, o privește, și răspundă în fața legii. Dacă e prinsă! și conducerea, însă nu crede.

Si totuși, familia Covaciu vinde fire de relon la preț de speculă și această activitate este cunoscută nu numai în comună, ci și mai departe, până la București. De unde are familia Covaciu relon pentru speculă? Teoretic, și practic, după părerea conducerii întreprinderii, n-are de unde. Si dacă n-are de unde înseamnă că și face speculă.

În spațiile magazii ale familiei Covaciu au mai fost găsite circa 80 kg de lână calitatea întâi, după prima declarație a lui Costache Constanța, și ai multe piei. Lână nu era înregistrată desigur, nici pieile. Directorul întreprinderii de achiziții și-a însușit punctul de vedere al achizitorului: lână urma să se declare luna următoare.

Am avut pe această temă cu conducerea întreprinderii o discuție, în ce ne privește sinceră. Să presupunem, am spus, că achizitorul cu conștiința cetățenească la felul unui fost geambaș dorește să se îmbogățească rapid și fără just temei. Să aveghetor absolutist asupra întregului sistem de colectări și achiziții pe raza mai multor comune, el reușește să-și eze un stoc personal. Înșală mai mulți producători, hotărînd o altă prioritate a calităților decât cea reală (producătorul aduce 100 kg lână calitatea întâi, a doua și 20 a treia, iar achizitorul ctează invers). Pe unul dintre ei îl favorizează. (Totalul rămâne neschimbat, pensându-se.) De la ultimul primește ele avantaje: lână neînregistrată. Cum ate fi împiedicat, prin actualele norme control, un astfel de procedeu?

Răspunsul, în esență, a fost: un astfel de procedeu este imposibil de îndeplinit intrucit producătorii ar protesta. Dacă ar protesta, am mai întrebat, cine i-ar ajuta? Și am aflat că în asemenea cazuri un lucrător al întreprinderii s-ar deplasa imediat la fața locului. Cu ce? Am insistat. Cu mijloacele care ne stau la dispoziție, mi s-a răspuns. Ceea ce înseamnă: după o zi, după două, timp în care producătorul, firește, trebuie să aștepte. Contabilul-șef afirmă că în treizeci de ani, de când se ocupă de acest sector, nu cunoaște un singur caz de nemulțumire. Nu comentez în nici un fel intenția pe care o ascunde această afirmație. Ulterior, Constanța Costache mi-a mărturisit că cei mai mulți pleacă nemulțumiți. De vină însă nu este ea, ci baremurile care au fost stabilite. În comuna Corbeni, unde am discutat cu mai mulți ciobani, am aflat că de vină nu sînt staturile ci chiar Constanța Costache, cu alte cuvinte aprecierea achizitorului. Adevăr confirmat de însuși vicepreședintele consiliului popular al comunei Potlogi care ne-a pus la dispoziție mai multe cazuri de țărani care au preferat să predea lână la București sau aiurea numai ca să scape de judecățile Constanței Costache, fără nici o pregătire profesională, fiica fostului geambaș Ion Covaciu.

După campania de colectări urmează lungă perioadă a achizițiilor. Achizitorul primește bani și un stoc de produse de schimb pentru a fi oferite producătorilor. Este cunoscut faptul că prețurile de achiziție sînt mai mici decât prețurile de pe piața liberă. Pentru cointeresarea producătorilor, Centrala de preindustrializare și achiziții a hotărît să le pună la dispoziție mărfuri pe cit de căutate, pe atît de greu de găsit și la prețuri de citeva ori mai mici: firele de relon, de exemplu, cu unele defecte de fabricație costă în sistemul de schimb numai 32 lei kg față de circa 200 lei pe piața liberă. Predai lână, obții bani sau produse. Si pentru ca sistemul să fie și mai stimulat, cel care predă lână pe lingă produsele echivalente primite mai poate solicita contra bani, tot la 32 lei kilogramul, dublul cantității primite la schimb. Predai un kilogram de lână, primești să zicem două de relon în schimb și mai poți cumpăra alte două cu același preț redus.

Dacă achizitorul ar vinde firele de relon cu 150-180 lei kg, la 10 tone de relon, speculantul poate obține un milion de lei bani gheață și neimpozabili. Din această perspectivă am întrebat conducerea întreprinderii din Tirgoviste în ce fel poate fi prevenită această tentație și, pe scurt, răspunsul este acesta: statul este interesat să stringă tot ce se poate stringe ca materie primă: lână, piei etc. El pune la dispoziția întreprinderii și întreprinderile pun la dispoziția achizitorilor sume de bani și produse. Pentru atîtea tone de lână primite, atîtea tone de relon date. Simplu. Statul nu poate pierde. El nu poate fi păgubit, atîta timp cît vrea lână și lână are. În ce privește specula, pînă acum ea, conducerea întreprinderii, n-a fost sesizată. Contabilul șef a fost chiar și mai categoric susținînd că specula ar fi imposibilă intrucit numai un imbecil ar putea crede că-i merge.

Si, poate, chiar așa ar sta lucrurile dacă circulara centralei prin care se stipulează neobligativitatea producătorului de a se legitima n-ar fi interpretată în fel și chip, anulîndu-se în

fapt două din comandamentele fundamentale ale oricărui sistem bazat pe o economie etatizată: evidența și controlul. Întreaga evidență a Constanței Costache era, așa cum am mai spus, falsă. Nici o adevărată eliberată nu corespundea nici ca nume, nici ca loc de domiciliu, nici ca semnătură cu persoana indicată. Costache Constanța, la fel ca și conducerea întreprinderii, susține că ea a scris pe adevărate ce declarau oamenii, dacă ei au mințit, a mințit și ea. Deci, dintr-o dată, fără puțința de a identifica persoanele ce au predat lână la achiziții, nu se poate verifica prețul primit pe firele de relon.

Nu poate fi controlat nici dacă, conform legii, predătorul lîinii este cel care a cumpărat cealaltă jumătate din cantitatea de produse care poate fi vîndută pe bani numai lui, celui care se supune sistemului de achiziții.

În sfîrșit, nu se poate verifica însuși faptul dacă acești predători există sau nu, dacă nu cumva este vorba de un stoc personal, caz în care achizitorul care primește spre schimb 10 tone de fire de relon își poate însuși un milion de lei bani gheață și neimpozabili.

Conform acestui sistem, controlabil nu poate fi decît delictul flagrant. L-ai prins cu mița în sac sau nu. De aici și liniștea Constanței Costache și stereotipia răspunsurilor: „La noi așa ceva nu se poate, totul e perfect”. Si într-un fel, chiar este perfect.

Ca să ne convingă că specula este un fapt greu de presupus, contabilul șef afirma chiar că deșeurile sînt într-o asemenea stare încît cu greu pot fi găsiți clienți care să le cumpere cu 150 lei kilogramul. Iată ce relatează Nicolae Rădulescu, procuror pentru Tribunalul Suprem: „Aflîndu-mă în concediu de odihnă în comuna natală, Potlogi, mai mulți cetățeni m-au sesizat că familia Covaciu s-a îmbogățit prin practicarea unei intense activități de speculă cu fire de relon, cu cupoane de stofă, pinzeturi etc.

În perioada în care m-am aflat în comună, m-am convins personal că la locuința familiei respective avea loc un adevărat pelerinaj al celor care veneau să cumpere așa-zisele deșeuri de relon. Activitatea de speculă a familiei respective este atît de cunoscută în împrejurimi, încît cei care vin să cumpere nu sînt numai localnici, ci și persoane din comunele învecinate, ba chiar din localități îndepărtate, din județul Ilfov sau București. În ziua de 25 iulie a.c., un vecin al familiei respective m-a sesizat că în curtea speculanților a intrat o autoutilitară cu număr de înmatriculare din județul Harghita, din care s-au descărcat mai multe baloturi cu fire de relon. Împreună cu doi militieni ne-am deplasat la fața locului și am constatat că mașina aparținea Fabricii de lână pieptănată din Miercurea Ciuc, că mașina, din ordinul șefului serviciului de aprovizionare, se deplasase direct la adresa achizitoarei, pe foaia de parcurs adăugîndu-se ulterior mențiunea Tirgoviste-Potlogi. În prealabil, Constanța Costache fusese ea personal la Miercurea Ciuc ca să aranjeze acest transport.

În afară de firele de relon, Costache Constanța face afaceri asemănătoare cu cupoane de stofă pe care le primește drept „deșeuri” de la diverse fabrici de confecții...”

Nu știm ce-a obținut Costache Constanța în deplasarea ei la Miercurea Ciuc. Ea susține că a fost să vadă numai deșeuri de marfă este vorba și că numai în timpul de acolo se găsea și șeful serviciului de aprovizionare de la întreprinderea care o patronază. Știm, în urma verificării efectuate, că marfa primită drept deșeuri este, în ciuda aparentei ei învîlmășeli, în perfectă stare. Și mai știm că marfa vîndută pînă atunci cu preț de speculă este și ea în perfectă stare.

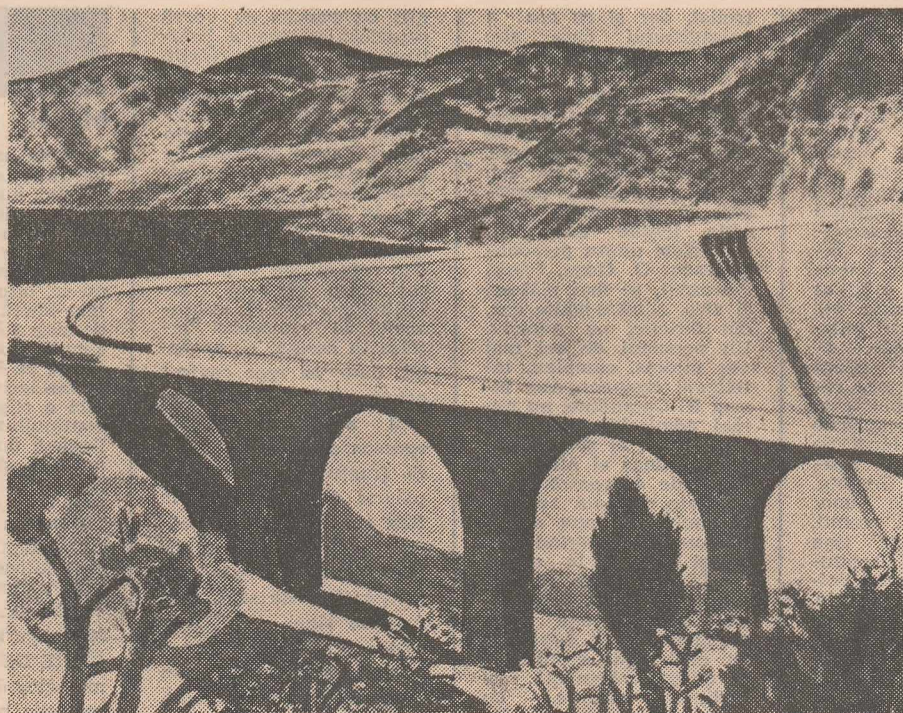
Centrala din București a delegat recent un bărbat destoinic și priceput în persoana revizorului Ion Vasilescu ca să cerceteze căile fraudei. O revizie contabilă se bazează desigur pe documente contabile. Circulara amintită, care aparține tot centralei, anulează documentele contabile, cel puțin în cazul de față. Nu știm cum o să se descurce Ion Vasilescu, știe el și avem deplină încredere. Lămurirea împrejurărilor concrete ale cazului Constanța Costache rămîne în continuare pe mina vajnicului maior de miliție Ilie Vlad și a revizorului Ion Vasilescu. Pe noi ne interesează în speță mai mult sistemul care a făcut posibil ca mecanismul de colectare și achiziție din comuna Potlogi și din comunele învecinate să se bazeze pe vectorul de forță alcătuit din fostul geambaș Ion Covaciu, fiica acestuia Constanța Costache și gestionarul Dumitru Straun, client vechi și permanent al Legii 18.

Primarul comunei Potlogi, Ștefan Neagu, afirmă că actualul regim de funcționare a achizitorilor, exclusiv pe verticală, subminează însuși principiul care l-a generat și diminuează pînă la anihilare orice posibilitate de control pe orizontală, la nivelul comunei. Consiliul popular este cel care încheie contractele cu producătorii. El duce muncă susținută, de la om la om, pentru sporirea acestora. Este o muncă delicată și nu de puțin ori anevoioasă. Achizitorul vine cu puteri discreționare în preluarea mărfii contractate de consiliu. Consiliul încurajează. Achizitorul, așa cum am văzut că procedează Constanța Costache, descurajează. Am putea dubla cantitățile contractate, spunea ciobanul Ion Băreanu, dacă o fac însă ar însemna să mă duc în altă localitate, la un alt achizitor, sau la București cum merg unii. Femeia aia nu știe bine nici cum o cheamă și decide că lina nu e de calitate pe care o știu eu.

Practic, premisele înseși ale funcționării mecanismului de achiziții, așa cum este el gîndit în centrală, sînt anacronice, fiindcă este anacronic și nedrept să întemeiezi o instituție pe-ideea că țaranul se sustrage formelor instituționalizate. La drept vorbind, spune Ștefan Neagu, chiar sistemul achizițiilor în actuala lui funcționare stimulează ca producătorii să nu contracteze de la început întreaga cantitate. Se înlocuiește astfel un delăsător prezumtiv: țaranul, cu un speculant sadea: achizitorul. Pentru mărfurile pe care le primește spre schimb, achizitorul nu decontează cu materii prime decît jumătate. Pentru felul cum se folosește restul de marfă nu există decît o evidență formală care fertilizează și mai mult terenul speculei. Tentație, poartă deschisă către speculă, asta înseamnă a da unor elemente înapoiate sau foarte înapoiate mărfuri pe mină, posibilitatea de a le folosi fără nici un control. Dorință de inavuțire. Într-o comună, inavuțirea fără just temei nu poate fi realizată decît fie prin spolierea țaranului, fie prin delapidare în dauna obștii. Statul nu pierde, spunea directorul întreprinderii din Tirgoviste. Pentru atîta lână el dă atîtea produse. Statul pierde nu prin ceea ce primește, ci prin ceea ce nu primește: vezi acel „Am putea dubla cantitățile din contracte...” Pierde prin subminarea forței morale a unor dintre membrii săi și mai ales pierde prin subminarea chiar a pirghiei economice de bază prin care el își asigură materia primă: sistemul contractărilor. Actualul mecanism de achiziții așa cum a fost el gîndit în centrală, mai susține primarul Ștefan Neagu, face din achizitor un fel de stat în stat. Este timpul și este cazul ca și această instituție să fie reînnoită în conformitate cu mecanismele și principiile noi de organizare și conducere economică. Această activitate trebuie în primul rînd subordonată comunei, controlată și îndrumată de comună în conformitate cu interesele reale ale statului, cu modificările din structura psihologică a țaranului, cu noile sale trăsături și interese. Este neeconomic în ultimă analiză să pui față în față și într-o relație de subordonare țaranul, producătorul pe de o parte, iar pe de altă parte achizitorul așa cum îl știm pe el și categoria socială din care se recrutează de cele mai multe ori. Ca să dea totul, producătorul vrea puține lucruri, puține dar sigure, și în nici un caz deșeuri de peredele sau confecții. Se face comerț și cu așa ceva și din păcate operațiunile numite achiziții acoperă astfel nu numai o îndeletnicire perimată, ci și indivizi fără profesie, animați de gîndul numit pe limba lor chilipir.

femeie care n-a fost în toată viața ei în stare să muncească decît citeva luni ca muncitor necalificat devine peste noapte mandatară de mărfuri, comerciantă pe picior mare, depozitară de valori, proprietăreașă cu autoturism la scară, intră în relații cu fabrici care-i transportă marfă în fața casei, decide în fața țaranului muncitor, apreciîndu-i munca, iese din subordonarea comunei și împreună cu tatăl ei, un fost geambaș, și cu prietenul Dumitru Straun, gestionar inavuțit la rîndu-i peste noapte, nu se subordonează decît unei singure forme de control: flagrantul delict. Este inechitabil, și mecanismul care favorizează inechitatea în țara noastră este anacronic și în afara legilor.

NICOLAE CRISTACHE ■

NICOLAE GROZA: Peisaj compozițional „Barajul”

Rubrică realizată cu sprijinul Procuraturii Generale și al Miliției județene Dimbovița

Eveniment cultural

O tulburătoare seară de teatru pe micul ecran

Televiziunea ne-a oferit săptămîna trecută o dramatizare după povestirea „Imbrățișarea mortului” de Al. Philippide. Un text profund, tenebros, o melodramă compusă savant, într-un decor vechi, crepuscular. Dramatizarea intitulată „Imbrățișarea fratelui”, semnată de George Mihalache-Buzău, relevă caracterul puternic, paradoxal, un conflict dur care confruntă doi frați descoperiți tardiv din cauza lășității criminale a bătrînului și vulnerabilului lor tată. Ca într-o dramă romantică, lupta se decide între bastard și fiul legitim, între fiul rădăcitor și fiul cuminte, domestic, între fiul ratat, victimă a sechelelor sociale și fiul realizat din perspectiva idealurilor burgheze, de castă. O confruntare prelungă, agonică în umbra dolului bătrînului profesor, mort departe de viața dezlăntită, care lasă prin testament, neatestat legal, o mare sumă de bani pe numele fiului umilit, ca o răscumpărare a greșelilor propriului său trecut. Pînă cînd în clocotul înfruntării prilejuite de banii lăsați moștenire, fiul rădăcitor, marcat de disperarea agresivă a celui care a pierdut la ruleta vieții din cauza condițiilor sociale dramatice, și fiul scrupulos, pedant, superior, sigur de sine și de drepturile sale, se spulberă reciproc, cu voluptate, cu patimă.

Dincolo de atmosfera aceasta învăluită în ceață, descinsă din proza românească a secolului trecut și a începutului de secol douăzeci, dincolo de aerul închis și torturant al conacului în care se coasună drama, demne de admirat la acest text mai puțin exclamat de cronicari, sint arta povestirii, a concentrării tensiunii dramatice (în ciuda unor momente rarefiate și a unei interpretări unilaterale ce aparțin semnatarului dramatizării), a înfruntării dintre caractere puternice, tranșante, replica bogată, luxuriantă și totuși nervoasă, farmecul limbajului și al stării de incertitudine și de mister.

Speacaculul televiziunii a fost pregătit minuțios. Decorul a marcat bine atmosfera. Luminele au căzut stranii și neliniștitoare în spațiu. Umbrele lungi, verticale și reci au circumscriș exact limitele dramei. Aparatul de filmat, a alunecat firesc și fără stridențe. Cadrele au fost bine gândite și simpluoase. Ușor sofisticate în secvențele din epasonicarie! Miza în scenă a fost plină de sugestii și logic motivată de desfășurarea splendidului turm de replici dintre personaje. Sonorizarea, ca niciodată, precisă, fără scăpări de microfon. Vocele au sunat infundat, pluşat. Muzica a fost insinuantă. În sfîrșit, Carmen Dobrescu a demonstrat că e o bună regizoare, că e un artist autentic căruia i se pot încredința spectacole grele de televiziune. Ce bine ar face redacția de teatru dacă ar oferi regizorilor săi texte grave, texte profunde din literatura română contemporană, în locul unor producții teatrale schecletice, în locul unor piese așa-zise de actualitate, în care personaje principale devin lucrurile, obiectele, ideile fără viață adevărată, nu oamenii, acești oameni minunati din viața noastră de toate zilele. Carmen Dobrescu a avut în față o partitură densă, încărcată de viață, chiar dacă e îndepărtată de noi în timp, chiar dacă evenimentele personajelor sînt depășite, o partitură plină de rezonanțe în planul conștiinței, plină de sensuri, de poezie și vis. Și a lucrat cu dragoste pentru meseria, pentru text.

Costel Constantia — în rolul fiului rebel și dezmoștenit din cauza unor implacabile legi sociale și a trădărilor de caracter, a jucat uneori magistral. A avut momente halucinante, cînd s-a abandonat parcă pe sine ca actor, trăindu-și eroul ca om. A gesticulat uneori, e adevărat, nepermis de mult, obositor, supralicitînd drama personajului și vulgarizînd-o. A făcut adică prea mult din personajul sau un individ exclusiv vindicativ și chiar huligan, cînd ar fi trebuit să insiste mai mult pe drama tinărului care, reîntors din război, înșelat, nu reușește să se regăsească într-o societate a prăbuserilor. Nicolae Pomoze, cu aerul său de prinț nordic, uluit și aparent dezarmat în fața evenimentelor, a fost un rezonator desăvîrșit. Acest actor știe să secondeze cu inteligență și cu mare rafinament, fără ostentație. Calm, lucid, stăpîn pe mijloacele sale actoricești, cu o anume detașare față de rol, frămîntat în limitele esteticului, actorul trece ușor, gradat, de-a lungul reprezentației de televiziune, la momente de paroxism și de boală, la violență și cinism, rămîind permanent în sfera credibilului, a autenticului. Fory Etterle, cu prestanța sa descisă parcă dintr-un nobil tablou de familie, cu o mișcare elegantă, rostind apăsător replicile cu o dicțiune ușor pedantă, prețioasă, a fost convingător în rolul „bătrînului” măcinat de remușcări, melodramatic și necruțător. Elena Sereda, atît de expresivă, atît de caldă, în rolul bătrînei servitoare credincioasă și bănuitoare, ne face să rezerfăm lunga ei absență din film și de pe scenă, absență datorată desigur unor nefaste conjuncturi regizorale.

Speacaculul de televiziune intitulat „Imbrățișarea fratelui” se încheie printr-o tragedie. Imbrățișarea e a mortii! Aparatul de filmat alunecă lent peste trupurile inerte ale celor doi frați înecați în bancnote de hîrtie — simbol al absurdității unei lumi în care lăcomia și banul aruncă mersu alte și alte cadavre la tîrm. Din perspectiva timpului, Al. Philippide, poetul astral și carnal al voluptăților terestre și al combinațiilor abstracte, rămîne astfel în posteritate și pentru înclinatia sa spre dramă, prin speacaculul filmat pe care ni l-a oferit televiziunea într-una din serile trecute.

ADRIAN DOHOTARU ■

Profesiune de credință

Regizorul trebuie să fie, într-un fel, un om al Renașterii

De cîteva luni lucrez în pararel la mizanscenă a două spectacole cu piese diferite ca temă, timp și loc de desfășurare a acțiunii. E vorba de „Proștii sub clar de lună” de Teodor Mazilu și de „Regele Lear” de William Shakespeare. Experiența este tulburătoare. Una din piese, prima, trebuie montată apelînd la elemente din registrul tragicomicului, al grotescului, cealaltă solicită investigația tragicului pur, a durerii omenești. Deși aparțin unor lumi și vremi diferite, ele se vor adresa publicului contemporan și, prin urmare, modalitățile de interpretare trebuie racordate la experiența de viață și de istorie a spectatorului din stal, la puterea lui de receptare, de înțelegere. Regizorul, în această situație, are la îndemînă o trupă de actori pe care îi conduce prin meandrele textului, conștient că aceștia sînt singurii în măsură să-i transfigureze intențiile. Iar actorii sînt, evident, și ei, niște oameni, niște contemporani! Esențial este să-i ajutăm să exprime exact sensurile textelor și să stabilim punți de legătură reale cu publicul, să-l punem în stare de a medita asupra destinului său, indiferent de timpul, locul și tema acțiunii. Actorii devin astfel măști ale lumii, trecînd peste toate barierele convențiilor. Totul e ca prin chinuitoare zile și nopți de repetiții.

printr-un efort concentrat, de la mașinist, electrician, contabil, secretar literar, pînă la director de teatru, actor și regizor, să realizăm un spectacol al zilelor noastre, o sărbătoare a spiritului. Deci, nu o sărbătoare în haine de gală, în toatele strălucitoare, ci o sărbătoare interioară. În fond, teatrul are menirea de a acționa asupra conștiinței și de a-i face astfel pe oameni mai frumoși, mai bine pregătiți pentru viață. Fără acești oameni, fără acest public minunat care vine la spectacole seară de seară nu ar mai exista comunicare și noi nu am mai avea nici un rost. Esențial este de asemenea să ne adresăm publicului în așa fel încît să ne înțelegă pînă în cele mai mici amănunțe. Nu accept în acest sens experimentalul de dragul experimentalului, dar nu accept nici fuga de experiment. În teatru, experimentalul este obligatoriu. De ce? Pentru că mi se pare că teatrul a rămas mult în urmă față de celelalte arte. Evident, în ceea ce privește modalitățile de expresie! Teatrul se joacă în același fel, aproape, ca acum cîteva sute de ani. Pe cînd în muzică, după intervenția lui Schönberg, Bartok și Enescu sau în plastică, după experiența lui Brâncuși și Picasso, cele două arte și-au schimbat mult înfățișarea, se dezvoltă pe alte lungimi de undă. În teatru, mare revoluție încă nu s-a produs! Desigur, teatrul depinde de cuvînt și în acest sens teatrul a evoluat totuși, dar mai ales lingvistic, prin vocabular. Ca modalități de exprimare scenică însă nu s-a mai înfăptuit nimic nou. Lată de ce sîntem obligați să încercăm noi și noi modalități de expresie, fiecare după posibilitățile sale, pentru a ridica nivelul de exigență a spectacolului de teatru.

De aceea regizorul, personaj-cheie în teatru, trebuie să fie un om complet, un fin psiholog, un bun pedagog, cu o cultură impecabilă și cu o informație cît mai la zi în toate sferele cunoașterii. În ora sinteză. Într-un fel, un om al Renașterii. În acest sens, cred că maestrul nostru al tuturor oamenilor de teatru, este Liviu Ciulei.

KINCSES ELEMER ■ dramaturg și regizor de teatru

Superba clepsidră

Tăcut, nu din timiditate, ci doar pentru că a auzit
Prea multe vorbe de clacă,
Imbrăcat în pantalonii care șochează,
Dindu-le mici frisoane, doamnelor,
În calmele ore de după-amiază,
Atunci cînd plutește inconștientul „dacă...”
Dacă ar reveni tinerețea, dacă nu ar exista veșnicul aragaz,
Vașnicul aragaz cu plita-nclaiată...
Atunci, purtîndu-și superba clepsidră a virstei
Ca pe o strălucitoare și cinică bombă incendiară,
Zimbește și-așteaptă ceva : un miracol, o simfonie,
O fată din garoafe și din ceară,
Un poem, o ascensiune pe Virful cu Dor,
O iarnă, un cuvînt cinstit,
O mină fermă, zîmbetul tatălui rădăcitor,
Zîmbetul atîtor oameni care uită că în el
Mai doarme încă bietul copil ce tinjea după bicicleta prea scumpă
Și că, aceluși copil, trebuie să-i vorbești în șoaptă,
Pentru a nu răni coaja de miere și tei,
Atît de tinăra, atît de plîpîndă...

PIA OLARU ■

CAP LIMPEDE

De la o zi la alta

De prea multe ori — nu sîntem primii care o spunem — cărțile de memorii sînt nu doar caduce, ci și criptice. Ele urmăresc atît de strict geografia epocii, încît cititorul de astăzi nu se poate mișca prin paginile fără ghid. Ele, aceste puștini, sînt incompreensibile nu numai prin numele propriu, prin datele și evenimentele dezbătute, ci și prin unghiul de abordare care ține în asemenea măsură de dialectica specială a evenimentului încît, fără cheia secundelor — sancțiune, aprobare, denunțare — par de neînțeles. Prin cartea sa de memorii intitulată „De la o zi la alta”, scintilelor publiciste și critic de artă care e N. Carandino ne oferă, ca puțin alții, astfel de chei, invitîndu-ne la o viziune de sus a materialului, prin paginile

care, urmărite cronologic sau considerate în parte, luminează o epocă în însăși substanța ei, prin mijloace subtile, polemice, dar și profund fidele adevărului. E un jurnal-document al unei sensibilități de excepție, al unei inteligențe iradiante, al unui spirit în perpetuu neastîmpăr, lucid-irascibil, cu ace de iridii îndreptate spre tot universul, perforînd totul ca să încerce rezistența, temeinicia, autenticul, adevărul, e, peste toate, jurnalul-document de epocă al unui om de stînga, rămas credincios, prin toate aventurile și avaturile existenței, unui ideal de viață și de cultură asumat din fragedă tinerețe. Portretele făcute unor pontifi politici ai vremii, ca și unor glorii (sau false glorii) ale literaturii, teatrului, publicisticii etc. sînt memorabile. N. Iorga, I. Vineu, E. Lovinescu și lumea lui, V. Eftimiu, M. Sebastian, L. Kalustian, Hariclea Darclee ș.a. sînt pictați pe peretele timpului cu mîna sigură a unui artist por-

trist, dar și cu cea a pelsagistului care știe cum să-i cuprîndă în pelsajul, în aura, în învălurirea și în culoarea epocii, fără de care personajele și viața lor ar rămîne doar niște simple scheme. Se mai întîmplă, pe ici, pe cola, ca unele personaje să fie privite prin niște lentile încețoșate, prin niște umori personate (cazul O. Goga, Camil Petrescu), se mai plîtesc, al zice, și niște polițe, dar, din ferichire, nu excesiv. Un personaj de cel mai viu interes, complex, inteligent creionat, este însuși N. Carandino, nu numai admirabil cronicar al unui timp, ci și protagonist pătîmăș al lui. Nici urmă de egocentrism, de vanitate, cu toată aparența contrarie, acest autor-personaj urmărește în tot și în toate, în manifestările artei ca și ale vieții, un „stil”, salutîndu-i prezența sau acuzîndu-i absența, după caz, cu exclamații entuziaste, cu critică vehementă, cu tachinări gaiale, cu punctări prompte, cu făcutul din ochi, cu nostal-

gie, cu poezie, cu vervă caustică, cu accente justifiabile. Dar totul convertit, la rîndu-i, într-un „stil”, sancționarea evenimentelor și a oamenilor făcîndu-se, în cele mai multe cazuri, într-o manieră de o eleganță desăvîrșită. Altitudinea ideilor, pasiunea în apărarea lor, plăcerea de a mitralia obiecte, subiecte și situații, dar refuzul de a le face caricatura, dintr-un infailibil instinct al echilibrului, al frumosului înțeles în esență, și, probabil, dintr-un rece confort estetic, toate aceste pagini scrise scintilelor, spumos, cu turnuri de frază franțuzească, scoțînd pâlăria de epocă doar în fața acelor care o merită, neslăbind nici o clipă gulerul tare ale exigenței (față de alții, ca și față de sine), fac din cartea lui N. Carandino o carte de memorii cum n-am mai citit de mult.

ILIE PURCARU ■

Mihail, ciine de circ

Nu am recitat cartea lui Jack London, în mod special, înainte de a vedea această ultimă realizare a lui Sergiu Nicolaescu (și nici nu era cazul dealtfel, pelicula prezentîndu-se, oricum, ca o adaptare liberă — deci o operă de sine stătătoare și nu o simplă ilustrare), dar țîn minte că în copilărie, la prima lectură nu am fost nici o clipă scot de discontinuitatea acțiunii, de ilogicalul unor episoade, de apariția și dispariția nejustificată a unor personaje, așa cum am fost la viziunea filmului, acum. Producție a Studioului cinematografic „București”, împreună cu un studiu din R.F.G. („Tele-München”), „MIHAIL, CIINE DE CIRC”, un film mai ales destinat copiilor, nu prea reușește — am constatat asta pe viu —

să-l amuze, să le stîrnească interesul, decît pe a locuri și atunci pentru scurt timp. Erorile derivă din structura dramatică a filmului, din „scritura” sa și dacă nu știu cum vor să rătă episoadele TV pentru versiunea germană știu în schimb că versiunea prezentă la noi pe marele ecran sub formă de film de lung metraj este departe de ceea ce ar trebui să fie, adică un film antrenant, bine ritmat, bogat în umor și episoade palpitate. Nelipsit, repet, unele de momente nostim (vezi, de pildă, cîntecul cățelului, sau lupta căpitanului de vas cu Mihail filmul își dă permanența senzația că autorii străduiesc să evite monotonia. Interpretul rolului principal, Karl Michael Gler, este o prezență greabilă și atît. Dintre interpretii noștri — Sergiu Nicolaescu, Heana Popovici, Ernest Mafte Amza Pellea, Ion Besoiu — mari actori, în rolul

Senzaționale descoperiri arheologice:

De la Cugir la Singidava, o întoarcere în timp cu peste 2000 de ani

● Pentru cugireni, arheologia e o pasiune de dată recentă. Este adevărat, pe seama unor „comori” găsite cândva pe Dealul Cetății, lumea a brodat povești întortocheate, din care însă era greu de ales adevărul. Cineva totuși s-a întrebat: de ce i se spune colinei aceleia din preajma orașului Cetate, când orice urmă de asemenea construcție lipsește, cel puțin la prima vedere, la o privire superficială? Și despre ce „comori” să fie vorba? Vor fi având ele vreo legătură cu legendara, inexistentă cetate? Celei de-a doua întrebări i s-a aflat răspunsul repede: cîțiva copii, jucîndu-se de-a cine știe ce la poala dealului, descoperiseră o mulțime de monede, cu care își umpluseră șepcile și buzunarele, spre bucuria celor... pricepuți în aprecierea valorilor. Transformate în lingouri, li s-a pierdut urma... În consecință, au fost recuperate puține exemplare din cele două tezaururi identificate întâmplător, suficiente totuși pentru a trezi interesul oamenilor de știință. Dar cetatea? Oare legenda nu avea un punct de plecare real, situat undeva, în timp, dincolo de memoria ultimelor generații?

Au trecut cîțiva ani. Cetatea există. Au dat de urmele ei doi reputați arheologi: prof. univ. dr. Ion Horațiu Crișan, de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, și prof. Florin Medelet, directorul Muzeului Banatului din Timișoara, cîndva student primului, astăzi colaborator apropiat al celuișii, ajutați de un grup entuziast de heologi amatori, despre care vom vorbi va mai jos. Discutăm, în chiar incinta stei cetății, într-o frumoasă zi de sfințit săptămîină, așezați pe iarba aici năodată cosită. Foarte aproape, la 500-600 sub noi strălucește în lumina puternică a soarelui Cugirul, actuala cetate solistă a constructorilor de mașini, oral modern, cu sute de blocuri așezate ometric, după o simetrie care, jos, e ușor sesizabilă. Platforma dealului e brăzdată de șanțuri, săpate, unele (primele), întimplare, altele urmînd intuiția siguranței oamenilor de știință. Din loc în loc, sîr cearșafuri de polietilenă, ancorate cu bolovani spre a nu fi luate de vînt, măsoară descoperirile: vetre de locuință, liere, rămășițe de fortificații... Ni se explică detaliat, de punere în te, cele de punere în istorie vor urma... Miine e zi de odihnă, băieți — spune profesorul.

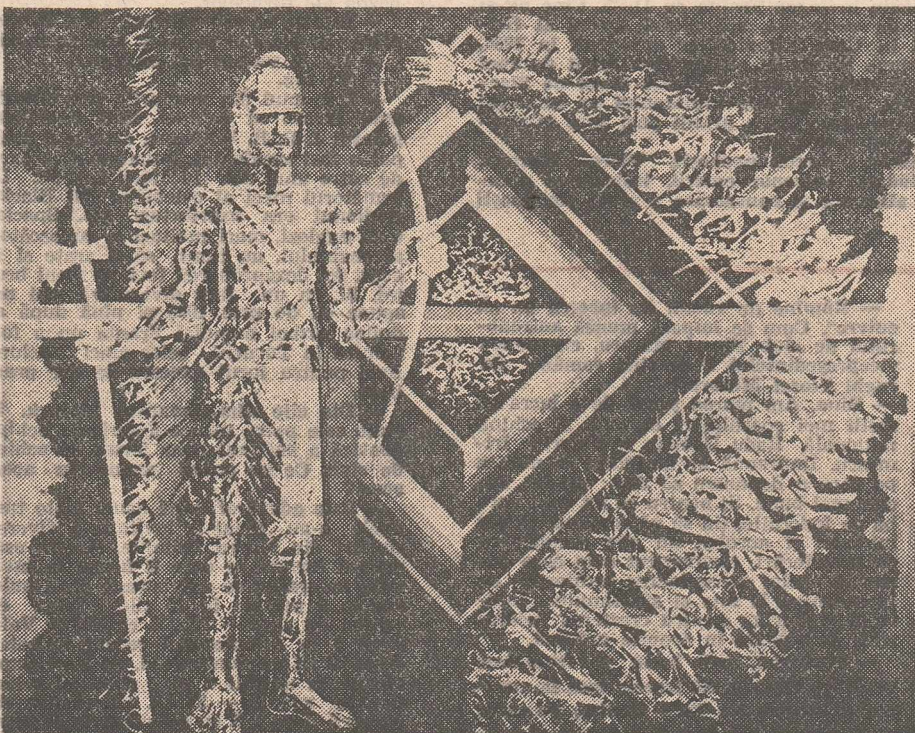
el — menționează Singidava în apropiere de Apulum. Alba Iulia de astăzi, or. Cugirul corespunde în linii mari coordonatelor geografice date de învățatul alexandrin.

— Ce se poate spune despre sistemul de fortificații, tovarășe prof. Medelet?

— Sistemul de fortificații este corelat, este direct legat de viața, de durata în timp a cetății. Cercetările din acești trei ani au dat la iveală mărturii arheologice care atestă locuirea neîntreruptă a Dealului Cetății începînd încă din veacul al VI-lea, sigur al V-lea î.e.n. pînă la războaiele daco-romane, pînă la anul 106 al erei noastre. În această perioadă de timp se petrece și travaliul pe care dacii ca el locuiau dăva de la Cugir, probabil Singidava. I-au desăfurat pentru a-și apăra mai bine centrul, în raport cu puterea lor economică mereu crescîndă. Într-o primă etapă, ca fortificație a existat un singur val de pămînt cu o palisadă de lemn, care înconjura virful dealului, pentru ca mai tîrziu, după multe frămîntări interne ce au precedat în timp constituirea statului centralizat și independent al lui Burebista, această dăva să fie din nou fortificată, renunțîndu-se la vechiul val, ridicîndu-se un nou val de pămînt, mai puternic, terasîndu-se poalele virfului Cetății, amenajîndu-se platoul superior orizontal care există și astăzi și construindu-se, la nivelul primei terase, un zid din bolovani de riu, uniți cu pămînt, cu o grosime de peste 4 m și avînd foarte probabil înălțimea de 2,5-3 m. Acest impunător sistem de fortificații apăra practic una din localitățile marcante ale Daciei antice, dar — după cum s-a spus — avînd și importante funcții economice, administrative, politice, religioase, cu siguranță polarizînd viața numeroaselor așezări rurale dacice răspîndite în tot cuprînsul.

— Aș vrea dealtfel să amintesc — revine prof. Ion Horațiu Crișan — că dăva de la Cugir bara una din căile de acces spre marea sistem de fortificații din Munții Orăștiei, inițiat și ridicat de Burebista, și anume drumul care urcă pe Valea Cugirului, apoi pe valea Riului Mare și a Riului Mic, pentru a ajunge, peste culme, după 30 de km, la Grădiștea de Munte. Or, sistemul inițiat și edificat de Burebista prevedea un atac posibil de oriunde, Pe Valea Cugirului nu era nevoie să se ridice o altă fortificație, așa cum s-a făcut pe valea alăturată, a Sebeșului, unde s-a construit cetatea de la Căpîlna, pentru că aici era în funcție marea dăva, marea fortificație de la Cugir. Aș mai vrea să adaug că prima locuire a Dealului Cetății datează din epoca bronzului. Și tot aici aș vrea să subliniez o aparentă coincidență. De fapt, nu este vorba de o coincidență — toate dăvele cunoscute la ora actuală, de pe întînsul Daciei, atît în interiorul cit și în exteriorul arcului carpatic, își încep existența în această epocă. Spuneam însă o aparentă coincidență, pentru că odată cu epoca bronzului începe să se cristalizeze etnicul daco-getic și fiecare dintre aceste dăve va fi locuită în această epocă. Ceea ce s-a întîmplat și cu dăva de la Cugir, cu deosebirea că aici locuirea din epoca bronzului, aparținînd culturii Sighișoara-Wittemberg, nu mai este perfect sesizabilă arheologic, deoarece, după cum spune și colegul Medelet, s-au practicat uriașe lucrări de amenajare, care au dus la tăierea virfului colinei, la realizarea unor terase care măsoară sute de metri în lungime. În aceste condiții, locuirea din epoca bronzului a fost deranjată.

— În pofida acestui fapt, actuala campanie v-a rezervat mari surprize, mari satisfacții...

CARMEN GROZA: În memoriam 2050 ani de la înființarea statului centralizat dac

— Am găsit urme ale locuirii din epoca bronzului pe pantele dealului. Acestei locuiri i-a succedat o locuire de la sfîrșitul primei epoci a fierului, din hallstatt-ul D, care se datează aproximativ începînd cu anul 600 î.e.n., cuprînzînd apoi secolele V-IV, ca prima fază dăcică de locuire să se constituie în această perioadă mijlocie din evoluția culturii materiale daco-getice, foarte probabil începînd cu secolele IV-III î.e.n.

— Tovarășe profesor, ne puneți răbdarea la încercare... Vorbiți-ne despre revelațiile campaniei!

— Noutățile... ei bine, dacă vreți, noutățile sînt senzaționale, este ceva pe care noi, cei care lucrăm aici, acum o săptămîină nici nu ni le puteam imagina. Nici unuia din dăvele cunoscute nu i s-a identificat încă necropola: nu se cunoaște nici un mormînt în marele complex din Munții Orăștiei, unde săpăturile au început încă în urmă cu 32 de ani: un asemenea element nu se cunoaște niciunde în spațiul intra sau extracarpatic. Au fost identificate cîteva mormînte răzlețe, dar nici o necropola.

— Iar dv...

— Uitîndu-ne de pe platoul superior al cetății, căutam în jur un loc plan unde să fi fost amplasată necropola. Zădărnice. Sondajele n-au dat rezultatele sperate. Spre surpriza, spre marea noastră stupefacție, în această campanie, încercînd să vedem cum se încheie înspre vest, înspre panta foarte abruptă care nu a fost fortificată, sistemul zid — val, am trasat o secțiune în această parte. Și astfel am descoperit nu mai puțin de opt mormînte de incinerare. Cred că nu mai trebuie să subliniez interesul și valoarea lor. Pentru ca să fim pe deplin răsplătiți, primul dintre mormînte ne-a oferit — incredibil! — oase umane calcinate, aduse aici de la rugul funerar, după îndeplinirea ritualului, rugul fiind situat undeva în altă parte. Dar nu numai atît. Dezgolînd primul mormînt, am dat peste mormîntul uluitoare, care ne datează mormîntul, ni-l atribuie perfect etnic, pentru că în el au fost depuse o sica (sica figurează pe Columna Traiană!) — un pumnal cu lama curbă, la care se păstrează pînă și niturile în care era prins mineralul de lemn, și alături de el un virf de lance îndoit ritual — luptătorul murise și lancea trebuia să nu mai fie dreaptă. Iată, în sfîrșit, mormîntul unui dac! Celelalte mormînte încă își păstrează tainele... Le vedem aici în mantaua lor de bolovani de riu, în aceeași bolovani de riu din care a fost construită și fortificația. Am mai găsit, urmărînd deocamdată trasarea conturului necropolei, cîteva vase, între care un vas tipic și specific dac, o fructieră cu diametrul de circa 70 cm, care se păstrează integral — în sensul că nu s-a pierdut din ea nici un ciob. Ne așteaptă, sîntem siguri, și alte asemenea revelații. Toate aceste documente, care pînă acum au dormit în liniștea straturilor de pămînt, vin să dovedească perfectă continuitatea a poporului român în vatra lui strămoșească, continuitate care se articulează verigă cu verigă din epoca bronzului și pînă în zilele noastre.

Tot la Cugir, în incinta încă presupusei Singidava, am stat de vorbă cu ajutoarele celor doi arheologi. Pentru acești băieți plini de un molipsitor entuziasm, butada „cine cunoaște istorie trăiește mai mult, pentru că viața lui începe mai demult” nu e un simplu joc de cuvînte. Cine a fost prezent vară de vară, timp de 10 ani la rînd, pe diferite șantiere arheologice ale țării — cazul lui Mihai Rogozea, electrician la „Electrobanatul” din Timișoara — muncînd în concesiuni sau legal și firesc de cum se crapă de ziuă pînă scara tîrziu, trăind în cort, fie ploaie, fie soare, făcînd de serviciu la „bucătărie”, stînd de pază peste noapte, cîrînd alimente cu rucsacul și apă cu damigeana de la distanțe de kilometri, urcînd pieptiș dealul de cite ori trebuie — ei bine, un asemenea om nu se joacă cu cuvintele. Fratele său, Petru, profesor, e la a treia campanie, iar Hubert Hahn, elev la Liceul agroindustrial din Timișoara, la a doua. Și mai sînt apoi Adrian Zănescu, elev la Liceul „Al. Papiu Ilarian” din Tg. Mureș, Kerezi Francisc, elev la Liceul agroindustrial din Timișoara, Friessenhaum Günther, student anul II la arhitectură, Engelmann Horst, student la chimie, Sorin Coșoveanu, numeroși tineri muncitori din localitate. Ei știu multe, căci au citit și citesc istorie. Aici însă, pe șantier, trecutul poporului nostru e mai aproape de sufletul lor, e palpabil, material. Descoperirile făcute și de ei la Cugir i-au maturizat: momentele primei bucurii au trecut, mîndria lor e gravă acum, faptele lor — însemnînd undeva aventură în necunoscut — definindu-le pe o altă treaptă responsabilitatea de oameni trăitori în această țară, care le e și ne e patrie. Ei au adus la lumină mărturii emoționante, de necontestat, ale dăinuirii noastre în spațiul carpato-dunărean. Prin strădania lor, iată, cetatea iarăși trăiește, după 2000 de ani de tăcere sub acoperămintul mineral. Și asemenea momente nu se uită niciodată!

Și astfel au ajuns cugireni să-l pasioneze arheologia...

Simplu, prin senzațional!

TIBERIU IANCU ■

Dezastrul continuă, în forme mai acute sau mai blinde, în fotbalul nostru. Lipsa de pregătire a jucătorilor celor mai buni se asociază, în mod organic, cu o brambureală inimaginabilă a deciziilor celor puși să conducă federația. În vreme ce reprezentativa studențească, pentru care s-au făcut eforturi extraordinare din partea tuturor factorilor și, mai ales, a CNEFS, a organizației de tineret și de studenți, dar nu s-au făcut eforturi din partea federației și a oamenilor ei (în afară de efortul de a lua jucători de la echipe, de-a le dezechilibra deci, mai ales pe cele slabe), exact atunci când România pierdea cu 0-1 meciul cu echipa Mexicului, echipa studențească, precizez, a Mexicului, dacă n-o fi fost și aceea la fel de studențească și ea ca și a noastră, la Federația Română de Fotbal avea loc o ședință prezidată de tovarășul Nicolae Irimie, prim-vicepreședinte al federației, care și-a luat lângă sine în conducerea manifestării pe Ștefan Covaci, pe Ion Alexandrescu și încă un om, Daniel Lăzărescu, dacă nu mă înșel. Rolul activ în ședință l-a avut, ca de obicei, N. Irimie. Cetățeanul a venit cu o hotărâre cumplit de caraghioasă și de periculoasă pentru drepturile și datorile jucătorului, pentru drepturile și datorile antrenorului. Intre altele, hotărârea amina 60 la sută din drepturile jucătorilor pentru „după sfârșitul campionatului”, interzicea echipelor noastre de club să joace în străinătate, în afara situațiilor în care marile cluburi ne-ar fi invitat acolo. Dar cum să te invite marile cluburi dacă n-ai palmares?! Gigă se răsucesc în mormint auzind întrebarea următoare: Cum să ai palmares dacă nu joci?! Mai apărea și o nouă pedeapsă: un antrenor a cărui echipă nu se califică în turul doi într-o cupă europeană, nu mai are voie trei ani să antreneze în divizia A. Dar aceeași conducere a federației hotărâse că fiecare antrenor e obligat să stea cel puțin 2 ani la club!

Cine a luat hotărârea? ne putem întreba. Se pare că aceia care au luat hotărârea, spre a o face valabilă, s-au prevalat și de o înștiințare către CNEFS. Ni se pare însă imposibil ca oamenii de autoritate și de rațiune de la conducerea mișcării sportive să aprobe modul în care a fost prezentată hotărârea, conținutul ei și, mai ales, situația penibilă care a urmat și pe care, spre a nu spune doar părerea noastră, ci ca să dăm posibilitatea oricui să judece, dacă avem sau nu dreptate, o prezentăm într-o stenogramă ușor verificabilă la toți cei implicați.

După ce Nicolae Irimie a prezentat hotărârea, au urmat următoarele dialoguri:

Alexandru Florescu (șeful secției de fotbal, Steaua București): Cine a întocmit această hotărâre?

Nicolae Irimie (prim-vicepreședinte al F.R.F.): Este emanația Biroului Federal.

Constantin Tească (antrenor, la F.C.M. Galați): Nu este adevărat, nu s-a discutat așa ceva în Biroul Federal. Nu e o hotărâre valabilă, pentru că nu reprezintă poziția și interesele fotbalului, nu a fost omologată de Biroul Federal și nici aprobată de Comisia Federală. Ea este elaborată, nu de un organism, ci de niște persoane care demonstrează, astfel, că nu cunosc realitățile fotbalului și că nu-i urmăresc interesele, în ideea rentabilității. În plus, persoanele respective, care sînt Paraschiv și Irimie, încearcă să inducă în eroare, afirmând că hotărârea a fost aprobată de Biroul Federal, ceea ce nu e adevărat. Și eu și Angelo sîntem membri ai Biroului Federal și-l rog și pe Angelo să spună dacă această chestiune s-a discutat în birou.

Angelo Niculescu (antrenor, Dinamo București): Nu.

N. Irimie: S-a discutat o variantă, dar nu exact asta.

Florin Halagian (antrenor F.C. Argeș): Știu eu că dumneata ai întocmit hotărârea aceasta.

N. Irimie: Tovarășe Halagian, te rog să fii mai la obiect.

Florin Halagian continuă să murmure, încearcă să-și

susțină punctul de vedere, dar este întrerupt brutal de

N. Irimie: Te rog să părăsești sala!

Florin Halagian: Eu nu părăsesc sala, pentru că eu am făcut ceva pentru fotbalul românesc. Părăsește dumneata sala!

Valentin Stănescu (antrenor, Universitatea Craiova): De ce, cînd faceți asemenea hotărâri, nu ne întrebați și pe noi? De ce ne chemați numai să ne aduceți la cunoștință? Trebuia să chemați și pe căpitani de echipe! Cu asemenea hotărâri eu mă duc să vind ziere, mai bine...

Gh. Constantin (antrenor, Steaua București): În loc să faceți ce faceți și să ne chemați să ne certați, mai bine ne-ați chema să discutăm hotărârile care pot să aducă un bine fotbalului românesc.

Traian Ionescu (antrenor, S.C. Bacău): De ce cînd faceți hotărâri nu chemați factorii care ar putea să contribuie la unele mai bune?

În această atmosferă de bilci, a intervenit Ștefan Covaci și a potolit discuțiile, care riscu să creze o gravă ruptură, dacă nu cumva au și creat, între pe de o parte N. Irimie, care, ca de obicei, a ieșit în față să gafeze și-n numele său și-n numele altora, și pe de altă parte producătorii fotbalului românesc. Nu sîntem im-

Ce este sub piscică

potiva unor hotărâri radicale în acest fotbal. Dar sîntem pentru realism, seriozitate și pentru tot ce poate folosi acestui fotbal. Stilul acesta nefericit, care a stîrnit reacția unanimă a celor prezenți, n-are ce căuta în raporturile dintre oamenii unei societăți a egalității și democrației. Vreau să subliniez că nici Covaci, nici Alexandrescu, nici Lăzărescu, nici Drăgășin, nici toți cei citați, nici Viorel Mateianu, nici alții care au fost de față nu au avut un singur cuvînt de apărare, de sprijinire a inepțiilor introduse în mod fraudulos, ca hotărâri, de către N. Irimie. Dar dincolo de fapte, ne întrebăm cît va mai dura această prelungă eroare care se acoperă de cel mai strălucitor ridicol? Pe stadioane se strigă la arbitri, se invocă numele federației, vinovații însă nu apar în fața publicului, nici președintele federației, nici primul-vicepreședinte al federației, nu prea mai sînt văzuți în lume. Sigur că, și dacă sînt văzuți, nu prea sînt recunoscuți. Dar urechile domniilor-lor nu aud ceea ce crăncinii radioului nu pot opri cît în microfoanele deschise, pe toate stadioanele, și anume cîntecul de dragoste și încredere față de federație ale publicului? Atmosfera este pe unele stadioane explozivă. Și nu cred că este interesul cuiva ca această atmosferă să se mențină. Dar am văzut cu ochii mei pe Stadionul Republicii, duminică, că nu lumea e de vină, ci aceia care reprezintă federația. La excelentul meci Progresul-Autohuzul, în care două echipe au demonstrat virtuți comparabile cu alte două echipe care au jucat după-amiază, Steaua-Dinamo, arbitru N. Georgescu a fost aplaudat la scenă deschisă pentru modul cinstit și inspirat cu care a arbitrat. N-aș putea spune că n-a avut probleme. În schimb, la meciul Rapid-Metalul mi-a fost dat să văd o crimă de arbitraj, Marcel Buzea, vechi inamic al Rapidului, echipă pe care, după supele apropiatilor clubului, o defavorizează de cite ori poate. Asa nu e bine. Atrag atenția oamenilor cinstiți de la federație că instigă, trimițînd în teren oameni ca Marcel Buzea, publicul la acte necugetate. În zadar s-au

străduit cei doi tușieri, Mihai Cruțescu și Cornel Matcescu, să fie corecți, centralul Buzea le-a tăiat orice elan, anulînd deciziile acestora, cînd a dorit-o. El a luat un gol echipei Rapid și n-a acordat două penalty-uri aceleiași echipe. În atari condiții, repriza a doua a Rapidului a însemnat și eşecul acestei echipe. Trebuie spus, în același timp, că Metalul București este o echipă foarte bună, bine pregătită fizic, bine orientată în teren, cu jucători de cea mai bună clasă — Ion Ion și Șumuleanu — cu corectitudine în joc și respect față de adversar. Această echipă nu face de ris pe cei care o iubesc și au încredere în ea.

Un arbitraj nenorocit am văzut și la meciul Steaua-Dinamo, Gh. Retezan, care i-a luat un penalty echipei Dinamo și, în genere, a făcut imposibilă desfășurarea corectă a partidei. Ce-i de făcut, pur și simplu, nu știu. Sau știu și nu pot să nu spun: **Ce este sub piscică tot șoarecii mîncîncă**. Arbitrii sînt cum e federația. Ca să se schimbe efectele, trebuie să se schimbe cauzele.

Apropo de Dinamo. Nu pot să nu laud noua formulă a echipei. Și să avanseze ideea că pe această linie trebuie mers. Avînd un jucător de mare vină în linia defensivă, Cornel Dinu, o aripă foarte vivace, Apostol, o altă aripă care momentan nu zboară, dar care are tot ce-i trebuie pentru a fi extraordinară, Tălnar, Dinamo București avea neapărată nevoie de Mulțescu. Și-l are. Dinamo a jucat la Pitești mai bine decît F.C. Argeș. Acesta-i adevărul și n-avem nici un motiv să ne punem în slujba minciunii. Pasa înapoi a lui Mulțescu și șutul lui Custov reprezintă o pagină de antologie fotbalistică rară. F.C. Argeș nu se regăsește. E drept că nici n-a beneficiat de transferările spectaculoase de care a beneficiat Dinamo. Și tot atît de drept e să rugăm conducerea Clubului Dinamo ca, azi, cînd datorită regulamentului de transferări și eforturilor celor care sînt lângă echipa Dinamo, a putut să transfere asemenea valori, să dea în sfîrșit voie lui Dobru să joace la minunata echipă care e „U”-Cluj. Ceea ce ar face Dinamo, oprindu-l de-acum încolo, n-ar fi nici în interesul prestigiului clubului, nici în interesul fotbalului, ar fi un ambiț. Și dacă e să fim sinceri, Dinamo a pierdut cel mai mult dîndu-l pe Sandu Gabriel, care — iertat să-mi fie — e mult mai bun și azi decît înlocuitorul său, Ghiță. Dar să revin la frumusețea jocului dinamovist la Pitești. Acela frumusețe a din dorința revanșei. Nimic nu se face pe lun. n-are un mobil moral. Umilînța pe care a suferit-o Dinamo pe propriul ei stadion de la Dobrin și F.C. Argeș a fost pe jumătate plătită la Pitești. Sîntem însă de părere că F.C. Argeș nu și-a spus ultimul cuvînt. Echipa aceasta va trebui să-și revină și pre mulți va popi ea atunci.

Cît despre Steaua, ce să spunem?! Prima repriză cu Dinamo Steaua a jucat-o strălucit. Dar n-a avut vîrf. A doua repriză a mai ingenat, dar un lucru este clar. Campioana eleganței, fanteziei și fotbalului-artist este Steaua București. Dacă aș mai avea sufletul de la 16 ani, cînd muream după Steaua, dacă aș fi acum lângă această echipă, atît aș avea să le cer conducătorilor ei: să dea și conținut jocului, să știe jucătorii încotro e poarta, cît de mare e poarta și că în ea trebuie tras. Tot ceea ce spun aici spun și cu amărăciune pentru că știu că această frumusețe în sine ne poate pierde. Ne trebuie și realism, ne trebuie și îndărătnicie și, mai presus de toate, e obligatorie cinstea. Sa nu uităm că putem ieși mai frumoși în lume! Acum vine iar prilejul.

Conducerea CNEFS, care a făcut atît de multe pentru sportul românesc, — și n-a făcut fără rezultate — ci cu strălucite rezultate, de exemplu, la Universiadă — e datoare cu niște soluții grabnice în fotbal. Avem și jucători, avem și antrenori, avem și public. Ne trebuie organizare (cu birghi eficiențe), oameni de conducere climat de muncă și dreptate.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Viorel Moraru, vicepreședinte al F. R. Rugby:

Nu uităm că rugbyul românesc a învățat întotdeauna din victorii, nu din înfrîngerii

Desigur, o cît de succintă prezentare a inginerului Viorel Moraru este, pentru iubitorii sportului cu balonul oval ca și pentru iubitorii sportului în general, un lucru aproape de prisos. Într-adevăr, cine nu-și amintește cu plăcere și mindrie chiar, de prima victorie românească în confruntările cu reprezentativa cocoșului galic? Atunci, la 5 iunie 1960, România învingea Franța cu 11-5. Cine nu-și amintește, de asemenea, splendidul succes al Griviței roșii în Cupa campionilor europeni, în 1964, cînd campiona României cîștiga fără drept de apel în fața puternicei formații franceze Mont de Marsan? Atunci, sub bagheta căpitanului cu numărul 6, rugbyul românesc făcea primii pași spre afirmarea pe plan internațional.

Astăzi, la 48 de ani, mereu tînăr, mereu neobosit, Viorel Moraru, maestru emerit al sportului și, totodată, antrenor emerit, trăiește și muncește în continuare pentru deplină afirmare și consacrară a școlii românești de rugby.

— Stimate tovarășe Viorel Moraru, chiar dacă turneul galez bate la ușă, ea să zicem așa, v-aș ruga ca primul răspuns să se refere la Grivița roșie, știut fiind faptul că prima dragoste nu se uită. Deci, ce ne puteți spune despre echipa de club pe care o antrenați împreună cu fostul dumneavoastră coechipier Radu Demian?

— Ne străduim, și cred că în bună măsură am reușit, să readucem XV-le grivițean în prim planul campionatului național. După fireasca schimbare de generații, echipa noastră a terminat campionatul trecut pe locul trei, dar ceea ce este mai important este faptul că Grivița roșie a învins cel puțin o dată fiecare echipă cu care a jucat. Sîntem, fără doar și poate, pe drumul cel bun. Anul acesta, mă refer la anul competițional, din 6 meciuri jucate am cîștigat 5, fapt care, spune, cred, destul. În final, sperăm să ne clasăm pe unul din primele trei locuri. E mult, e puțin?!

— Rămîne de văzut. As încerca un „à suivre”. Cum se împacă munca antrenorului de club Viorel Moraru, cu munca vicepreședintelui Federației române de rugby Viorel Moraru?

— Bine. Am marea șansă de a lucra cu foștii mei coechipieri de club și echipă națională Radu Demian și Valeriu Irimescu. Împreună ne străduim ca munca pe care o depunem să dea roade din cele mai bune. Și pentru că tot veni vorba de federație, tîn să vă comunic că am întocmit și aprobat un nou regulament de transferări, regulament prin care dorim să oprim peregrinarea jucătorilor de la o echipă la alta și să stimulăm interesul cluburilor pentru creșterea jucătorilor de valoare în propria grădina.

— Pînă aici, toate bune și frumoase, tovarășe Moraru. Să trecem însă la apropiatul turneu din Tara Galilor, pe care, succint, revista noastră l-a prezentat în numărul trecut.

— Înainte de a vă da amănunte, as vrea să precizez că, pentru acest turneu, echipa noastră națională a fost preferată celei a Argentinei.

— De ce?
— De ce? E simplu. Pînă acum echipele românești au mai efectuat patru turnee în Marea Britanie, în 1955, 1956, 1972 și 1973; bilanțul ne este net favorabil: 16 partide jucate, 8 cîștigate, 4 nule și 4 pierdute.

— Într-adevăr e un bilanț bun...

— Să știți că nu numai rezultatele în sine au contat. Personal am luat parte, ca jucător și apoi ca antrenor, la toate aceste patru turnee. Pot să afirm, și nu cred să greșesc, că maniera de joc a românilor a întrunit unanime aprecieri atît în presa de specialitate, cît și în cercurile iubitorilor rugbyului din orașele gazdă ale turneelor.

— Înțeleg că fair-play-ul, felul în care obții victoria sînt la mare preț în insulă.

— Da. Și vă pot exemplifica.

— Vă rog.

— Într-unul din meciurile turneului de anul trecut al echipei Noii Zeelande, galezul J. P. R. Williams, căpitanul echipei, a fost accidentat, intenționat se pare, de către unul din jucătorii oaspeți. La următorul meci al celebrilor All Blacks, stadionul era treisferturi gol. Spectatorii englezi, mari iubitori și cunosători ai rugbyului, au tînut să-și arate și în acest fel dezaprobarea față de jocul brutal. Și, ca un fapt divers, vă mai pot spune că de prin 1936 și pînă după al doilea război mondial Franța nu a fost admisă în Turneul celor cinci națiuni. Asta pentru jocul excesiv de dur practicat.

— Din cite știm, tovarășe Moraru, în toate cele patru turnee anterioare echipa noastră a susținut doar jocuri cu echipe de club. Ce ne puteți spune în acest sens?

— Este adevărat, pînă acum toate turneele s-au făcut la invitația a diverse cluburi din Marea Britanie. Acesta este primul turneu pe care îl facem la invitația federației de specialitate din insulă. Jucăm 5 partide în 15 zile. Două cu echipe de club — 22 IX cu Ebbw Vale, locul 6 în campionatul recent încheiat, și pe 26 IX cu Pontypridd, de 3 ori campioană în ultimii 4 ani; două cu selecționate zonale — 29 IX cu selecționata de nord și pe 2 X cu selecționata de vest, la Colwyn Bay și, respectiv, Llanelli. Ultimul și cel mai important meci îl ju-

căm pe 6 X cu selecționata Țării lor, la Cardiff.

— Este acesta un pas înainte? Fer, firește, la faptul că anul acesta turneul din Anglia, multe voci cele mai autorizate, au propus României să joace în Turneul celor națiuni.

— Fără discuție, este un mare pas înainte. Acest turneu, împreună de anul viitor, din Irlanda, sîntu noi, antrenori și jucători, două de maximă importanță. În „high rugby” mondial se pătrunde de greu, iar pe cartea noastră trebuie să fie înscrise cit mai multe torii.

— Revenind la ultimul meci neului, ce ne puteți spune despre galeză?

— Multe și numai lucruri cîștigat Turneul celor 5 națiuni în ultimii 5 ani. A cîștigat, din patru ori consecutiv Triple Crow campionatul Marii Britanii. Chiar în XV-le galez nu mai evoluea bria Phil Bennett, Terry Cobner Edwards, iar în curînd se va re J. P. R. Williams, echipa nu du de jucători de valoare, înlocuind fiind la înălțimea foștilor titulari.

— Și pentru că veni vorba de cum stăm noi cu ele, cu vale varășe Moraru?

— Bine, stăm chiar bine. Din 25 de jucători care fac deplas: voi mulțumi să numesc doar cî care publicul cunoscător al rug știe deja: Stoica Enciu, Murar lat, Motresen, Paraschiv, Bucostantin și lista nu se oprește a adevărata noastră forță este Băieții știu că numai evoluin pacitatea lor maximă pot obține tate favorabile. Or, am mai spus nevoie de victorii și stă în puter tră să le obținem. Repet, în concentrîndu-ne la maximum portîndu-ne ireproșabil, atît pe și în afara lui, putem să ne scopul propus: un joc bun, în fair-play-ului, cit mai multe, și un golaveraj pozitiv la în acasă.

— Nu-mi rămîne decît să succes deplin, tovarășe Moraru mai multe „essai”-uri la activu

CORNEL C

România socialistă — o politică activă pentru dezvoltarea susținută a relațiilor economice internaționale

Citind viitorul României în Directivele celui de-al XII-lea Congres al partidului, imaginea sigură și fermă care se desprinde din multitudinea de indici și procente este cea a unei dezvoltări fără precedent, într-un răstimp pe care ne-am obișnuit să-l numim record, fără a-i mai asocia încărcătura emoțională firească, oriunde este vorba de performanțe. Principiile care s-au numit „industrializare”, „mecanizare”, „modernizare”, „emancipare” în general, de la idei în acțiune s-au materializat în fapte în acțiune. Faptele ce au sporit neîncetat avuția națională, care fac din termenul „bunăstare” o realitate palpabilă, codificată la nivelul unei țări și al cetățeanului acestei țări. Progresul economic și social al patriei, ridicarea nivelului material și spiritual al întregului popor român, afirmarea națiunii noastre în rindul națiunilor libere și egale sînt de-acum adevăruri vii, necontestate, care confirmă justetea și clarviziunea politicii desfășurate de Partidul Comunist Român.

Proces continuu ascendent, dezvoltarea în ritmuri susținute a economiei noastre naționale este în permanență acordată la evoluția de ansamblu a contemporaneității și, prin aceasta, reclamă o permanentă perfecționare. Pentru realizarea mărețelor obiective pe care și le propune pentru anii ce vor veni, România socialistă are nevoie nu doar de o angajare pleneră a tuturor resurselor, ci și de un climat internațional pașnic, de o atmosferă de înțelegere și cooperare între toate popoarele, între toate statele lumii. În „satul global” care a devenit omenișia contemporană — nu numai grație mijloacelor informaționale, cum afirmă Mc Luhen — ci și datorită interdependențelor multiple, complexe dintre țări, participarea activă la diviziunea internațională a muncii a devenit o necesitate obiectivă pentru progresul economic și social al țării. Necesitate ilustrată în modul cel mai convingător de dinamica relațiilor internaționale ale României: de la relații diplomatice cu 39 de state înainte de cel de-al doilea război mondial, la relații diplomatice cu 131 de state în 1979 și relații economice cu peste 140 de state.

Domeniul relațiilor economice ilustrează poate în practică, prin evoluțiile pe care le înregistrează la un moment dat, calitatea și substanța relațiilor politice pe care le promovează, pentru care acționează un anume stat. Aici se reflectă cel mai direct felul transpunerii principiilor

în practică. În concepția României socialiste, lărgirea schimburilor economice și cooperarea în producție cu alte state, participarea activă la diviziunea internațională a muncii reprezintă o latură inseparabilă a procesului de dezvoltare a fiecărei națiuni. „Noi pornim de la realitatea incontestabilă — spune președintele Nicolae Ceaușescu — că, în condițiile uriașului progres tehnico-științific contemporan, progresul rapid al fiecărei țări este legat de participarea activă la diviziunea internațională a muncii”. Intensificarea, în ultimii ani, a participării țării noastre la diviziunea internațională a muncii este consecința firească deci consecința obiectivă a creșterii în ritm intens a economiei noastre naționale. Astfel, în cincinalul 1976—1980 volumul creșterii comerțului exterior este exprimat prin 72—80 la sută. Față de realizările actualului cincinal, volumul comerțului exterior va crește în perioada 1981—1985 cu 50—57 la sută, în timp ce exportul va spori cu 60—71 la sută. Pentru o mai bună interpretare a acestor cifre, să subliniem faptul că, în 1978, volumul comerțului exterior a fost de 28 de ori mai mare decât în 1950 și de aproape 6 ori mai mare decât în 1965. Ritmul mediu anual al volumului comerțului exterior a fost de 12,4 la sută, cel al exportului de 15 la sută.

Amplificarea schimburilor economice și a cooperării în producție cu alte state a impus și o activitate corespunzătoare pentru așezarea acestora pe baze trainice, pentru crearea unui cadru politic și juridic adecvat. „La baza relațiilor economice externe ale României — preciza conducătorul partidului și statului nostru, în Raportul prezentat la cel de-al XI-lea Congres al partidului — vor sta principiile depline egalități în drepturi, a avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne, respectului riguros al independenței și suveranității fiecărui stat. România va milita pentru dezvoltarea neîngrădită a colaborării și cooperării internaționale, pentru schimbul liber și echitabil de valori care să nu ducă sub nici o formă la subordonarea economiei unui stat de către altul, la crearea de grupări închise, la ridicarea de bariere artificiale în calea comerțului și cooperării”. Desfășurând în acest cincinal o foarte dinamică activitate în domeniul relațiilor economice internaționale — relevant este faptul că în prezent țara noastră a încheiat peste 200 de acorduri comerciale de colaborare și cooperare de lungă durată cu state de pe toate continentele — aderind la o serie de organisme economico-financiare internaționale, România contribuie activ la eforturile desfășurate pe plan mondial pentru

soluționarea complexelor probleme economice și financiare într-un spirit nou, de echitate și avantaj reciproc.

In schimbările economice ale țării noastre, după cum este cunoscut, țările socialiste ocupă locul cel mai important — aproximativ 48 la sută. Extinderea relațiilor economice și a cooperării cu toate țările socialiste, izvorită din unitatea țărilor fundamentale trebuie să se finalizeze în contribuții la progresul economic și social al fiecărui popor, la cauza generală a socialismului. Unitatea țărilor fundamentale trebuie să determine, în același timp, între țările socialiste relații de tip nou, un veritabil model de raporturi echitabile între popoare în lumea contemporană.

Țară în curs de dezvoltare, România socialistă este preocupată, în același timp, de extinderea relațiilor economice cu țările în curs de dezvoltare. Creșterea ponderii schimburilor economice cu aceste state, la aproximativ 25 la sută în acest cincinal — direcție importantă a activității noastre prezente și viitoare — reprezintă un factor activ în asigurarea progresului economic și social al fiecărei țări, se constituie într-o expresie vie a solidarității în lupta împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, contribuie la lichidarea subdezvoltării și realizarea unor noi relații pe plan mondial, în sprijinul afirmării noii ordini politice și economice și politice internaționale.

În concordanță cu politica generală de dezvoltare a colaborării economice și a relațiilor cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduire socială, pornind de la principiile coexistenței pașnice, de la necesitatea participării active la diviziunea internațională a muncii, la schimbul de valori materiale și spirituale pe plan mondial, România promovează schimburile economice și cooperarea cu țările capitaliste dezvoltate, în ansamblul schimburilor noastre comerciale acestora revenindu-le 31,8 la sută. În ultimii ani, în consens cu evoluția de ansamblu a lumii contemporană, relațiile economice dintre state, relațiile economice ale țării noastre parcurg un inerent proces de perfecționare. Referindu-se la acesta, tovarășul Nicolae Ceaușescu atrăgea atenția: „Perfecționarea formelor cooperării internaționale constituie o preocupare susținută, pe deplin justificată în numeroase țări. Pentru realizarea acestui deziderat se cere însă să nu se ia dorințele drept realități, să se evite orice încercare de a introduce forme care nu corespund actualului stadiu de dezvoltare economică și social-politică”. Ceea ce determină extinderea continuă a colaborării economice internaționale este, în primul rând, dezvoltarea independentă a fiecărei națiuni, iar experiența României socialiste oferă un exemplu în sprijinul valabilității și actualității unui asemenea principiu.

Promovind forme superioare de cooperare economică cu țări de pe toate continentele — constituirea în comun a unor obiective economice, cooperarea în producție și în domeniul desfacerii, concurența tehnico-științifică — România aplică cu consecvență principiul statornic al concordanței dintre vorbă și faptă, dintre principii și acțiune. Este calea unică și exemplară pe care se poate făuri o lume mai bună, în care colaborarea egală în drepturi între state suverane și independente, care se respectă reciproc și acționează în consens cu interesele fiecăruia, ale progresului și păcii este pe deplin posibilă.

DOINA IOVĂNEL ■

Era într-una din serile acelea minunate, nici toridă, nici rece, nici uscată, nici umedă, aproape în nici un fel. Un vînt cumpsecade alinta frunzele și luna dolofană imprăștiă o lumină harnică scutind peisajul de echivocuri dezagreabile.

Intr-o asemenea liniște, împăcată, mirosind convenabil a sulfină și clătite, s-ar fi putut auzi, dacă ar fi fost cazul, fișșitului straniu al giulgiului unei fantome, ba chiar și scrișnetul privirii ei fosforescente. Dar strigoiții nu au manifestat, de-a lungul istoriei, nici o curiozitate pentru această localitate din sudul Franței, populată de comercianți cu tabieturi și, în general, de o lume obișnuită să ia, vesel și peste picior, poveștile cu năluci sau chiar cu gangsteri.

Clac! Se auzi, deodată, în liniștea descrisă mai sus. Era portiera mașinii domnului Jean Plasteig, care în fiecare seară la 21,30 GMT o trîntea cu o punctualitate greu de criticat. Asta însemna că bijuterierul sosise și că în interiorul casei doamna Plasteig tocmai îi așeza clătitele în farfurie. Ajuns în pragul ușii, bijuterierul aștepta secundele obișnuite dar în locul soției, mereu exuberante și scunde, apărură un tip foarte înalt și sec. Pînă să-și dea seama că individul purta

un capșon plîd la bărbie, domnul Plasteig se trezi în sufragerie unde alte trei capșoane îl fixau prin fante înguste. În mijlocul încăperii doamna Plasteig tremura perceptibil din toate încheieturile și se uita la dînsul cu spaima nedisimulată a oratorilor puși să înghită un ciorap.

Capișoane și automate

Avînd o bogată experiență de viață, domnul Plasteig realiză că prezentările nu sînt necesare și că fiecare gest riscă să devină mai important decât pare. În consecință, înfrîngîndu-și fiorii reci, care îl traversau într-o dezordine absolut neplăcută, încercă să zimbească cît mai plăcut surprins.

După trei ore de tăcere, cînd lipsa de dialog devenise jenantă, patronul capișoanelor șopti de sub capșon lugubru, dar inteligibil: „și acum vă rog să ne conduceți la magazin, cuminte și fără fasoane!” Bijuterierul făcu precipitat ce i se ceruse, cu un anume exces de zel justificat însă nu numai de caracterul său bun. Își duse oaspeții la magazin, acolo des-

chise seiful și toate sertarele și îi ajută să încarce conținutul în două serviete încăpătoare și extrem de banale. Capișoanele, cu un anume răsfaț metodic șlefuit de o îndelungată experiență, îi puseră în gură un capșon de rezervă și băură, la botul calului, două sticle de șampanie, din rezer-

va pentru aniversări a doamnei Plasteig. Cu regretul că șampania a fost insuficient frăpată gangsterii și-au luat zborul cu marfa de 1500 000 de franci sub braț.

Amprentele proprietarilor s-au găsit, în același stil, în câteva locuri unde se aflau bijuterii sau bani în cantități suficiente pentru a stimula apetitul unor profesioniști. Toate loviturile s-au dat cu binșorul, prin contribuția, de un entuziasm imprudent, a celor care dețineau în exclusivitate cifrurile sau secretele sertarelor.

Un raport al Interpolului, consemnînd în nuanțe promițătoare mutațiile cele mai subtile înregistrate pe piața criminalității, sublinia că „feno-

menul infracționist își extinde aria în micile orașe, în zonele unde nu se manifestă starea de mobilizare a cetățenilor din marile centre urbane. Este motivul pentru care atacurile, deși fructuoase, nu au un caracter singeros”. Nu știu dacă într-un asemenea domeniu excepția probează regula, dar în orice caz într-un orașel mai blajin decât se poate închipui, la Bladford, în Virginia, câteva capișoane au intrat într-o bancă mititică unde dormitau cîțiva localnici. Gangsterii s-au îndreptat în țureș spre ghișeu și l-au somat pe casier să scoată tot numerarul. Vizibil încuiat că i se perturbă sînta, acesta a început să-i apostrofeze în vocalize de o intensitate stupefiantă. Gangsterii, deși s-au retras în dezordine, și-au descărcat automatele cu o ferocitate tembelă, la întimplare. Bilanțul: în casă au rămas toți cei 488 de dolari cash, cîți se aflau, iar dincolo de ghișeu trei morți și doi răniți...

Politia locală și-a exprimat surprinderea și amărăciunea: lovitura din Bladford a fost prima operată în bandă înarmată, prima care a produs victime omenești și tot prima fără nici un dolar beneficiu.

RADU BUDEANU ■

Mondo umano ?

Paznicii zorilor

Mai întîi l-am cunoscut, prin poezia lui, pe Breyten Brytenbach, scriitorul care, deși e alb denunță apartheidul sud-african: vestește o altă eră în țara lui. Unicul motiv pentru care Breyte se află de atîta timp în închisoare? Apoi, prin antologia „O șoaptă care cheamă vîntul” — apărută în România — i-am cunoscut și pe I. mail Choonara, Murray Carli, G.J. Driver, poezi de culoare și reprezentativi pentru aceeași direcție. În fine, dintr-un cuprinzător studiu de limbă franceză, apărut recent, „Les Gueuteurs de l'aube” am aflat că există mult mai mulți voci ale poeziei sud-africane deschid larg fereastra unei lumi pe melegurile lor. Pentru unii dintre acești poezi începuse l-a reprezentat respingerea faptului colonial cu tot ceea ce înseamnă „Hai, iată puternica Mare Britanie! / Iată-o cu biblia și sticla. Iată un misionar însoțit de un sda, / Cu praf de pușcă și cu me, / Cu tunuri și puști / Iată-tă, dar pe care / Dintre accadouri trebuie să-l acceptăm?” scria, în 1925, S.Q.E. Mahay, p. zulus. Pentru P. Horn, poezia și Breyten, actualitatea... prim plan: „Nu mă p... p... pădure / Prîvind florile și arb... / Ci printre agenții de poliție care-mi verifică identitatea / și tecedentele mele politice”. Comtînd studiul lui J. Alvarez-Pere; Jean Capans subliniază, într-o viză, că marele merit al eseistului constă în a fi prezentat între perspectivă a poeziei — apartin albilor și negrilor din Africa Sud. Această dimensiune cultură a luptei împotriva apartheidului este profundă și evident politică: poezia e un simbol al tuturor zistențelor posibile. Universul e prezentat, în esență, de viața a negrilor din orașe.

Unii poezi sînt participanți a în mișcare „Conștiința neagră azi se află — toți — în exil. Dacă aici i-a așteptat decepția: viol și discriminarea sînt la modă: „lumea liberă”, cum zice cu răciune K.A. Nartje. Tot-aici constată că nu există paradis colo de infernul sud-african. Iel, poezia lui O. Mtsholi este confesiune tulburătoare: „spun adevărul sînt detestab. Dacă spun minciuni / Sînt abnabil / Dacă nu zic nimic / Sînt previzibil / Dacă surid pent plăcea / Nu sînt decît un Sambo” (etnie n.n.). „Albilii albilii / Ei trebuie să învețe s culte / Negrii sînt negrii / buie să învețe să vorbească W. Serate iar S. Sepanila „Vreau să refac lumea / Căz în jurul meu e alb / Profund de iarbă e albă / Neagra no albă / visul ce-l visez e alb Doamne! Unde se poate găsi șitul / Dacă nu în mine...”

Dar acolo această poezie junge decît la o infimă min pentru că toți acești poezi al putut pleca în exil din cauza siunii din țara lor iar stihur pătrund prea greu sau nici n cunoscut de semenii lor. C sud-africană e definită ca un vîrat arsenal de nenumerate dictii: de la Hamletul lui V Shakespeare la toate poemel se acasă — și mai ales în de cei citați mai înainte sa alții. Și totuși acești infier paznici ai zorilor, cum își z convînși că poezia lor este u bol total și, deopotrivă, una c pele pe drumul eliberării.

DUMITRU CONSTAN

Lumea se amuză

(Din „ARENA” — R.S.F. I)

Ochii și urechile lumii

O, solidaritate

Salut, salut, salut.

salut încântat, salut voios, salut pios și pudic, salut îngândurat și în cele din urmă tăcut, mut.

arbitrilor de fotbal din Mexico-City, celor care au luat o hotărâre care ar trebui să înmărmurească peluzele și tribunele, federațiile și tipografiile, „mesele presei” și serviciile de cardiologie, să paralizizeze toate ironiile și acei centri nervosi unde se nase, după lezi obscure, acele imperecheri de sunete ale unei injurători, ale unui „huo, arbitru!” ale unui „...cu cine te-a mai făcut și pe tine...”, ale unor bancuri de-o răutate unică, strălucitoare ca un dinte de rechin,

fiindcă într-adevăr nimeni pe lumea asta nu are parte de statutul unui auz de arbitru la fotbal, nimeni, nici un jude, nici un gide, nici un sclav, nici o telefonistă, nici un vinzător de ceapă, nici un vatman, nici un poet nerușinat în patetismul său și nici criticul ce-i cenzurează rezonabil retorica,

nimeni nu are de auzit ceea ce are un arbitru, de linie sau de tusa, în orice țară din lume — cu sau fără cenzură — nu există lege care să interzică vreodată sau cuiva linișajul verbal al celor care si-au luat pe cap și pe constiință — într-o clipă, desigur, ametoare a vieții lor — sarcina cea mai benignă, cea mai senină din câte pot seduce o minte de adult, aceea de a stabili

dacă a fost fault, corner, out sau penalty, de a valida un gol, trecind, e-i drept, prin infernul de a sancționa un ofsaid, dar care-i meseria e nu conține nimic infernal, ci doar inocență? Ziaristica? Mioritul? Mieritul? Avocatura?

La ora cind la Mendoza poliția intră pe teren și-l ridică pe arbitru de centru pentru că nu a acordat un penalty pe care-l vedea — un chior, urcându-l în duba ei — acuzându-l de comiterea unui scandal public,

sugerind astfel apariția unor oameni în care poliția să arbitreze, în meciurile de fotbal, ceea ce-ar simplifica multe pe pământ —

la ora aceasta de răseruce, arbitrii din Mexico-City au decis — și

fost aprobați de municipalitate ca să fie, după deces, îngropați, în același colt al cimitirului oraș, unde le va fi rezervată o

specială, numai pentru ei, morminte. Odată, într-un film care răznea să nu-l vorbească numai rău, „arbitrii — acești oameni guri”.

Am dus cu totii o vială grea, în ca măcar să ne odihnim unul pe altul, acolo, după ultimul et de tignal... — și la această

arație de exasperată căutare a minime solidarități, al cărei efect e pe măsura atitor huiduieli liioase ale multimedii totdeauna e în indignare înainte de a se individualizat sub o lespede.

această ciudată regăsire a unei

le în fața neantului. I vine și mie să mișc, după ul poate prea efervescent: răiască arbitrii din Mexico-City cu toate păcatele lor — care fi mai multe decît virtutile re, ale nevinovaților de la peși „masa presei”.

RADU COSAȘU ■

Soarele, eternă reîntoarcere

„Criza petrolieră ce străbate Europa ne readuce la cea mai nobilă și mai veche fîntînă de energie — Soarele ne va salva” — astfel își intitulează săptămînalul italian „Oggi” un recent articol, veritabilă pledoarie pentru reîntoarcerea omului la sursa inițială de energie — ieftină, inepuizabilă și nepoluantă — cunoscută și utilizată, dealtfel, încă din zorii civilizației. Omul a ajuns din nou să adore Soarele, a cărui putere de-a dreptul miraculoasă este chemată azi nu numai să ne încălzească locuințele, dar și să pună în mișcare motoarele economiei, scrie revista. De curînd, la Fiera di Barri au fost prezentate, în premieră mondială, în afara unor centrale solare, a unor prototipuri de aparate științifico-fantastice, și o serie de instalații produse în fabricile să furnizeze energie solară pentru locuințe, școli, pentru hoteluri.

Pentru a asigura apa caldă necesară unei case, scrie „Oggi”, este suficientă instalarea, pe acoperiș, a două panouri captatoare, legate de instalația de apă a clădirii. În timpul verii, temperatura apei va putea atinge 90—100 de grade Celsius. Chiar iarna, cînd cerul e senin, poate fi asigurată o temperatură a apei de 35—40 de grade. Cînd cerul este acoperit de nori și e frig, un termostat urmează să pună în funcțiune instalația de încălzire electrică sau de gaze. În Italia, se apreciază, pe această cale se pot realiza economii de energie de pînă la 50 la sută. În construcții de mai mare anvergură, fiecare panou solar poate să aducă anual economii echivalente cu circa 169 litri de petrol. E o adevărată risipă, apreciază revista, să arzi pămîntul la 250 de grade pentru a încălzi o

casă la temperatura de 20 de grade. Iar în Italia, încălzitul caselor înghițe 30 la sută din totalul consumului energetic.

Desigur, în ceea ce privește utilizarea mai largă a Soarelui în potolirea setei de energie a Terrei, chiar în înlocuirea definitivă a petrolului, există în mod firesc, la acest ceas al începuturilor, păreri împărțite. Dar iată ce declară reputatul specialist american Barry Commoner: „Soarele poate substitui toate sursele de energie. Aria sa de utilizare este nelimitată. Temperatura suprafeței luminoase a astrului este de circa 5 000 de grade. Radiația ajunge pe Pămînt la 35—40 de grade. Concentrînd această temperatură se pot atinge valori termice foarte înalte. Cu o lentilă de numai cinci centimetri, de pildă, se poate aprinde un foc. Cu gigantica oglindă parabolică din Pirineii francezi se poate topi tungstenul la 3 000 de grade”. Pe acest principiu a fost realizată, cu mai mulți ani în urmă, la San'Illario, în Italia, o stație experimentală cu 270 de oglinzi dispuse în hexagon care se rotește după Soare. Razele solare sînt concentrate asupra unui bazin cu apă în care se produc vapori la 600 de grade și la o presiune de 150 atmosfere, suficientă pentru a pune în mișcare o turbină electrică.

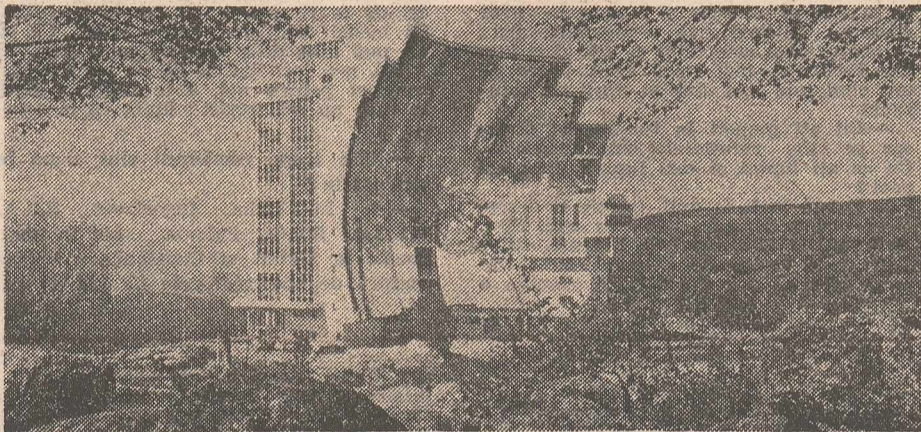
Se pare însă că, cel puțin la ora actuală, costurile necesare realizării unor asemenea obiective energetice sînt neeconomice. În schimb, celulele fotovoltaice — celule realizate pe bază de siliciu, care transformă direct energia luminoasă în energie electrică — promit și din acest punct de vedere al rentabilității. Dacă în 1960 un watt de electricitate obținut prin intermediul celulelor fotovoltaice costa

600 dolari, grație perfecționării și simplificării procesului de producție, prețurile nu au încetat să scadă vertiginos, ajungînd la 120 dolari în 1965, la 30 dolari în 1975 și la 10 dolari în prezent. Conform calculelor efectuate de specialiști, un watt obținut în termocentrale ce folosesc cărbune costă în medie 0,60 dolari. Spre 1996, se estimează, celulele fotovoltaice vor atinge un cost mai scăzut, prețul pentru un watt urmînd să fie de numai 0,50 dolari. Peste cîtiva ani, scrie „Oggi”, Soarele va putea să devină competitiv la orice nivel.

Viitorul automobilului ar putea fi, la rîndul său, legat de Soare. Nu peste mult timp, celulele fotovoltaice vor fi în măsură să sporească gradul de autonomie și să facă mai rentabile automobilele electrice. Studii efectuate de specialiști americani prevăd că spre sfîrșitul secolului în S.U.A. vor circula deja cel puțin 18 milioane de vehicule dotate cu celule fotovoltaice.

Un experiment unic în felul lui se desfășoară în prezent în S.U.A. În deșertul Arizona, unde mercurul termometrelor urcă de regulă la peste 45 de grade, a început construcția unui oraș alimentat în întregime cu energie solară, scrie agenția France Presse. Denumit „Arcosanti”, noul oraș, a cărui construcție va dura poate zece de ani, va fi construit pe verticală sub un uriaș acoperiș de sticlă. Pe 25 de etaje va fi repartizată o întreagă rețea de locuințe, magazine, fabrici. Se va circula, normal, numai cu ascensorul, automobilul neavînd ce să caute în orașul viitorului, după cum afirmă proiectantul și inițiatorul acestui îndrăzneț proiect, arhitectul italian Paolo Soleri. Dealtfel, Soleri este și părintele unei noi științe interdisciplinare — arcolgia (îmbinarea arhitecturii cu ecologia). Ritmul lent al lucrărilor începute în acest an se datorează, în principal, lipsei de fonduri, proiectul găsindu-și, cel puțin pentru moment, puțini susținători pe plan financiar. Dar, așa cum scrie agenția citată, n-ar fi exclus ca, odată lansat noul plan energetic al administrației Carter, — care, se știe, acordă un loc important utilizării energiei solare —, proiectul deocamdată futurist al arhitectului italian să aibă mai multe șanse de a prinde contur în următorii ani. Oricum, energia solară, azi, este departe de a mai fi o modă sau o chestiune de ficțiune științifică. În strategiile energetice adoptate de tot mai multe țări, „astrul zilei” își are de pe acum un loc bine definit, iar dezvoltarea de perspectivă a tehnologiilor de exploatare i-ar putea rezerva chiar rolul de sursă dintre cele mai însemnate de energie pentru foamea de energie a planetei.

AUREL PERVA ■

În Pirineii francezi, cel mai mare furnal solar din lume, capabil să topească tungstenul la 3 000 de grade Celsius

Tiahuanaco — locul unde se întilnesc pămînturi și ape

La poalele vulcanului Descabezado Grande, la granița dintre Peru și Chile, specialiștii de la Centrul de expediții andine au descoperit două platforme situate la 3 200 m înălțime, considerate de către unii oameni de știință, cosmodromuri. Fiecare din acestea are circa 700 mp și este format din peste 250 blocuri de lavă de cite peste 10 tone. Anumite semne de culoare neagră fac să se creadă că este vorba de amprente lăsate de vehicule spațiale. S-a mai descoperit de asemenea intrarea într-o galerie care, după cum spun legendele băștinașilor, s-ar părea că este cea care leagă cele două platforme cu o altă aflată în apropierea lacului Titicaca, unde se află o altă „bază de lansare a vehiculelor spațiale”. În limba indienilor Aymara numele lacului înseamnă „lacul pumei și al peștelui sfinți”. Pe malul acestui lac considerat „leagănul omenirii”, zvelul incașilor, Viracocha, a creat o rasă perfectă. Legende despre creațiune au existat și există la multe popoare. Ceea ce este însă interesant aici este faptul că intervine și elementul de „science-fiction”, dacă amintim cuvintele pe care împăra-

tul Atahualpa le-a adresat conchistadorului Pizarro: „Iată urma lăsată de Soare cînd și-a luat zborul spre cer”. De la cronicarii care povestesc cucerirea Americii Latine de către spanioli, aflăm că este vorba de „o enormă arsură lăsată pe piatră”. Istoricul Garcilaso de la Vega (1537—1616) povestește că a intrat într-o galerie de unde după cum spun legendele indiene „un enorm șarpe de aur a zburat spre cer”. Probabil că este vorba de șarpele Amaru din calendarul vechilor peruan și polinezieni, cu care începe anul. Tiahuanaco, unul dintre cele mai mistериioase și sugestive orașe moarte de pe glob, situat la 25 km de lacul Titicaca, avea după cum scria cronicarul spaniol Cieza de Leon un palat enorm în interiorul căruia era un templu închinat lui Viracocha, creatorul lumii, templu de asemenea de dimensiuni neobișnuite. Aceasta concordă cu legenda după care Viracocha i-a pietrificat pe cei care nu l-au ascultat. Savantului Bennett, admis în 1932 să participe la ceremoniile magice, i s-au adresat următoarele cuvinte: „Ați văzut. Să nu vă mai întoarceți nici-

odată în acest loc, altfel veți fi prefăcut în piatră ca și gigantii”. Interesantă este și interpretarea numelui orașului: Ti-wana-co (unde se unesc pămînturi și ape), Tia-I-Huanabco (ținutul de sub apele zeului), Tiawa-Wan-Hake (orașul soarelui și apei), Tiaha-Na-Ku (orașul etern al apelor). Pare sigur faptul că marele oraș a suferit de pe urma cutremurului de acum 12 000 de ani cînd Atlantida s-a scufundat și s-au înălțat Anzii Cordilieri.

Săpăturile efectuate de către specialiștii de la Centrul de cercetări arheologice au scos la iveală 5 straturi aparținînd tot atîtor orașe antediluviene. Din toate splendorile care făceau măreția vestitului oraș a mai rămas doar Poarta Soarelui, cel mai mare monument sculptat din lume (3 m înălțime și 2 m lungime), care după unele teze este un calendar și un instrument astronomic în același timp, un simbol al Creațiunii, al puterii celeste, al diluviului, al unor realizări fantastice ale omului. Savanții sovietici Kazantev și Jirov o consideră reprezentarea unor cosmonauți și a unor motoare de astronave.

Pînă în momentul de față este greu să se poată spune despre ce este vorba, dar fără îndoială că viitorul va rezolva și această enigmă cum a rezolvat atitea altele.

NICOLAE N. RĂDULESCU ■

● FAPTE ȘI ZILE

● Mai bine mai tîrziu...

Cincisprezece femei americane, avînd vîrsta între 80 și 91 de ani, au primit pensia de război... la 60 de ani după ce au servit în armata americană ca operatoare telefonice în timpul primului război mondial, scria nu demult cotidianul „Le Soir”. Cele 15 femei sînt singurele supraviețuitoare ale unei unități formate din 350 de operatoare americane care vorbeau limba franceză și care au fost utilizate în timpul războiului de armata americană. Această decizie a survenit în urma unei recente circulare a Departamentului Apărării, care menționează că civilii folosiți în timp de război în zonele de luptă sînt considerați ca făcînd parte din Armata Statelor Unite.

● Penalizați după meci

Fotbaliștii de la F.C. Köln (R.F.G.) n-au prea gustat „umorul” conducerii clubului lor, care a decis să dea amenzi jucătorilor care vor fi excluși de arbitru în timpul jocului. Mai ales că aceste amenzi nu sînt tocmai blînde: 1 000 de mărci pentru un cartonaș roșu și 200 de mărci pentru un cartonaș galben (dacă jucătorul a fost sancționat pentru injurii aduse arbitrului!). Se pare că și altele cluburi vest-germane de fotbal vor adopta aceleași principii, determinate mai cu seamă de dorința de a nu lipsi cluburile lor de cele mai bune elemente la competițiile europene la care urmează să participe.

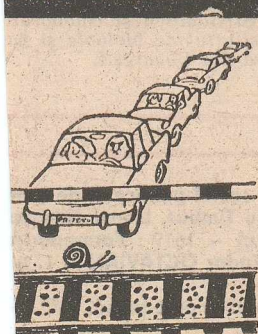
● Un diamant de 3 milioane de dolari

Fotografia pe care o reproducem după „International Herald Tribune” infățișează faimosul diamant pe care Elisabeth Taylor Warren l-a primit în dar, în 1969, de la Richard Burton, cu prilejul căsătoriei lor. De curînd, prețioasa piatră a fost cumpărată de newyorkezul Henry Lambert, în schimbul a aproximativ 3 milioane dolari. El se ocupă de aceste „jucării” de aproximativ jumătate de secol. Liz Taylor hotărîse să scoată în vânzare darul de nuntă al lui Richard Burton încă din aprilie 1978, din cauză că securitatea și problemele legate de asigurarea unui giuvaier atît de cunoscut și atît de scump îi dă-

deau prea multă bătaie de cap. Lambert nu vrea să facă public nimic despre achiziția sa, desigur de celebră și fără să se mai aștepte mereu în atenția amatorilor de curiozități și, de ce nu, de veritabile mituri ale opulenței.

● Lumea se amuză

„LUDAS MATYI” — Budapest

„LUDAS MATYI” — R.P. Ungară

Curajul înseamnă perfecțiune în meserie

— Tovarășe director Iosefini, Circul de stat pe care îl conduceți a primit recent Ordinul „Meritul Cultural” clasa I, iar dumneavoastră Ordinul „23 August” clasa a IV-a, ca o recunoaștere a împlinirilor, a valorii acestei instituții încheiate astfel în urmă cu 25 de ani. Iată deci că cercul nu moare.

— E o vorbă, nu mor caii cind... știi mata mai departe. Circul a captivat și va mai captiva generații la rând. În acești 25 de ani au fost prezentate 150 de premiere românești, s-au făcut sute de turnee în străinătate, au venit la noi numeroase trupe străine celebre. Sintem recunoscuți în lume ca foarte buni artiști de circ, iar arena Circului nostru de stat, întreaga clădire, este una dintre cele mai frumoase din Europa. În ultimii opt ani instituția și-a dublat planul de încasări, treaba aceasta mirându-i pe foarte mulți. Ba, acum vreo patru ani, în 1975, am financiar foarte bun, am fost bănuți și de raportare de plan fictivă. Au venit două comisii, au controlat, și au plecat.

— Desigur rentabilitatea unei instituții de cultură înseamnă foarte mult. Dar dincolo de planul realizat, ce mai spune această rentabilitate?

— Că lumea vine la circ. Cu ani în urmă, unii se îndoiu că moderna noastră clădire își va amortiza vreedată cheltuielile de construcție. Se și luaseră măsuri ca să se umple arena: se aduceau filme cu circ. Am muncit cu toții foarte mult. Am găsit înțelegere la forurile superioare. Am întreprins turnee foarte bune, făcând o adevărată propagandă circului românesc, turnee care s-au dovedit, în același timp, și foarte rentabile. În S.U.A., Italia, Franța, R.F.G., U.R.S.S., Brazilia, Iran, Suedia, Finlanda, Ungaria, Emiratele Arabe Unite, Bulgaria, Israel și altele.

— Tovarășe Iosefini, sinteți om de circ, ați stat toată viața în arenă. Ce este circul?

— O artă care nu va putea fi înlocuită vreodată. Nici de televiziune. Pentru

că pe un ecran nu poți prinde respirația trapezistului la 15 metri înălțime. Frumusețea efortului omenesc, splendoarea animalelor imblinzite. Nu simți mirosul acela fără asemănare al bălegarului, rumegușului și al pariumului. Iluzia aceea de forță. Omul se simte mai puternic în circ. Te pregătești o viață pentru un salt. Pentru că în timp ce la teatru se moare în fiecare seară, la circ se moare o singură dată. Clovnii, acești adevărați filozofi, nu s-ar putea descurca în teatru. Dar nici un actor nu s-ar putea descurca în arenă. Minjit pe față, cu ochii copiilor ațintiți asupra lui, clovnul inventează, improvizează, o adevărată artă aceste improvizații, își bucură spectatorul, îl înveselește, îi stărneste hohote de ris.

— Artistul de circ nu poate fi mereu vesel.

— Firește, dar lumea nu trebuie să știe ce are el pe suflet. Anul trecut ne aflam în turneu în Grecia, se făcuse ora 15,30, trebuia să intru în spectacol, cînd primesc o telegramă: „Vino urgent, mama e moartă”. În scenă am uitat totul. Am plîns pe urmă.

— Cît munceste un om pentru un număr de cîteva minute?

— Zilnic între 6 și 8 ore.

— La ce vîrstă iese la pensie un artist de circ?

— La acrobați, femeile la 50, bărbații la 55 de ani. Ceilalți la 55 și respectiv 60 de ani. Pentru acrobați e foarte greu să mai fi și puternic și frumos la vîrstă aceasta. Și mai este o anomalie aici: acrobatul cînd este tînr și este deci bun are retribuția mai mică decît la 50 de ani cînd este mai slab și lipsit de siguranță.

— Cît ați muncit în funcția de director se știe, rezultatele sînt cunoscute. Cu ce ați luptat și mai luptați, în acest post?

— Există încă, la unii, inerție și dezinteres vizavi de spectacolul de circ. Sint. de pildă, la Ministerul de Finanțe, cîțiva funcționari lipsiți de răspundere, birocracii care ne fac greutăți. A rezolva o

problemă înseamnă a-ți asuma o răspundere. Ei bine, mă ducla ei cu un contract cu calculul economic făcut. Și aștept trei luni un răspuns. Ca să simplific lucrurile, mă duc eu dimineața la ora 9 la ei, și la ora 14, după ce dau cu capul în cîteva uși, rezolv problema. Fuga lor de răspundere te omoară. Dacă încerc să aduc o trupă străină bună, cîștig și publicul, turneul este și rentabil, eu sînt întrebant „ce avantaje ai dom'le, de înșiști atît?” Acum, ca să scape de mine, cei de la finanțe m-au trimis la ARIA. Să închei contractele prin ARIA. Ca să nu mai aibă de-a face cu gura mea. Și ARIA n-a încheiat de 25 de ani nici un contract pentru noi. Este singura luptă la care nu mai rezist: lupta cu birocracii.

— Cîte trupe românești sînt acum în străinătate?

— 7. În Italia, Iugoslavia, S.U.A. U.R.S.S., R.F.G., Polonia. Iar în țară, două: la Galați și Constanța. Norma noastră de spectacol este de 180 pe an.

80 la sută din ei trec peste 300 de spectacole și unii ajung chiar la 500.

— Tovarășe Traian Ganea, sinteți singurul artist emerit din circ. Pensionat fiind, mai mergeți la circ?

— La fiecare premieră.

— De ce v-a atras circul? Erați un bun gimnast?

— Cred că sînt un caz unic. N-aveam nici un pic de talent la sport, era slab, bolnav de pneumonie și, pe deasupra, fricos. Cîntam într-o fanfară, era copil de trupă, dar am plecat pentru că n-aveam ureche muzicală. Zeci de ani am auzit în ureche aceeași melodie, arenă, și n-o mai știu. Am învățat meserie, tipograf. Dar am fugit la circ. Mă înnebunea. Eram mașinist și zecar, totuși am fugit la circ. Visam să mă zburător la bară fixă. Talentul mi l-a format prin muncă și voință. Zecar am muncit ca să urc la trapez. Muream de frică la înălțime, dar n-am fugit. Circul a fost idealul meu. Fără un ideal mori. Am văzut oameni tineri fără ideal și m-am îngrozit. După cum am văzut și bătrîni tineri.

— Ce v-a emoționat mai mult în arena un sufler. În circ, un lapsus costă.

— Spuneți-mi, un om curajos în arena, de pildă, sus la trapez, poate fi fricos pe pămînt?

— Desigur.

— Ce nu puteți uita din circ?

— Faptul că am prins cea mai frumoasă perioadă a circului românesc. Să luciez în arena superbului circ din București este o mare bucurie. Turneele noastre sînt născute, foarte apreciate, de către a cîștiga și școlii noastre de circ se bazează pe tradiție, vorbesc singure de progresul cultii românești. Mai este apoi această atmosferă de spectacol, copii, lumea te aplaudă. Am o bucurie însă: fiul conduce tot o trupă de zburători.

— Dumneavoastră, Carolina Ganea, bucurii v-a adus circul?

— Bucuriile mele au fost ale întregii trupe. În circ mi-am cunoscut soțul, treizeci de ani, împreună am avut cîțiva copii, am împărțit aplauzele. Teamă nu fost niciodată, aveam o mare încredere în Traian, și azi ne bucurăm pentru că el este cel care conduce trupa noastră. Emil, Cam așa sînt toate pe la artiștii de circ.

RĂZVAN BĂRBULESC

Știința, această forță unificatoare a omenirii

(Urmare din pag. 1)

citată. Ceea ce a dus omenirea la situația de față, la impasul din momentul actual a fost lipsa de pregătire, lipsa de planificare a resurselor energetice în legătură cu creșterea consumului, pe de o parte, și cu scăderea producției de combustibil, pe de altă parte. Cu plunuri bine făcute, criza din momentul de față s-ar fi putut evita.

— Președintele Nicolae Ceaușescu, al cărui oaspete ați fost în cîteva rânduri, apreciază că știința poate juca un rol deosebit pentru progresul întregii umanității, pentru instaurarea unui climat de pace și înțelegere în lume...

— Nu-i nici un fel de îndoială că știința poate rezolva o serie întreagă de probleme. Le-a rezolvat în trecut și o să le rezolve și în viitor. Din nefericire, omenirea are capacitatea de a produce probleme noi mai repede decît pot fi rezolvate cele vechi. În același timp, ea are tendința să amîne rezolvarea problemelor rezolvabile.

— Și care ar fi acestea?

— În fond, în momentul 1979, sîntem confrunțați cu o asemenea situație. Rezultatul aminării „sine die” a soluționării unei probleme rezolvabile. Președintele României are dreptate. Știința, științele naturale au o poziție deosebită în lumea modernă. Premisele lor de plecare, metodele lor de lucru nu sînt puse la îndoială, nu sînt puse în discuție de nici unul din sistemele de organizare socială ale omenirii, reprezintă un numitor comun. Or, numitorul acesta comun poate reprezenta o forță unificatoare în istoria omenirii. Nu-i nici un fel de îndoială că, prin produsele ei, știința poate acționa în sensul în care președintele Ceaușescu vorbește. Cu alte cuvinte, al unui element care să promoveze progresul, buna înțelegere și pacea între popoare.

— Domnule profesor, împreună cu colegii dumneavoastră, ați vizitat noul

institut de biologie și patologie celulară din București. Ca specialist, ce impresie v-a lăsat această unitate a științei românești?

— Mai mult decît favorabilă. Și reacția menționată nu este numai reacția mea, este a tuturor membrilor delegației care au venit să participe la colocviul inaugural. Menționez că mobilierul de laborator este de o calitate egală, dacă nu superioară, celui aflat în prezent în laboratoarele din Vest. Mai important decît aceasta este însă faptul că institutul este dotat cu echipament modern, de foarte bună calitate, în cantitate suficientă. Și, mai important decît orice, institutul are o echipă remarcabilă de cercetare, compusă din specialiști încercați, cu bune state de serviciu în cercetarea științifică — dr. Nicolae Simionescu și dr. Maia Simionescu — alături de care se află o serie întreagă de colegi mai tineri, capabili și dornici de afirmare. Din punctul de vedere al calității, competenței, spiritului și hotărîrii cu care lucrează, această echipă este greu de egalat. Așa cum am menționat doamnei academician Elena Ceaușescu, dacă te uiți la institutul întreg așa cum se prezintă el, îți apare ca o bijuterie de preț. Problema în momentul de față este cum să fie îngrijită bijuteria aceasta de preț ca să dea tot ce poate. Pentru această realizare, mulțumirile oamenilor de știință români trebuie să se adreseze înainte de toate guvernului român și, în mod special, președintelui Nicolae Ceaușescu, doamnei Elena Ceaușescu, a căror insistență, atenție și prezență, în orice moment al științei românești, au dus la atingerea nivelului la care se găsește ea astăzi.

— Stimate domnule profesor, ați fost primit, împreună cu ceilalți oameni de știință care au participat la colocviul inaugural, de acad. dr. ing. Elena Ceaușescu, președinta C.N.S.T. Cu ce impresii plecați după această primire?

— Cu impresii excelente. Și, într-adevăr, impresii de admirație față de per-

sonalitatea științifică, față de nivelul de înțelegere pe care doamna Elena Ceaușescu îl arată dezvoltării științei în România. Discuțiile noastre au vizat nu numai probleme de ordin general, care afectează știința și tehnologia în vremurile noastre, dar, mai ales, problemele specifice institutului. Doamna Ceaușescu a subliniat două lucruri pe care eu le găsesc de o importanță capitală: necesitatea lărgirii colaborării dintre institutele de cercetare din România și cele din străinătate și faptul că o dezvoltare foarte largă a colaborării dintre laboratoarele diverselor

Pentru cititorii revistei
Flacăra, cu cele mai
bune urări,
J. E. Palady.

state nu poate decît să ajute la progresul omenirii, spre folosul tuturor. În afară de aceasta, domnia-sa a mai menționat ceva: că este important să se facă cercetare în domeniul științei fundamentale, nu numai în domeniul științelor aplicative, ceea ce este, iar, excepțional de important. Și, la ora actuală, datorită nivelului de educație generală din țară, resurselor țării, datorită calității speciale a echipei și institutului, România poate participa la cercetarea fundamentală. Consider că, pentru știința românească, desemnarea acad. dr. ing. Elena Ceaușescu ca președinte al C.N.S.T. reprezintă o circumstanță deosebită însemnătate, ce garantează, la niveluri foarte înalte în administrația românească, o prezență care înțelege știința și care e gata

s-o sprijine dintr-o atracție evidentă pentru știință și din înțelegerea adevărată a perspectivei lor ei.

— Vă rugăm să ne împărtășiți crezul dumneavoastră în legătură cu viitorul biologiei celulare și moleculare.

— Această știință este datorată cu o analiză mai amănunțită decît cea implementată pînă în momentul de față în domeniul organizării și funcționării celulelor organismului. Nivelul nostru de cunoștințe a avansat impresionant în ultimii 30 de ani și, totuși, ele sînt încă departe de a fi complete. Ce lipsește este o înțelegere a funcțiilor regulate a funcțiilor de control, a unor importante activități celulare, ca, de pildă, multiplicarea acestora și integrarea lor în contextul țesutului organismului. Cunoștințele referitoare la punctele menționate sînt de o importanță deosebită pentru înțelegerea procesului neoplazic, care duce la manifestările cunoscute sub numele de cancer.

— Sînt și alte boli al căror studiu celular poate duce la îmbunătățirea cu noasterii și, pe această cale, la identificarea unor modalități eficiente de vindecare?

— Da, maladii care afectează în momentul de față omenirea și care reprezintă pierderi din toate punctele de vedere — uman, economic, emoțional — ca, de pildă, bolile vasculare și cele mentale, sînt, în ultimă analiză, tulburări ale funcțiilor de control ale anumitor grupe de celule din organism. Aceasta face ca, în momentul de față, lumea cercetătorilor din grupul științelor biomedicale să înțeleagă că rezolvarea unor asemenea probleme este o importanță capitală pentru sănătatea umană.

— Cu ce vă ocupați la ora actuală?

— Preocupările mele de acum se concentrează asupra biogenezei membranelor celulare, un domeniu care promite foarte mult pentru viitor. O altă linie importantă de cercetare este aceea a structurii și funcțiilor endotelului vascular, care va fi continuată în viitor de dr. Nicolae Simionescu și colaboratorii săi de la Institutul de biologie și patologie celulară din București.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, casuța poștală 3312. Oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru) — 1619; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu) — 1606; Știință învățămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Nițescu) — 1618; Scrisori, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea) — 1787 și 1617; Cultură — cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1619; Fotoreportați — 1595; Secretariat de redacție (Cornel Catană) — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10, interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 și interior 1611), redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIE — 17 63 16 și interior 1786); redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10, int. 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, P.O. Box 136-137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI